

Odense 17.dec.2010.

Høringssvar vedr. rapporten om Folkekirken og registreret partnerskab/vielse af bøsser og lesbiske – fra sognepræsterne ved Fredens Kirke, Odense.

Venlig hilsen

Karin Jeldtoft Jensen, Peter Grane og Tine Lindhardt

- .....
- Vi mener at det i første omgang er Folketingets sag at vedtage en ægteskabslov. Derefter er det Folkekirken opgave at tage stilling til konsekvenserne for Folkekirken og handle derudfra.
  - Derfor vil vi
    - opfordre Folketinget til at ophæve det nuværende forbud mod at Folkekirken kan vie bøsser og lesbiske, så bøsser og lesbiske får retskrav på at blive viet i deres sognekirke af en præst/alternativt at Folkekirken får mulighed for at vie bøsser og lesbiske. I en bekendtgørelse eller som en del af loven (men ikke i selve ritalet) noteres at præster kan fritages for vielse af bøsser og lesbiske.
    - opfordre biskopperne (evt. kun de biskopper der er for vielse af bøsser og lesbiske) til at udforme et ritual – gerne to (som præst og par (både m/k og m/m og k/k) ved en samtale forud for vielsen kan drøfte og frit vælge imellem) - til vielse af bøsser og lesbiske.
      - Dette ritual/disse ritualer skal anvendes i alle stifter ved vielse af bøsser og lesbiske.
      - Men disse ritualer skal ikke på nuværende tidspunkt indføres i ritualbogen.
      - Efter 5-6 år tages ritualerne op til vurdering med henblik på endelig formulering – bla. vurderes og beslutes om der skal være eet fælles ritual eller to forskellige for vielse af m/k, m/m og k/k.
      - Ritualer/ritualerne bør udformes sådan at det alene er tilspørgsel, forkyndelse, Fader vor og velsignelse der ligger fast/autoriseres, mens det øvrige er vejledende.
  - Desuden vil vi tilsvarende opfordre biskopperne til at udforme et ritual (gerne to) som præster i alle stifter skal anvende hvis og når de foretager velsignelse af bøsser og lesbiske. Et endeligt ritual beslutes samtidigt med endelig beslutning om vielsesritual. Det vil give mulighed for at anvende forskellige formuleringer (ægtefælle, partnerskab, livsfælle mm) og få erfaring med hvad der giver mening.

Høringssvar vedrørende rapport om folkekirken og registreret partnerskab

I spørgsmålet om ændringen af lovgivningen om registreret partnerskab, således at der også kan foretages kirkelige vielser af homoseksuelle partnerskaber, vil jeg gerne udtrykke min støtte til denne ændring. Jeg er af den opfattelse, at det ikke er tilstrækkeligt, blot at indføre et autoriseret ritual for velsignelse af homoseksuelle, da dette ikke vil være en væsentlig ændring af status quo, hvor præster jo allerede har mulighed for at udføre dette ritual, på trods af at det ikke er autoriseret. Eftersom man nu har begyndt diskussionen omkring kirkelig vielse af homoseksuelle, da kan man ligeså godt indføre ritualet, da det er et spørgsmål, som ellers blot vil presse sig på igen på et senere tidspunkt, da folkestemningen helt klart indikerer, at det er noget, man ønsker. Dog skal baggrunden og argumentet for kirkelig vielse af homoseksuelle ikke være folkestemningen. Men det skal indføres, fordi vi som en rummelig folkekirke ikke kan forstå evangeliet på anden måde, at evangeliets helhedssyn byder alle mennesker velkommen og favner alle på lige vilkår. Og vi kan kun være en sådan kirke, ved at give alle brudepar lige vilkår. De lige vilkår indebærer for mig også, at homoseksuelle skal have mulighed for, at få stillet en hvilken som helst kirke til rådighed, på ganske lige vilkår med andre brudepar. Dog syntes jeg, at det vil være udtryk for et meget abstrakt syn på mennesker, hvis man vælger at lave et kønsneutralt ritual.

Jeg finder det meget diskriminerende og provokerende, hvis man enten laver et tillæg til ritualbogen eller hvis man laver en præambel ved et eventuelt ritual for homoseksuel vielse. Fordi det sender et signal om, at der er nogle "rigtige" præster som holder sig til de "rigtige" ritualer, netop de ritualer som står i den "rigtige" ritualbog og ikke i tillægget. Samtidig vil vi også med et tillæg til ritualbogen sende et signal til kirkens medlemmer af, at der er nogle mennesker, som går ind under den "rigtige" ritualbog og så er der andre, der kun passer ind i tillægget. Derudover så er ritualbogen, jo ikke faldet ned fra himlen. Det er en bog, vi hele tiden ændrer i og tilpasser tiden og vores evangeliesyn. Hvad angår den præambel, som man overvejer, så vil den give det samme indtryk. Den vil kunne læses som om, at dem der vælger ikke at bruge ritualet, er dem med samvittighed, mens vi andre ikke har samvittighed og ikke har overvejet situationen, men blot hovedløst har kastet os ud i det. I det hele taget ser jeg ingen grund til, at lave en præambel, da en sådan jo ikke findes ved andre ritualer. Derimod mener jeg, at man gennem lovgivningen skal sikre præsters ret til at nægte deres medvirken.

Med venlig hilsen

Charlotte Dybdahl Winther

Sognepræst Køge Kirke

1 - 117 5

Fra: Anne Vig Skoven
Sendt: 16. december 2010 20:30
Til: Kirkeministeriet
Emne: høringsvar vedr. registreret partnerskab

Kategorier: Journaliseret på: [2010 / 5143] - Høring om rapport fra udvalget om folkekirken og registreret partnerskab

Til kirkeministeren!

Høringssvar vedr. Folkekirken og registreret partnerskab.

1. Skal ægteskab fortsat kunne indgås i folkekirken, eller skal alle samliv indgås for den borgerlige øvrighed, hvorefter der er mulighed for en kirkelig velsignelse?

Vi mener, at ægteskab fortsat skal kunne indgås i kirken. Det er en unødigt og utidssvarende bureaukratisering, hvis den juridiske del skal henlægges til rådhuset.

Ud fra den forståelse af kristendommen, som kommer til udtryk i Galaterbrevet 3,27-28: "Alle I, der er døbt til Kristus, har jo iklædt jer Kristus. Her kommer det ikke an på at være jøde eller græker, på at være træl eller fri, på at være mand eller kvinde, for I er alle én i Kristus Jesus" ønsker vi, at det registrerede partnerskab også skal kunne både velsignes og indgås i kirken.

Det homoseksuelle forhold, som vi kender i dag, er - i modsætning til i antikken - et ligeværdigt troskabsforhold mellem to frie mennesker, som har lige så meget brug for Guds velsignelse som de heteroseksuelles.

2. Under hvilke former skal registreret partnerskab kunne indgås ved en kirkelig handling, og hvilket ritual skal i givet fald anvendes?

Vi deler udvalgets opfattelse af, at der er grund til at skelne mellem ægteskabet indgået mellem mand og kvinde og et ritual for homoseksuelle. Vi mener derfor, at der er grund til at have et særskilt ritual. Vi anbefaler, at der autoriseres et ritual for velsignelse af registreret partnerskab såvel som for indgåelse af registreret partnerskab i kirken.

Vi anbefaler, at følgende dele i ritualerne autoriseres: tilspørgsel, erklæring, forkyndelse, Fadervor og velsignelse. Resten kan være vejledende.

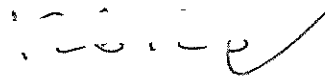
Vi finder, at ordet "registreret partnerskab" er klinisk og uskønt i ritualen. Vi foreslår derfor at erstatte dette med "samliv". Vi finder til gengæld, at "livsfælle" er en fin betegnelse.

3. Hvordan sikrer man, at præster af samvittighedsgrunde har frihed til at sige nej til at medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab i kirken?

Der har i Den danske Folkekirke siden Grundtvigs tid været tradition for, at præster kan afslå at medvirke ved handlinger af samvittighedsrættede grunde. Denne tradition ønsker vi at holde i hævd. Vi anbefaler derfor, at ritualerne optages i ritualbogen *uden* den foreslåede præambel, som kun kan bidrage til at svække legitimiteten af ritualen.

Med venlig hilsen

J. Christian Madsen og Anne Vig Skoven
Sognepræster ved Esajas kirke, København

Til Kirkeministeriet

Høringssvar vedr. rapport om registreret partnerskab og folkekirken.

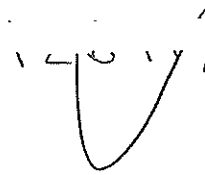
- Den gældende ordning med indgåelse af et juridisk gyldigt ægteskab i folkekirken bør opretholdes og valgfriheden mellem borgerlig og kirkelig vielse opretholdes.
- To personer af samme køn skal kunne stifte et juridisk gyldigt registreret partnerskab i folkekirken og ligeledes skal et registreret partnerskab indgået for en borgerlig myndighed kunne velsignes i folkekirken.
- Der bør udarbejdes et kgl. autoriseret ritual for indgåelse af registreret partnerskab og for velsignelse af registreret partnerskab.
- Det bør gennem lovgivning fastsættes at præster af samvittighedsgrunde kan undlade at medvirke ved begge ovenstående ritualer. En præambel desangående hører ikke hjemme i ritualbogen.
- Fritagelsesregler bør ikke gælde for kirkefunktionærer.

Der bør i øvrigt gøres op med terminologien, således at vi taler om ægteskab og ægtefæller uanset om parret har samme eller forskelligt køn.

Med venlig hilsen

Sognepræst Kirsten Jørgensen
Præstegade 2
5300 Kerteminde

Kerteminde, den 16.12.2010

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal
København

København, 16. december 2010

Høringssvar i anledning af rapporten 'Folkekirken og Registreret partnerskab'

Vi fremsender hermed vores personlige høringssvar i anledningen af rapporten om folkekirken og registreret partnerskab. Udvalget skal have tak for et grundigt og nødvendigt afklaringsarbejde. Vi mener, at det er på høje tid, at folkekirken bringer sin praksis i overensstemmelse med moderne samlivsformer, herunder homoseksuelt samliv.

Vi ser derfor gerne, at der tilvejebringes en fuldstændig ligestilling mellem heteroseksuelles og homoseksuelles indgåelse af ægteskab, at homoseksuelles vielse kan indgås i kirken og at der udarbejdes et ritual herfor, som optages i Ritualbogen. Vi anerkender præsters samvittighedsfrihed, men mener det vil være en kategori-sammenblanding at markere denne samvittighedsfrihed i en præambel til ritualet. Et ritual er udtryk for det fælles, samvittighedsfriheden derimod for det individuelle.

Som begrundelse for ovennævnte holdning vil vi anføre flg. hovedsynspunkter:

De (få) steder i Bibelen, hvor homoseksualitet fordømmes, er udtryk for en tidsbundet opfattelse, som ikke bør forme vores teologi og kirkelige praksis i dag. Det er i den sammenhæng værd at notere sig, at ingen af de bibelsteder, der indeholder en fordømmelse af homoseksualitet, indgår i de tekstrækker, der læses i kirken. Den kirkelige tradition leverer således selv et bevis på, at teksterne bør regnes for perifere i forhold til et luthersk skriftssyn, hvor Kristus er skriftens midte.

I en luthersk kirke som folkekirken tror vi ikke på Bibelen, men på det levende ord. Spørgsmålet om kirkelig vielse af homoseksuelt samliv bør derfor bedømmes kristologisk. I Jesu såkaldte ypperstepræstelige bøn (Johannesevangeliet kap. 17) siger Jesus bl.a.:

Fader, jeg vil, at hvor jeg er, skal også de, som du har givet mig, være hos mig, for at de skal se min herlighed, som du har givet mig, for du har elsket mig, før verden blev grundlagt. (Johs 17, 24).

I et homoseksuelt parforhold, hvor den ene eller begge parter er døbt, skal kirken ikke sætte sig over Jesu ord om hans forbundethed med dem, 'som du har givet mig', men frimodigt velsigne de to, og tolke deres samliv og fælles forpligtelse i lyset fra evangeliet.

En grundtanke i kristendommen er, at mennesket er skabt i Guds billede som mand og kvinde. Det anfægtes ikke af, at nogle mennesker lever i et forhold til et andet menneske af samme køn. Det afgørende er ikke den biologiske forplantning (som mange heteroseksuelle par heller ikke vil kunne virkeliggøre). Det afgørende er derimod relationen; at to mennesker tager imod hinanden med tak og forpligter sig til at leve sammen i ansvar over for hinanden. 'Det er ikke godt, at mennesket er alene' (1. Mosebog 2,18).

Et vielsesritual, der kan bruges over for såvel heteroseksuelle som homoseksuelle, vil være ønskeligt og i tråd med en læsning af Bibelen, der har kristologien som fortegn.

I et ritual bør juridisk terminologi som 'registret partner' ikke have plads. Det vil være liturgisk uskønt og teologisk irrelevant at skelne mellem ægtemand/ægtehustru og registrerede partnere. Og overflødigt, når vi på dansk har et udmærket ord som ægtefælle.

Med venlig hilsen

Peter Birch
sognepræst ved
Vor Frelzers Kirke, København

Eva-Maria Schwarz
sognepræst ved
Vor Frue Kirke, København

Kirkeministeriet,
Frederiksholms Kanal 21,
Postboks 2123,
1015 København K.

Valby, den 14. december 2010.

NEJ TIL GUDSTJENESTELIG MARKERING AF ET REGISTRERET PARTNERSKAB

Tak til Kirkeministeriet, fordi der gives mulighed for at komme med høringssvar vedrørende den rapport om folkekirken og registreret partnerskab, som blev afleveret den 15. september 2010.

Som det er anført i overskriften af dette høringssvar, kan jeg ikke tilslutte mig, at der indføres en gudstjenestelig markering af et registreret partnerskab med følgende begrundelse:

1) Der er simpelthen ikke bibelsk belæg for det!

Da kristendom ikke er en trosretning, mennesker har tænkt sig til, men har sit grundlag i Guds åbenbaring igennem Jesus Kristus, er kirkens eneste eksistensberettigelse at forkynde Gud og Guds vilje. Dette gøres der også opmærksom på i Folkekirken bekendelsesgrundlag.

Med hensyn til ægteskab peger intet i de bibelske tekster på andet end et livslangt samliv mellem mand og kvinde. Det gælder både i skabelsesberetningen (1. Mos. 2,24) og Jesu egne udsagn (Mt. 19,5; Mk. 10,6ff.). Sådan har den kirkelige tradition fra første færd også opfattet situationen.

Når der i den nuværende debat f.eks. er fremført, at kærligheden er den højeste magt, og derfor skal kærligheden mellem to af samme køn også kunne modtage Guds velsignelse i kirkelig ramme, så savner denne holdning fuldstændigt bibelsk belæg. Jesus fastholder endog i Mt. 19,5/Mk. 10,1-12, at ægteskabet er en ordening mellem mand og kvinde, og at denne skabelsesordening er uopløselig.

Det er nok på denne baggrund, at omtalen af homofili i de bibelske tekster altid er negativ, for det er et brud på Guds skabelsesordening.

I Confessio Augustana, artikel 23, er anført, at Gud har skabt mennesket til forplantning, og at det ikke står i menneskets magt at ændre skabelsen.

Ægteskab og registreret partnerskab er forskellige ordninger, der har hver deres begrundelse og historiske baggrund. Det giver ikke mening at sidestille par af samme køn og heteroseksuelle par - heller ikke i den kristne tradition.

Skulle kærligheden være den målestok, Folkekirken skulle rette sig efter med hensyn til ægteskab, så åbnes der for utroligt mange andre former for menneskers samliv, som ville kunne påberåbe sig adgang til Guds velsignelse, f.eks. den nye form med åbne ægteskaber, der på det seneste har fundet mere og mere spalteplass i nyhedsmediernes, og hvor kvinder og mænd i al offentlighed lever sammen med flere partnere og har og får børn med flere partnere.

Det giver absolut ikke mening i kristen forstand.

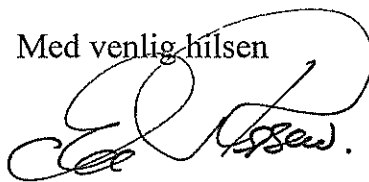
KIRKEMINISTERIET
id: 876465
16 DEC. 2010

For god ordens skyld vil jeg gøre opmærksom på, at jeg mener, at også det menneske, som elsker én af ens eget køn, er skabt i Guds billede, og skal derfor ikke fordømmes.

En vedtagelse af et nyt kirkeligt ritual, som tillader samliv af to af samme køn, synes desuden at være en modsigelse af det nuværende ritual for indgåelse af ægteskab mellem mand og kvinde, hvis indhold netop understreger, at ægteskabet er en af Gud villet ordning fra skabelsen af.

- 2) Øget intern uenighed i Folkekirken er et andet argument imod.
Der synes efterhånden at være nok af uenighed om, hvad der i Folkekirken forstås ved evangelisk-luthersk kristendom, så der er ikke bug for mere splittelse ved en eventuel vedtagelse af flertalsudtalelsen i den udsendte rapport. Men ved en eventuel vedtagelse kan man nok heller ikke længere tale om "Den Evangelisk-Lutherske Kirke i Danmark" som betegnelse for Folkekirken, når selve grundlaget da forlades!
- 3) Samarbejdet med kirker i andre lande vil ikke alene besværliggøres ved en eventuel indførelse af en gudstjenestelig markering af et registreret partnerskab, men umuliggøres med en del kirker, bl.a. i forhold til kirker i Afrika.
- 4) Endelig undrer det mig, at et ritual, som vel skulle være udtryk for kirkens tro og dermed anskueliggøre for alle, at her er Gud til stede, kan være frivilligt at anvende, sådan som det er på tale, at et kommende ritual for gudstjenestelig markering af et registreret partnerskab skal være. Det er virkelig selvmodsigende!

Med venlig hilsen

Ole Petersen.
Sognepræst,
Aalholm kirke, Københavns Stift.

Engdraget 45,
2500 Valby.

Udtalelse fra Jørgen Sejergaard om rapporten fra det kirkeministerielt nedsatte udvalg om Folkekirken og registreret partnerskab af 17. september 2010

Rapporten indeholder tre spørgsmål, som udvalget blev bedt om at tage stilling til:

1. Skal ægteskabsindstiftelsen fortsat foregå i folkekirken, eller skal alle samliv indgås for den borgerlige øvrighed, hvorefter der er mulighed for en kirkelig velsignelse, og hvilket ritual skal kunne anvendes ved en sådan kirkelig handling?
2. Under hvilke former skal også det registrerede partnerskab kunne indgås i folkekirken, således at to personer af samme køn har samme mulighed som ægtepar for at indgå deres samliv ifølge et kirkeligt ritual, og hvilket ritual skal kunne anvendes?
3. Hvordan sikrer man, at præster, som af samvittighedsgrunde ikke kan medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab i kirken, har frihed til at sige nej hertil?

Jeg vil herefter tage stilling til de tre spørgsmål hver for sig.

- 1. Skal ægteskabsindstiftelsen fortsat foregå i folkekirken, eller skal alle samliv indgås for den borgerlige øvrighed, hvorefter der er mulighed for en kirkelig velsignelse, og hvilket ritual skal kunne anvendes ved en sådan kirkelig handling?**

Jeg er enig med udvalget i, at selve den juridisk bindende del af vielseshandlingen teologisk set ikke behøver at foregå i kirken, men modsat sagtens kan foregå i kirken.

Da den nuværende ordning er nem og praktisk således forstået, at den sparer folk for at skulle møde op på både rådhuset og i kirken, hvis man også ønsker kirkens medvirken, så synes jeg, at man skal fastholde den nuværende ordning.

Det afgørende teologisk set ved præstens medvirken er dog ikke selve den juridiske del, men lejligheden til at prædike og undervise om den kristne ægteskabsforståelse. Hertil er de nuværende ritualer ganske udmærkede.

Hvis fortsat ægteskabsindgåelse i folkekirken medfører, at der åbnes for indgåelse af andre samlivsformer i folkekirken, så bør alle samlivsformer indgås for den borgerlige myndighed.

- 2. Under hvilke former skal også det registrerede partnerskab kunne indgås i folkekirken, således at to personer af samme køn har samme mulighed som ægtepar for at indgå deres samliv ifølge et kirkeligt ritual, og hvilket ritual skal kunne anvendes?**

Det afgørende ved det kirkelige bryllup og den kirkelige velsignelse af et borgerligt indstiftet ægteskab er ikke bønnen om Guds velsignelse. Selve glosen velsignelse kan sagtens undværes fra ritualerne. Det afgørende er en undervisning om, at både ægteskabet og syndernes forladelse ved troen på Kristus og det evige liv er velsignelser, dvs. gode gaver fra Gud.

Selve glosen velsignelse har i den folkelige debat betydningen blåstempling eller godkendelse. Derfor er denne glose ofte meningsforstyrrende for drøftelserne om kirkelige handlinger, og hvem der har pligt til at udføre dem, og hvem der har ret til at få dem udført. Guds gode gaver er nemlig i

udgangspunktet for alle, der ønsker at få dem (med den undtagelse, at ikke alle kan finde én at gifte sig med) mens Guds godkendelse ikke gælder alt, hvad menneskene kan ønske sig. De bibelske tekster og den kristne overlevering lærer os, at mennesket ikke kan kræve noget som helst fra Gud. Tværtimod lærer vi i Fadervor at bede "Ske din vilje!"

Kirken er altså ikke sat til at uddele godkendelser til alt, hvad folkestemningen til enhver tid kan finde på at ønske sig. Overført på forholdet til den homoseksuelle del af befolkningen betyder det, at kirken må gå imod folkestemningen både, når den som i visse lande kræver forfølgelse af de homoseksuelle, og når den som i andre lande kræver godkendelse af den homoseksuelle trang og praksis.

En klog mand har sagt, at det eneste menneskene har med sig fra paradiset, er ægteskabet. Det klassiske kristne synspunkt har været, at det seksuelle samliv udelukkende hører hjemme i ægteskabet mellem én mand og én kvinde. Det er i dette forhold, der skabes børn efter naturmetoden, og både Bibelen og stort set alle kirkesamfundene har denne opfattelse. Det heteroseksuelle og monogame ægteskab har været en afgørende byggesten i de samfund, som er formet af kristendommen. Det udelukker ikke næstekærlige forhold i alle mulige andre relationer, men det særlige ved ægteskabet er modsætningernes sammensmeltning. Denne særstilling for ægteskabet er ikke en diskriminering af næstekærligheden, men det er så afgjort en afvisning af andre seksuelle samlivsformer. Andre samlivsformer er ganske enkelt en afvigelse fra eller forvrængning af den hensigt, Gud har skabt seksualiteten til.

Der er ikke nogen andre forhold, hvor mand og kvinde smelter sammen i et forpligtende forhold. Man kan godt leve papirløst, men det er uforpligtende. Man kan godt leve i en storfamilie eller polyamourøst, som det hedder med en knap så folkelig gløse, men i det seksuelle samliv kan man kun smelte sammen med én ad gangen, hvis der skal komme børn ud af det. Og i det homoseksuelle samliv er der hverken modsætningernes sammensmeltning eller mulighed for at skabe børn. Selve den menneskelige anatomi og forplantningsevne taler således imod det homoseksuelle samliv, og hvad de andre alternative samlivsformer angår, er de enten uforpligtende eller uden mulighed for fuld hengivelse. Alt andet end ægteskabet strider således imod afgørende kristne værdier.

Den kristne ægteskabsforståelse er enestående i den forstand, at den direkte afledes af Skaberens egen kærlighed. I Ny Testamente finder vi således en fremstilling¹ af, at kærligheden mellem mand og hustru ligner kærligheden mellem Kristus og kirken. Hengivelsen og omsorgen er parallelle uden dog at være af samme kvalitet eller på samme niveau. Ægteskabet er ikke en hellig handling i romersk-katolsk forstand, fordi ægteskabet ikke formidler Guds frelsende kærlighed, men ægteskabet er ud fra en bibelsk og luthersk grundforståelse modelleret over Guds frelsende kærlighed, hvor Kristus er brudgommen, og kirken er bruden.

Det heteroseksuelle og monogame ægteskab er Guds store gave til menneskeheden. Alle de andre former for seksuelt samliv, som vi mennesker selv kan finde på, er en afvigelse fra Guds gode skaberordning, og hvis man fastholder en sådan afvigelse, skader man både samfundet og afviser Guds gode vilje med menneskelivet og udelukker dermed sig selv fra den syndsbekendelse og syndsforladelse, som Fadervor lærer os at udtrykke og bede om.

Kirken skal derfor afstå fra at indføre nogen form for kirkeligt ritual for vielse af homoseksuelle parforhold eller velsignelse af registrerede par. Og kirken skal ligeledes afskaffe den mulighed for en gudstjenstlig markering af homoseksuelle parforhold, som blev indført i 1997.

---

¹ Paulus' brev til efeserne kapitel 5, vers 21-33.

Det er ikke muligt at finde én eneste bibelsk tekst, som taler positivt om homoseksuelt samliv. Når det er sagt, må vi skynde os at skelne mellem Moseloven i Det gamle Testamente og den kristne etik i Det nye Testamente. Moseloven er en statsforfatning og har derfor juridisk karakter og sigter på opretholdelsen af Israel som nation. Derfor munder modstanden mod homoseksualitet dér også ud i lovens strengeste straf, nemlig dødsstraf.

Det nye Testamente lærer os, at Moseloven er afskaffet², og derfor er den nytestamentlige vejledning ikke jura, men sjælesorg og etik, som tager sigte på, hvad der er gavnligt for det enkelte menneskes forhold til sig selv, sin næste og Gud.

Jesus lærer os, at det, som udgår fra menneskehjertet, gør mennesket urent, og som det første nævner han utugt, hvortil homoseksuelle følelser og homoseksuel praksis hører³. Paulus, Jesu apostel, udnævnt af Jesus selv⁴, lærer os, at vi som kristne skal gå ind i et opgør med de følelser og handlinger hos os selv, som strider mod Guds vilje⁵. Hvis vi ikke står i denne kamp, kan vi ikke gå ind i Guds rige. Denne kamp er alle kristne kaldet til, både de heteroseksuelle og de homoseksuelle. Alle har vi noget at slås med, og i stedet for at diskutere, hvem der har det værst, skal vi støtte hinanden i denne kamp. Hvad vi skal kæmpe imod, og hvordan vi skal kæmpe, giver Ny Testamente klart udtryk for.

Hvis kirken indfører et ritual for kirkelig indgåelse af registrerede partnerskaber eller kirkelig velsignelse (læs: blåstempling) af borgerligt indgåede registrerede partnerskaber, så vil det ikke alene være med til at ændre den kristne ægteskabsforståelse til støtte for dem, der ønsker at indføre et kønsneutralt ægteskab, som det allerede er sket i Norge og Sverige, men det vil også ændre den kristne forkyndelse og sjælesorg i bred almindelighed, ligesom det vil isolere den danske folkekirke i forhold til det meste af kristenheden, ikke alene i forhold til de kirker, som ikke er lutherske, men også i forhold til de store kirker, der er lutherske som den danske folkekirke. Det gælder f. eks. de store lutherske kirker i Tanzania og Ethiopien. Disse kirker er i vid udstrækning en frugt af mission fra de skandinaviske lutherske kirker, og et ritual af ovennævnte type vil skabe store problemer for samarbejdet med dem. Den danske folkekirke vil af disse kirker blive anset for en kættersk kirke eller en sekt, som man ikke vil modtage støtte fra eller godkende. Det samme gælder samarbejdet med de mange nye kristne indvandrermenigheder, som er dannet i Danmark i de senere år. Og det gælder også kirkens åndelige kraft, når den skal bringe evangeliet til muslimerne. Den vil i deres øjne være stærkt kompromitteret, hvis den indfører velsignelse af homoseksuelle parforhold, ligesom de muslimer, der er blevet kristne, vil få endnu større problemer med deres muslimske familier, end de har i forvejen.

På hjemmefronten vil et sådant ritual ikke alene forstærke den splittelse, der er i forvejen om disse ting, men det vil også svække kirkens troværdighed og indre kraft. Hvis kirken ikke får et ritual, vil det sikkert få mange, der står i randen af kirkeligt engagement til at melde sig ud, men indførelsen af et ritual, vil ganske sikkert få mange særdeles kirkeligt engagerede til enten at melde sig ud eller til at miste en del af frimodigheden og glæden i arbejdet.

3. Hvordan sikrer man, at præster, som af samvittighedsgrunde ikke kan medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab i kirken, har frihed til at sige nej hertil?

² Lukas-evangeliet, kapitel 16, vers 16. Paulus' brev til efeserne, kapitel 2, vers 15.

³ Markus-evangeliet kapitel 7, vers 20-23.

⁴ Apostlens gerninger kapitel 9, vers 1-19; kapitel 22, vers 1-21; kapitel 26, vers 1-23.

⁵ Paulus' første brev til korinterne kapitel 6, vers 9-11.

Den allerbedste sikring er, at man slet ikke indfører et sådant ritual. Men hvis man indfører det, bør både lovgivningen og ritualet nævne denne fritagelsesmulighed. Disse to tekster er nemlig sværest at ændre. Det vil også gavne sagen, hvis et kommende ritual ikke anbringes i selve ritualbogen, men i et tillæg til denne. Derved signalerer man, at dette ritual ikke er en del af kirkens fælles arvegods.

Til alt dette kommer, at det ikke alene bør være kirkens præster, men også det øvrige personale, som har ret til at være fritaget. Selv om personalet ikke har gejstlige opgaver indskrevet i deres ansættelsesbrev og arbejdsbeskrivelse, så er de alligevel en del af det almindelige præstedømme eller myndige lægfolk, som ikke alene er med til at vælge menighedsrådet, men også har et åndeligt ansvar for kirkens forkyndelse og lære. Som kirkeligt ansat bør man ikke kunne tvinges til at medvirke til kirkelige handlinger, som ikke alene mangler hjemmel i Bibelen, men også strider mod Bibelen.

Denne problemstilling indebærer også det biskoppelige tilsyn. Når der i bunden af det kirkelige hierarki – dvs. i sognene - skal være frihed til at sige nej til at medvirke til velsignelse og vielse af homoseksuelle par - så må der også i toppen, dvs. i bispekollegiet sikres en varig repræsentation af dette synspunkt, og det indebærer, at der skal udnævnes en særlig biskop, som repræsenterer kirkens klassiske syn, og som præster og menigheder kan løse stiftsbånd til.

Kokkedal den 15. november 2010

Jørgen Sejergaard

P.S.: At indføre kirkelig velsignelse af homoseksuelle parforhold vil også være som en kniv i hjertet på de homoseksuelle, der ud fra vejledningen i Ny Testamente har valgt at leve i cølibat.

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21 Postboks 2123
1015 København K
www.km.dk

Høringssvar til rapport om folkekirken og registreret partnerskab

Hermed fremsendes høringssvar fra undertegnede, Sognepræst Michael Fagerlund, Hunseby, til rapporten fra Udvalget om Folkekirken og registreret Partnerskab. Svaret er formuleret som kort stillingtagen til de tre spørgsmål, rejst i udvalgets kommissorium:

1. Skal ægteskab fortsat kunne indgås i folkekirken, eller skal alle samliv indgås for den borgerlige øvrighed, hvorefter der er mulighed for en kirkelig velsignelse?
2. Under hvilke former skal registreret partnerskab kunne indgås ved en kirkelig handling, og hvilket ritual skal i givet fald anvendes?
3. Hvordan sikrer man, at præster af samvittighedsgrunde har frihed til at sige nej til at medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab i kirken?

Ad 1: Ægteskab skal fortsat kunne indgås i Folkekirken.

Det kan begrundes i skabelsesordningen og kirkelig indgåelse heraf modsiges ikke af afgørende teologiske begrundelser. Men har en lang historisk tradition i kirken.

Ad 2: Ordningen fra 1997, hvorefter der kan gennemføres en gudstjenestelig markering af et registreret partnerskab, skal videreføres.

Registreret partnerskab skal ikke kunne indgås i Folkekirken; og skal heller ikke kunne velsignes i folkekirken med et til handlingen autoriseret ritual. Der vil, hvis noget sådant indføres, være tale om et historisk og teologisk yderst problematisk brud med princippet om, at ritualer skal være forankret bibelsk. Desuden vil forholdet til andre kirkesamfund belastes.

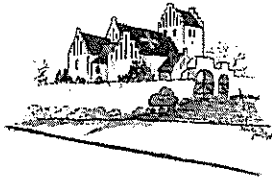
Såfremt stiftelse eller velsignelse af registreret partnerskab gennemføres, skal rituallet herfor forefindes som et særskilt tillæg til Ritualbogen.

Ad 3: Ved at det indføres i den relevante lovtekst svarende til fritagelsesparagraffen for vielse af fraskilte.

Med venlig hilsen

Sognepræst Michael Fagerlund
Hunseby Kirkevej 8, Hunseby
4930 Maribo
Tlf. 5478 0548
Mail: mfa@km.dk

126398

Sejerø Pastorat
Sognepræst Jørgen Petterson
Sejerbyvej 12
4592 Sejerø
☎ 59 59 00 62
E-post: jp@km.dk

Den 16. december 2010

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

Høringssvar vedrørende rapporten "*Folkekirken og registreret partnerskab*"

1. Skal ægteskab fortsat kunne indgås i folkekirken?

Jeg mener, at den juridiske del af vielsen skal flyttes ud af kirken og varetages af kommunen. Der er indlysende, historiske forklaringer på, at vielsen som den juridiske, samlivsstiftende ramme kan finde sted i kirken nu, men i et moderne samfund hører juraen ikke hjemme i kirken, men i det civile samfund.

2. Indgåelse af partnerskab i kirken?

Jeg mener ikke, at indgåelse af registreret partnerskab skal kunne ske i kirken, men derimod varetages af kommunen. Indgåelsen er netop etablering af en juridisk, samlivsstiftende ramme for partnerskabet, og juraen hører ikke hjemme i kirken, men i det civile samfund.

3. Ritual for velsignelse af partnerskab

Jeg mener ikke, at der skal indføres et autoriseret ritual for velsignelse af registreret partnerskab. Alle øvrige ritualer, vi har, finder positivt deres begrundelse i Skriften, mens et ritual for velsignelse af partnerskab for mig at se ingen begrundelse hverken i Skriften eller i traditionen.

Det vil derfor uden tvivl medføre en alvorlig belastning af kirkens enhed, da det er evident, at en stor del af både præster og kirkefolk i almindelighed ikke ønsker et sådant ritual.

Tillige vil det afstedkomme et alvorligt modsætningsforhold til langt størsteparten af de kristne kirker verden over.

4. Kirkelig velsignelse af partnerskab?

I forlængelse af min modstand mod indførelse af et autoriseret ritual finder jeg det rigtigst, at fastholde den nugældende ordning, som biskopperne tilsluttede sig i 1997, og som deles af et bredt udsnit af kirkefolket i Danmark, nemlig at der kan ske en gudstjenstlig markering af indgåelse af et registreret partnerskab.

Med venlig hilsen

Jørgen Petterson

Til
Kirkeministeren

Herstedøster, den 17. december 2010

Kirkeministeriet har anmodet om en stillingtagen til tre spørgsmål i forbindelse med rapport om "Folkekirken og registreret partnerskab".

Undertegnede afgiver hermed følgende svar:

- 1) Skal ægteskab fortsat kunne indgås i folkekirken, eller skal alle samliv indgås for den borgerlige øvrighed, hvorefter der er mulighed for en kirkelig velsignelse?

SVAR: Vi finder det afgørende vigtigt for både Folkekirken og den store folkelige tilslutning til kirken, at indgåelse af ægteskaber fastholdes i kirkens rum. Det er den almindelige tanke blandt mennesker, at "man kan giftes i kirken". At afskære denne tilknytning til kirken er at fjerne en vigtig bro for almindelige mennesker til kirken – og det vil isolere kirken yderligere fra folket som folkekirke.

- 2) Under hvilke former skal registreret partnerskab kunne indgås ved en kirkelig handling, og hvilket ritual skal i givet fald anvendes?

SVAR: Vi finder det ikke godtgjort i rapporten, at registreret partnerskab skal kunne indgås eller velsignes i kirken efter kirkens tradition og bekendelsesgrundlag. Undertegnede tilslutter sig Christian Mejdahls udtalelser i rapportens afsnit 4.6.2, der så vidt vi læser det ligger på linje med biskop Lise-Lotte Rebels udtalelser herom (fra årets landemodeberetning). At skabe et ritual med så stor omtvistelighed, finder vi ikke tilrådeligt.

- 3) Hvordan sikrer man, at præster af samvittighedsgrunde har frihed til at sige nej til at medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab i kirken?

SVAR: I alle sager i folkekirken, hvor divergerende meninger af religiøse grunde er dybtgående, bør der udvises forståelse for forskellige holdninger. Enten vi i fremtiden lander på 1997-ordningen, et egentligt ritual eller noget tredje, bør der arbejdes på, at kirken ikke sprænges indefra af et ydre pres fra en enkelt lille gruppe.

Præster skal sikres retten til at sige fra overfor noget, der strider mod deres samvittighed.

Det bør i lovgivning og ritualbog respekteres, at mange opfatter ægteskabet som en ordning indgået af én mand og én kvinde.

Der er i dette ikke taget stilling til synet på homoseksualitet. Vi mener, at man i denne sag bør tage stilling til, hvad et ægteskab er, og fastholde en forpligtelse på tradition og bekendelse frem for på det politisk korrekte.

Med venlig hilsen

Karen Margrete Evald og Lars Kruse
Sognepræster ved Herstedøster kirke, Helsingør stift.

Sognepræst Ivan L. Jakobsen,
Vinderød Præstegård, Kirkevej 7,
3300 Frederiksværk
Telefon 47 77 18 75.
Fax 47 77 12 75.
E-mail: ILJA@.KM.DK

17. December, 2010.

Til Kirkeministeriet.

Vedr. Høring om folkekirken og registreret partnerskab.

I forbindelse med ovennævnte høring tillader jeg mig at fremsende følgende:

Som korte (meget korte) svar på de 3 spørgsmål til Udvalget, må jeg svare:

Spørgsmål 1: Jeg finder, at den nuværende ordning skal fortsætte.

Spørgsmål 2: Jeg finder ikke, at registreret partnerskab skal kunne indgås eller velsignes ved en kirkelig handling.

Spørgsmål 3: Helt enkelt ved ikke at indføre noget ritual. Men skulle dette ske, så støtter jeg følgende citat fra rapporten: **Udvalget anbefaler, at en bestemmelse om fritagelse fastsættes ved lov og ikke ved bekendtgørelse.**

Ovenstående ud fra følgende "strø-tanker":

Der findes jo næppe et rejsebureau, der vil sende turister til et land eller et område, hvis landet selv eller alt hvad der i rejsebeskrivelser eller lignende fraråder folk at tage der til.

På samme måde mener jeg heller ikke, at vi skal være med til at gøre noget, som der ud fra Bibelen advares stærkt imod.

Ikke mindst, da jeg tror, at der både bag ordene i Skabelsesberetningen i 1. Mosebog: *Og Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han **det**, som mand og kvinde skabte han **dem**. Og Gud velsignede dem ...*

og i Jesu ord (Matthæus-evangeliet 19,4-6 samt Vielsesritualet): *Har I ikke læst, at Skaberen fra begyndelsen skabte dem som mand og kvinde. .... Hvad Gud har sammenføjet (mand og kvinde), må et menneske ikke adskille ....*

ligger noget meget dybt, som det ikke er tilrådeligt at gå i mod, - ligesom det ikke er tilrådeligt at rejse til – eller sende andre til lande, som der af myndighederne advares i mod at tage til.

Ja – det var blot et par strøtanker, - men altså, for mig at se har vi ikke noget bibelsk/kirkeligt mandat til det, der nu fra nogles side ønskes, -

Og – så er Folkekirken ikke Folkets kirke, så det er Folke-flertallet, der bestemmer – men Guds, Jesu Kristi og Helligåndens kirke – som et tilbud, en gave til og for folket, - og det er noget helt andet !

Med venlig hilsen

Ivan L. Jakobsen,
Sognepræst, Frederiksværk-Vinderød

Hørings svar.

Fra Kirsten Schmidt
Sognepræst på Orø
Bygaden 54A, Orø
4300 Holbæk.
Tlf. 59 47 00 27
E-mail: ksc@km.dk

Da jeg var helt ny, ung præst, blev jeg opsøgt af to ældre bøsser, som havde levet sammen i 25 år. De ønskede, at jeg ville vie dem i kirken. Jeg var nødt til at sige, at det måtte jeg ikke, men jeg ville gerne vie dem hjemme i deres stue. Det havde ingen interesse. De ville fejre deres "sølv-samliv" ved alteret i kirken, ved at sige ja til hinanden, fordi de var sikre på, at så godt et liv, som de havde fået sammen, måtte Gud have hjulpet dem til. 12 år senere døde den ene, og den anden har siden blot ønsket at følge sin store kærlighed. Jeg har altid haft dårlig samvittighed over for Gud, fordi jeg ikke tog dem med ind i kirken til et bryllup, selvom jeg ikke måtte.

Samtidig vil jeg fortælle, at jeg adskillige gange har stået ved alteret i kirken og set en ung, hvidklædt brud komme gående ved sin fars side, imens gommen vaklende har forsøgt at holde sin sprit-ånde tilbage. og jeg har vidst, at inden aften har hun fået bank, som hun plejer. Jeg har haft den største lyst til at folde hænderne som en tragt for munden og råbe "LØB!" til hende.

Det første eksempel viser et par, jeg ikke må vie, det andet et par, jeg skal vie, hvis bare de er medlemmer a folkekirken.

Jeg kan ikke se et problem ved at velsigne homoseksuelles forhold i kirken.
Hvis vi skal gå frem efter ordene i det ritual, vi har nu, har vi i forvejen adskillige problemer:
Vi vier folk, der er skilt.
Vi vier folk, hvor vi ved, at forholdet er voldeligt og præget af misbrug.
Vi vier folk, der er gamle, og ikke har mulighed for forplantning længere.

Hvis vi går til Bibelen, finder vi kun forbud imod homoseksualitet i Det gamle Testamente, hvor det står sammen med forbud imod, at en mand går i dametøj, at man afbryder et samleje, for ikke at få børn – men også forbud imod at en mand barberer sit skæg og studser sine bakkenbarter samt krav om, at kvinder bærer tørklæde.

Jeg mener ikke, at vi som kristne er forpligtede på Det gamle Testamente og dets skabelsesberetning. Den er en sød myte, bevares, men hvis vi skal til at lægge Adam og Eva-historien til grund for indstiftelsen af ægteskab i Danmark anno 2011, vil kirken få et problem med at blive taget alvorligt!

I Det nye Testamente finder vi kun et bud: buddet om at elske sin næste. Paulus siger, at al kærlighed er fra Gud. Og det slås fast med syvtommersøm, at vi ikke har ret til at dømme hinanden, hverken ude eller inde. Dommen er Guds.
Jeg har aldrig velsignet folks seksualitet, kun deres kærlighed, og hvem kan hævde, at to homoseksuelles kærlighed ikke er lige så smuk som to heteroseksuelles?
Velsignelsen i kirken er ikke en direkte velsignelse. Den er et ønske om, at Gud vil give brudeparret sin velsignelse. Det er ikke Guds velsignelse, der strømmer ud af præstens hænder. Derfor er der

ikke noget forgjort ved at velsigne homoseksuelle i kirken. Vi udtrykker jo blot et ønske om, at de vil være under Guds velsignelse. Hvis Gud er af en anden opfattelse, kan han bare holde sin velsignelse tilbage. Som jeg ser det, er det først, når vi afviser at vie homoseksuelle i kirken, at vi går fejl, for så er det, vi dømmer hinanden. Vi tror, at dommen er vores, ikke Guds.

Nogle siger, at dette spørgsmål vil splitte folkekirken. Det tror jeg ikke på. Det har ikke splittet den svenske kirke.

De præster, der hævder, at de vil træde ud af folkekirken, hvis homovielser bliver indført, kan sammenlignes med dem, der hævdede, at de ville forlade kirken, hvis man gav tilladelse til, at kvinder kunne blive præster. Der var ingen, der trådte ud, da de kvindelige præster blev en realitet. De blev, og har så siden vist deres protest ved at nægte at give kvindelige præster hånden eller at rense deres kirker rituelt, hvis en kvindelig præst har haft gudstjeneste i den.

De skal nok blive. De får bare lov til at sige nej, ligesom de siger nej til at vie fraskilte og trykke kvindelige præster i hånden.

Min besvarelse af de tre høringssvar:

1) Skal ægteskab fortsat kunne indgås i folkekirken, eller skal alle samliv indgås for den borgerlige øvrighed, hvorefter der er mulighed for en kirkelig velsignelse?

Svar: Hvis homoseksuelle stadig ikke må vies i kirken, mener jeg heller ikke at heteroseksuelle skal have den mulighed. For ikke at spille Guds dommere, mener jeg, at vi må henvise alle til den borgerlige vielse, og derefter give alle mulighed for en kirkelig velsignelse bagefter.

Det ideelle mener jeg dog må være, at alle har mulighed for at blive viet i kirken.

2) Under hvilke former skal registreret partnerskab kunne indgås ved en kirkelig handling, og hvilket ritual skal i givet fald anvendes?

Svar: Jeg mener, at vi skal bruge det ritual, vi har i forvejen, med mulighed for at udelade læsningerne fra skabelsesberetningerne og indsætte andre læsninger, hvis brudeparret ønsker det. I forvejen virker det malplaceret at læse om, at en mand skal forlade sin far og mor og binde sig til sin hustru – hvis begge ægtefæller bliver gift for 2. eller 3. gang, eller har boet sammen i 10 år og fået fem børn, inden de er blevet gift.

3) Hvordan sikrer man, at præster af samvittighedsgrunde har frihed til at sige nej til at medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab i kirken?

Svar: Det kan vel ikke være så svært. Når man har ret til at nægte at vie fraskilte, kan man vel også få ret til at nægte at vie homoseksuelle.

Med venlig hilsen
Kirsten Schmidt, Orø

Værløse d. 17-12-2010

Høringssvars vedr. velsignelse/vielse af homoseksuelle par.

1. I forhold til den forankring vielsen af heteroseksuelle forhold har i folkekirken, ser jeg ingen grund til at ændre på en velfungerende praksis. Vielse bør forsat foregå i kirken.
2. Der bør ikke være mulighed for nogen former for velsignelse eller vielse af homoseksuelt samliv. Vi er i et sogn på godt 18000 mennesker, hvor der er ansat 5 præster. Præsterne er af forskellig observans og holdning, men alle er enige om, at velsignelse/vielse af homoseksuelt samliv ikke har Guds ord for sig. Vi kan variere i vores syn på homoseksualitet, men er enig om det grundlæggende protestantiske synspunkt, at et ritual bør have et ord fra Gud for sig. Det har det ikke.
3. Der bør være samvittighedsfrihed for både præster og andre kirkelige ansatte. Kirketjenere, organister eller andre kirkelige ansatte bør have samme frihed som præster når det kommer til samvittighedsgrunde. Et menneske bør ikke tvinges mod sin samvittighed, til at gøre noget som strider mod dennes tro. Hvis det skulle ske, at der kommer et ritual i en eller anden form, så må man håbe at det kommer i form af et tillæg, så vi ikke kommer ind i en ritualbogsstrid, hvor forskellige kirkelige retninger udgiver hver deres "mod-ritualbøger".

Jeg vil gerne kommentere på udvalgsarbejdet. Rapporten bærer grundlæggende præg af manglende teologisk refleksion. Der er kun to af udvalgets medlemmer, der reflekterer teologisk, og det er beklageligt, når man indhenter nogen, der skulle være i besiddelse af teologisk kompetence (det kunne godt være udtryk for at der grundlæggende er umuligt at finde teologisk begrundelse for velsignelse/vielse af homoseksuelle forhold). Udvalget virker meget ensidigt sammensat.

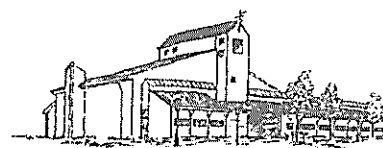
At indfører et ritual for vielse/velsignelse af homoseksuelt forhold anses af mange for en kirkesplittende handling (skismatisk). Det er ærgerligt at se at en så lidet efterspurgt begivenhed (Her i sognet har vi indenfor de sidste otte år kun haft 1 forespørgsel blandt sognets 5 præster), skal være grundlag for en trossplittende virkelighed i Den danske Folkekirke. Sagen virker mere politisk end udtryk for et reelt behov.

Jeg vil gerne positivt opfordre politikerne til at efterleve deres egne værdier om ikke at sammenblinde religion og politik, og derfor undlader at lovgive og presse noget igennem i Den danske Folkekirke, som så i så upræget grad har karakter af et indre kirkeligt anliggende. Det er en dyb religiøs problemstilling der er til debat.

Mvh. Johannes Krarup, Sognepræst Værløse-Hareskov Sogn.

Sognepræst ved Skelgårdskirken

Peter Søes
Bøllundvej 8
2770 Kastrup
tlf. 32 50 80 50
email: psoe@km.dk

Vestamager, d. 17. december 2010

Høringssvar

Tak for muligheden for at afgive et høringssvar vedr. udvalgsrapporten *Folkekirken og Registreret Partnerskab*.

Jeg vil primært kommentere en enkelt ting i den, nemlig udvalgsflertallets overvejelser vedr. artikel 7 i Den augsburgske Bekendelse (CA), som er medtaget i rapporten på side 32.

Jeg synes, disse overvejelser er påfaldende af to grunde. Dels fordi den tolkning af CA 7, som de er udtryk for, så vidt jeg kan se er modstrid med CA selv. Dels fordi jeg ikke tror, det i praksis vil kunne være sådan, at der i kirken eksisterer »dyb uenighed om dette spørgsmål, uden at det kirkelige fællesskab lider skade derved« – sådan som udvalgets flertal ellers mener.

CA7 stiller evangeliets lære og sakramenternes forvaltning op overfor menneskelige overleveringer, riter og ceremonier, og siger, at til kirkens sande enhed kræves enighed om det første, ikke om det sidste. Og rent »teknisk« er velsignelses- og evt. vielsesritualer for homoseksuelle par selvfølgelig *ritier og ceremonier*.

Men samtidig er det naturligvis klart, at sagen handler om meget mere end det! – det er jo derfor, den er vigtig. Både for de homoseksuelle par, der ønsker sig en kirkelig vielse eller velsignelse, og for præster som undertegnede, der ikke mener kirken har nogen bibelsk mulighed for at imødekomme det.

Ikke mindst handler det jo om, hvad *kristen ægteskabsforståelse* er, sådan som det fremgår af den såkaldte præambel, som et enigt udvalg stiller sig bag.

Men kan *kristen ægteskabsforståelse* virkelig høre under det, CA7 kalder for *menneskelige overleveringer*, så det ikke splitter kirken at autorisere ritualer, som nogle finder uforeneligt hermed? Det synes udvalgets flertal åbenbart, men så vidt jeg kan se, er de i uenige med CA selv. Det fremgår ret klart af CA23, som netop *ikke* kalder ægteskabet for en menneskelig overlevering men derimod en *Guds forordning*, som ingen menneskelig lov kan ophæve.

Udvalgets flertal er optimistiske på kirkens enheds vegne. Det bygger de bl.a. på CA, men jeg tror, de fejltolker reformatorerne, så jeg kan ikke dele deres begrundelse.

Og jeg kan heller ikke dele optimismen; for mig at se er både udvalgsrapporten og den mangeårige debat forud et vidnesbyrd om kirkens *splittelse*. En splittelse som efter mit skøn går langt dybere end til spørgsmålet om homoseksuelle parforhold, og som gør det umuligt

at tale om kirkens enhed i CA7s forstand som noget, der afspejles i folkekirkeordningen.

Hvis der autoriseres et velsignelses- og evt. et vielsesritual for homoseksuelle par, er det egentligt nye for mig at se, at folkekirkens splittelse skrives ind i selve kirkens ritualer. Om folkekirkeordningen på sigt vil kunne holde til det, kan kun fremtiden vise.

Men i den situation er *friheden* i hvert fald afgørende; det kan man bl.a. lære af Grundtvig i hans skrift om kirkeordningen fra 1834. Et enigt udvalg anbefaler, at evt. ritualer indledes med en passus, som fritager præster, der finder ritualet uforeneligt kristen ægteskabsforståelse, fra at bruge det. Denne præcisering er for mig at se ganske afgørende, fordi den giver klart udtryk for legitimiteten af et synspunkt, som jeg deler.

På den baggrund virker det imidlertid uforståeligt – og ude af trit med Grundtvigs anvisninger for en splittet kirke – at udvalgets flertal afviser at give kirkens øvrige ansatte den samme frihed som præsterne. Som jeg forstår rapporten (side 50-52), argumenterer flertallet med, at det gejstlige og læremæssige ansvar ved alle gudstjenester og kirkelige handlinger påhviler den tjenstgørende præst, og anfører desuden, at kirkens øvrige ansatte ikke i dag har mulighed for at undlade at medvirke ved fraskiltes vielse.

Men situationen er ikke uden videre en parallel til fraskiltes vielse, hvor der tale om et ritual, hvis gyldighed og legitimitet ingen bestrider, selvom der kan være uenighed om, i hvilke situationer ritualet bør bruges. Ved vielse eller kirkelig velsignelse af homoseksuelle par vil der derimod være tale om et ritual, som i sig selv vil blive anset for ugyldigt af en del af kirkens ansatte.

For mig at se er en reel og sikret frihed for alle ansatte den eneste naturlige konsekvens af, at det i Folkekirken er legitimt at finde et vielses- eller velsignelsesritual for homoseksuelle par uforeneligt med kristen ægteskabsforståelse. Det vil jeg derfor anbefale.

Med venlig hilsen

Peter Søes

Sognepræst, Skelgårdskirken

Fra: Áki Kristoffer Nielsen
Sendt: 17. december 2010 15:24
Til: Kirkeministeriet
Emne: Høringssvar om folkekirken og registreret partnerskab

Kategorier: Journaliseret på: [2010 / 5143] - Høring om rapport fra udvalget om folkekirken og registreret partnerskab

Høringssvar – Rapporten om folkekirken og registreret partnerskab

I Danmark er Folkekirken både en statskirke og en folkekirke. Det er en statskirke, fordi den er bundet op på landets regering og fordi dens personale varetager opgaver for staten – ikke fordi den tilbeder staten. Det er en folkekirke, fordi den afspejler landets kristne befolkning – ikke fordi den tilbeder den.

Folket i Folkekirken tilbeder Gud.

Vi lever i et demokratisk samfund, der afspejler befolkningens sammensætning og med særlige hensyn til mindretal og minoriteter. Vores opgave som folk er derfor at tage vare på de rettigheder, som giver vores forskellige grupper mulighed for at leve frit indenfor vores samfunds love.

Folkekirkens opgave er at være et menighedsfællesskab, for de mennesker, der hører til kirken og ønsker at tilbede Gud. Den er demokratisk opbygget så mangfoldigheden kan udfolde sig på kirkens grundlag.

Både det kirkelige grundlag og samfundets grundlag ændrer sig over tid. Men selvom samfundet kan gennemgå en fuldstændig systemforandring med nye ideologier, så vil det aldrig holde op med at være et samfund. Kirkens grundlag anderledes. Den kristne kirkes grundlag er Kristus. Gud kommet til mennesket, som menneske og levende for sig selv og levende i kirken. Jesus går ikke længere rundt som menneske, men kirken kender hans budskab, evangeliet, ud fra det, der står i de kanoniske bøger. Ændrer vi på det grundlag, så ændrer vi på kirken og skifter vi grundlaget ud, så er kirken ikke længere en kristen kirke. Derfor kan kirken kun troværdigt agere på det, som den står på.

Grundlaget kan og skal fortolkes – det er en skriftlig traditions natur. Det medfører uenigheder og splittelser, fordi vi alle tror, at vi tror det rigtige, ellers ville vi ikke tro det. De klareste relevante eksempler i vores tid er synet på kvindelige præster og vielse af fraskilte. Hvad var kvindernes rolle? Skulle de altid tie? Var der nogle opgaver, som de ikke kunne varetage? Afhænger det af tid og sted? og så videre.

Det samme med ægteskabet. Hvad sker der, når det går i stykker? Må man giftes igen? Må man være gift med flere på én gang? Må man skilles? Må man have sex før ægteskabet? Konstituerer sex ægteskabet? og så videre. Altsammen spørgsmål, som har sat sit eget præg på kirken og kristenheden igennem tiderne og kulturerne. Det har de gjort, fordi spørgsmålene er uklare ud fra det skriftlige grundlag.

Vedrørende vielse eller velsignelse af homoseksuelle, har der aldrig været tvivl og er det heller ikke i dag. Rapporten, der beskæftiger sig med emnet, beskæftiger sig da heller ikke som sådan med det skriftlige grundlag. Man er enig om, at de steder, der omhandler homoseksualitet, ikke lægger op, til at der skal indføres et ritual for en kristen kirkelig markering. Når der alligevel fremstilles forslag, så er det i kraft af den samfundsmæssige accept af registrerede parforhold, som Folkekirken også skal imødekomme, men kirken kan ikke, i strid med sit grundlag, handle troværdigt.

Så længe Folkekirkens grundlag er det samme vil et sådant ritual være imod grundlaget og vil dermed være løgn. Den demokratiske ret, som de homoseksuelle skal have i samfundet, ændrer dermed karakter i kirken og går fra at være en frihed til at være bedrag. Kirken kan kun velsigne i forhold til det grundlag den har. Et ritual, der afviger fra grundlaget, er derfor falskt.

Jeg mener ikke, at kirken burde indføre et autoriseret ritual for velsignelse af registreret partnerskab.

Venlig hilsen

Sognepræst Kristoffer Nielsen

Rønnevej 51, Olsker

3770 Allinge

Tlf 56480428

Udtalelse fra Jørgen Sejergaard om rapporten fra det kirkeministerielt nedsatte udvalg om Folkekirken og registreret partnerskab af 17. september 2010

Rapporten indeholder tre spørgsmål, som udvalget blev bedt om at tage stilling til:

I det følgende tages der stilling til de tre spørgsmål hver for sig.

1. Skal ægteskabsindstiftelsen fortsat foregå i folkekirken, eller skal alle samliv indgås for den borgerlige øvrighed, hvorefter der er mulighed for en kirkelig velsignelse, og hvilket ritual skal kunne anvendes ved en sådan kirkelig handling?

Den juridisk bindende del af vielseshandlingen behøver teologisk set ikke at foregå i kirken, men modsat kan den sagtens foregå i kirken.

Da den nuværende ordning er nem og praktisk således forstået, at den sparer folk for at skulle møde op på både rådhuset og i kirken, hvis man også ønsker kirkens medvirken, er der god grund til at fastholde den nuværende ordning.

Teologisk set er det afgørende ved præstens medvirken dog ikke den juridiske del, men lejligheden til at prædike og undervise om den kristne ægteskabsforståelse. Hertil er de nuværende ritualer ganske udmærkede.

Hvis ægteskabsindgåelse i folkekirken i fremtiden medfører, at der åbnes for indgåelse af andre samlivsformer i folkekirken, så bør alle samlivsformer indgås for den borgerlige myndighed.

2. Under hvilke former skal også det registrerede partnerskab kunne indgås i folkekirken, således at to personer af samme køn har samme mulighed som ægtepar for at indgå deres samliv ifølge et kirkeligt ritual, og hvilket ritual skal kunne anvendes?

Det afgørende ved det kirkelige bryllup og den kirkelige velsignelse af et borgerligt indstiftet ægteskab er ikke bønnen om Guds velsignelse. Glosen velsignelse kan sagtens undværes fra ritualerne. Det afgørende er en undervisning om, at både ægteskabet og syndernes forladelse ved troen på Kristus og det evige liv er velsignelser, dvs. gode gaver fra Gud.

Velsignelse har i den folkelige debat fået betydningen blåstempling eller godkendelse. Derfor er denne glose ofte meningsforstyrende for drøftelserne om kirkelige handlinger, hvem der har pligt til at udføre dem, og hvem der har ret til at få dem udført. Guds gode gaver er nemlig i udgangspunktet for alle, der ønsker at få dem, mens Guds godkendelse ikke gælder alt, hvad menneskene kan ønske sig. De bibelske tekster og den kristne overlevering lærer, at mennesket ikke kan kræve noget som helst fra Gud. Tværtimod lærer vi i Fadervor at bede "Ske din vilje!"

Kirken er altså ikke sat til at uddele godkendelser til alt, hvad folkestemningen til enhver tid kan finde på at ønske sig. Overført på forholdet til den homoseksuelle del af befolkningen betyder det, at kirken må gå imod folkestemningen både, når den som i visse lande kræver forfølgelse af de homoseksuelle, og når den som i andre lande kræver kirkelig godkendelse af den homoseksuelle praksis.

Det særlige ved ægteskabet er modsætningernes sammensmeltning. Denne særstilling for ægteskabet er ikke en diskriminering af næstekærligheden og udelukker ikke næstekærlige forhold i alle mulige andre relationer, men det er så afgjort en afvisning af andre seksuelle samlivsformer. Andre samlivsformer er ganske enkelt en afvigelse fra eller forvrængning af den hensigt, Gud har skabt seksualiteten til.

Den kristne ægteskabsforståelse er enestående i den forstand, at den direkte afledes af Skaberens egen kærlighed. I Ny Testamente finder vi således en fremstilling¹ af, at kærligheden mellem mand og hustru ligner kærligheden mellem Kristus og kirken. Hengivelsen og omsorgen er parallelle uden dog at være af samme kvalitet eller på samme niveau. Ægteskabet er ikke en hellig handling i romersk-katolsk forstand, fordi ægteskabet ikke formidler Guds frelsende kærlighed, men ægteskabet er ud fra en bibelsk og

---

¹ Paulus' brev til efeserne kapitel 5, vers 21-33.

luthersk grundforståelse modelleret over Guds frelsende kærlighed, hvor Kristus er brudgommen, og kirken er bruden.

Det heteroseksuelle og monogame ægteskab er Guds store gave til menneskeheden. Alle de andre former for seksuelt samliv, som vi mennesker selv kan finde på, er en afvigelse fra Guds gode skaberordning, og hvis man fastholder en sådan afvigelse, skader man både samfundet og afviser Guds gode vilje med menneskelivet og udelukker dermed sig selv fra den syndsbeholdelse og syndsforladelse, som Fadervor lærer os at udtrykke og bede om.

Kirken skal derfor afstå fra at indføre nogen form for kirkeligt ritual for vielse af homoseksuelle parforhold eller velsignelse af registrerede par. Og kirken skal ligeledes afskaffe den mulighed for en gudstjenstlig markering af homoseksuelle parforhold, som blev indført i 1997.

Det er ikke muligt at finde én eneste bibelsk tekst, som taler positivt om homoseksuelt samliv. Når det er sagt, er det vigtigt også at skelne mellem Moseloven i Det gamle Testamente og den kristne etik i Det nye Testamente. Moseloven er en statsforfatning og har derfor juridisk karakter og sigter på opretholdelsen af Israel som nation. Derfor munder modstanden mod homoseksualitet dér også ud i lovens strengeste straf, nemlig dødsstraf.

Det nye Testamente lærer os, at Moseloven er afskaffet,² og derfor er den nytestamentlige vejledning ikke jura, men sjælesorg og etik, som tager sigte på, hvad der er gavnligt for det enkelte menneskes forhold til sig selv, sin næste og Gud.

Hvis kirken indfører et ritual for kirkelig indgåelse af registrerede partnerskaber eller kirkelig velsignelse (læs: blåstempling) af borgerligt indgåede registrerede partnerskaber, så vil det ikke alene være med til at ændre den kristne ægteskabsforståelse til støtte for dem, der ønsker at indføre et kønsneutralt ægteskab, som det allerede er sket i Norge og Sverige, men det vil også ændre den kristne forkyndelse og sjælesorg i bred almindelighed, ligesom det vil isolere den danske folkekirke i forhold til det meste af kristenheden, ikke alene i forhold til de ikke-lutherske kirker, men også i forhold til de store kirker, der er lutherske som den danske folkekirke. Det samme gælder samarbejdet med de mange nye kristne indvandrermenigheder, som er dannet i Danmark i de senere år. *(Og det gælder også kirkens åndelige kraft, når den skal bringe evangeliet til muslimerne. Den vil i deres øjne være stærkt kompromitteret, hvis den indfører velsignelse af homoseksuelle parforhold, ligesom de muslimer, der er blevet kristne, vil få endnu større problemer med deres muslimske familier, end de har i forvejen.)*

På hjemmefronten vil et sådant ritual ikke alene forstærke den splittelse, der er i forvejen om disse ting, men det vil også svække kirkens troværdighed og indre kraft. Hvis kirken ikke får et ritual, vil det sikkert få mange, der står i randen af kirkeligt engagement til at melde sig ud, men indførelsen af et ritual, vil ganske sikkert få mange særdeles kirkeligt engagerede til enten at melde sig ud eller til at miste en del af frimodigheden og glæden i arbejdet.

3. Hvordan sikrer man, at præster, som af samvittighedsgrunde ikke kan medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab i kirken, har frihed til at sige nej hertil?

Den allerbedste sikring er, at man slet ikke indfører et sådant ritual. Men hvis man indfører det, bør både lovgivningen og ritualet nævne denne fritagelsesmulighed. Det vil også gavne sagen, hvis et kommende ritual ikke anbringes i ritualbogen, men i et tillæg til denne. Derved signalerer man, at dette ritual ikke er en del af kirkens fælles arvegods.

Til alt dette kommer, at det ikke alene bør være kirkens præster, men også det øvrige personale, som har ret til at være fritaget. Selv om personalet ikke har gejstlige opgaver indskrevet i deres ansættelsesbrev og arbejdsbeskrivelse, så er de en del af det almindelige præstedømme eller myndige lægfolk. Som kirkeligt ansat bør man ikke kunne tvinges til at medvirke til kirkelige handlinger, som ikke alene mangler hjemmel i Bibelen, men også strider mod Bibelen.

---

² Lukas-evangeliet, kapitel 16, vers 16. Paulus' brev til efeserne, kapitel 2, vers 15.

Denne problemstilling indebærer også det biskoppelige tilsyn. Når der i bunden af det kirkelige hierarki - dvs. i sognene - skal være frihed til at sige nej til at medvirke til velsignelse og vielse af homoseksuelle par - så må der også i toppen, dvs. i bispekollegiet sikres en varig repræsentation af dette synspunkt, og det indebærer, at der skal udnævnes en særlig biskop, som repræsenterer kirkens klassiske syn, og som præster og menigheder kan løse stiftsbånd til.

15.11. 2010

Jørgen Sejergaard, sognepræst i Karlebo sogn

Britta Glønborg Kristensen, medl af Karlebo menighedsråd

Marie-Louise Tønning, medlem af Karlebo Menighedsråd

Lise Jørgensen, medl af Karlebo menighedsråd

Susanne Askirk, medl. af Karlebo menighedsråd

Tage Jørgensen, medlem af Karlebo menighedsråd

Fra: Jørgen Sejergaard <sejergaard@mail.tele.dk>
Sendt: 16. december 2010 20:02
Til: Kirkeministeriet
Cc: Lise-Lotte Rebel; Hans-Henrik Nissen
Emne: Tilføjelse til tidligere fremsendt høringsvar

Kategorier: Journaliseret på: [2010 / 5143] - Høring om rapport fra udvalget om folkekirken og registreret partnerskab

Kære Kirkeminister!

Her er en tilføjelse til tidligere fremsendt høringsvar til rapporten om folkekirken og registreret partnerskab.

Jeg har en yderligere underskrift, som ved en fejl ikke kom med i første omgang, og det er

Holger Kisbye, medl. af Karlebo menighedsråd.

Med venlig hilsen

Jørgen Sejergaard
Sognepræst i Karlebo sogn
Bygvænget 703
2980 Kokkedal
49 14 33 58
JSE@km.dk
sejergaard@mail.tele.dk

Hørings svar om rapporten om Folkekirken og Registreret Partnerskab

Af Marianne Wagner

Konstitueret sognepræst i Humble

Jeg tilslutter mig til fulde Jens Ole Christensens mindretalsudtalelse. Selv om jeg ikke tilhører samme kirkelige retning som han, er hans teologisk velfunderede svar som talt ud af min mund. Jeg deler endvidere Jens Ole Christensens bekymringer angående folkekirkens sammenhængskraft og angående anerkendelsen af det homoseksuelle partnerskab som et redskab, der bruges mod ægteskabet mellem mand og kvinde.

Jeg vil også anfægte flertallets påstand om, at det, at folket som sådan ser positivt på homoseksuelle, skulle være grund nok til at indføre et ritual i kirken; det er min klare opfattelse, at homoseksualitet blandt ganske almindelige mennesker betragtes som noget **unormalt** i forhold til det **normale**, nemlig forholdet mellem mand og kvinde. Det betyder ikke, at man ikke vil have noget med homoseksuelle at gøre, men at man betragter dem som mennesker med en særlig trang, som de ikke kan gøre for. Derfor skal de selvfølgelig behandles som andre, men det betyder ikke, at de skal velsignes i kirken på andre måder end den, alle kan blive velsignet på søndag efter søndag.

Derfor bliver mit svar til kommissionen et klart NEJ!

Venlig hilsen

Marianne Wagner

Nedergårdsvej 8

5953 Tranekær

Hørings svar til rapporten "Folkekirken og registreret partnerskab"

Af sognepræst Nikolaj Hartung Kjærby, Husum sogn

Efter at have læst rapporten "Folkekirken og registreret partnerskab" vil jeg hermed opfordre Folketinget og kirkeministeren til 3 ting:

1. IKKE at følge udvalgets flertals forslag om at indføre et autoriseret ritual til kirkelig indgåelse eller velsignelse af et registreret partnerskab mellem to personer af samme køn. Det har jeg en række grunde til.

Først og fremmest er der intet bibelsk belæg for et sådant ritual. Det er der ganske vist heller ikke for konfirmation og begravelse, men den forbøns- og velsigneshandling som konfirmationen er, er jo blot en gentagelse af den forbøn og velsignelse som fandt sted ved dåben og som sådan ganske uproblematisk. Hvad begravelsen angår, kan man med større ret argumentere for at den ikke har noget at bestille i kirken, men de ord der lyder i begravelsesritualet, har dog karakter af en forkyndelse af uomtvistelige gammel- og nytestamentlige kernesandheder. Anderledes er det med det nye ritual der foreslås. Som 11 af udvalgets 12 medlemmer er enige om, er ægteskabet pr. definition noget der indgås mellem en mand og en kvinde; registreret partnerskab mellem to af samme køn er (selvom det i talesproget hyppigt kaldes "ægteskab") en anden ordning. Og at denne ordning skulle være under Guds særlige velsignelse på samme måde som ægteskabet mellem mand og kvinde, er der intet bibelsk belæg for at hævde, heller ikke selvom man påstår at de skriftsteder der direkte fordømmer homoseksuelt samliv, sigter til en anden form for samliv end de ægteskabslignende homofile forhold som vi kender i dag. Uanset hvordan man vender og drejer det, har Bibelen intet positivt at sige om homofilt samliv, hvorfor det foreslåede ritual må siges at mangle enhver form for skriftbegrundelse.

For det andet vil en indførelse af en vielses- eller velsignelsesritual komplicere Folkekirkens og de folkekirkelige organisationers samarbejdsrelationer med en lang række kirker, herunder såvel migrantkirker i Danmark som "unge" kirker i Afrika og Asien med relationer til danske missionsorganisationer. Det er klart at Skriften og vores samvittighed tvang os til at indføre et sådant ritual, måtte vi være parate til at betale prisen i form af forværrede samarbejdsrelationer, ligesom Luther var villig til at lade sig smide ud af den katolske kirke for at kunne holde fast på retfærdiggørelsen ved tro. Men i modsætning til Luther har vi unægtelig en dårlig sag i forhold til at overbevise de unge kirker om at vores standpunkt har Bibelen for sig, såfremt vi vælger at indføre et ritual til vielse eller velsignelse af homofile par.

For det tredje er et stort mindretal af præsterne og de mest aktive lægfolk i den danske folkekirke modstandere af at der indføres et ritual som det udvalget har foreslået. At indføre et ritual i Ritualbogen som en meget stor del af præsterne (omkring 40 procent, mener jeg at have læst) er modstandere af, vil være aldeles uhørt, og jeg frygter at det vil medføre en massiv bølge af udmeldelser fra mange af de mennesker hvis store frivillige indsats er med til at bære folkekirken, og måske også fra en række præster.

Med ovenstående in mente vil jeg derfor ydermere opfordre Folketinget og kirkeministeren til:

2. at et ritual til kirkelig indgåelse og/eller velsignelse af registreret partnerskab mellem to personer af samme køn, såfremt det trods ovenstående argumenter bliver indført, ikke kommer til at stå i selve ritualbogen, men i et særligt tillæg. Jeg ved at rigtig mange præster (og for den sags skyld også lægfolk) vil få vanskeligt ved at forblive i folkekirken såfremt de skal have en ritualbog indeholdende et ritual som efter deres bedste overbevisning strider mod Bibelens klokkeklare ord, liggende på alteret når de fejrer gudstjeneste. En præambel som den udvalget har anbefalet, er naturligvis bedre end ingenting, men alene nødvendigheden af en sådan burde være argument nok for at ritualet ikke hører hjemme i ritualbogen.

3. at ikke alene præster, men også kirkefunktionærer får ret til at nægte at medvirke ved kirkelig indgåelse eller velsignelse af registreret partnerskab mellem to personer af samme køn. Det er sandt nok at kirkefunktionærer ikke har et gejstligt og læremæssigt ansvar i forbindelse med de kirkelige handlinger, sådan som præsten har. Til gengæld mener jeg helt klart at ethvert menneske har et moralsk medansvar for hvad man medvirker til, og jeg har hørt flere kirkefunktionærer udtale at de ville nægte at medvirke ved vielse eller velsignelse af homofile par, om det så skulle koste dem jobbet. Indføres der ikke en samvittighedsklausul for kirkefunktionærer, risikerer vi at konsekvensen bliver noget der ligner et berufsverbot for de kirkefunktionærer der stadig har det syn på tingene som kirken hidtil gennem alle tider har haft.

Husum, 16. december 2010

Nikolaj Hartung Kjærby

D. 9. december 2010

Kirkeministeriet

(Sendt pr. e-post)

Hørings svar på Kirkeministeriets rapport om "Folkekirken og registreret partnerskab"

Indledningsvist vil vi gerne bemærke, at vi som udgangspunkt ikke finder, at der er grund til at skelne mellem ægteskab og registreret partnerskab. Som præster i folkekirken oplever vi i vores arbejde, at denne skelnen ikke findes folkeligt set; samlivsformer som man har "papir på", opfattes og omtales som ægteskab, uanset om det drejer sig om par af samme eller forskelligt køn.

Vi er ikke enige med de 11 medlemmer i udvalget, der ifølge rapportens punkt 2.2.1 mener, at ægteskab og partnerskab må betragtes som forskellige ordninger, der har hver sin begrundelse og hver sin historie. Selvfølgelig har partnerskabet sin egen, kortere historie end ægteskabet, men begrundelsen for et kirkeligt ritual i forbindelse med partnerskabet er den samme som for ægteskabet: nemlig at to mennesker ønsker at markere deres kærlighed til hinanden og vilje til at leve sammen, og at det er en kirkelig opgave at formidle Guds velsignelse over deres kærlighed og samliv.

Uanset køn står par, der henvender sig til kirken for at fejre bryllup, i samme situation; de har de samme tanker, følelser og behov for Guds velsignelse over det samliv, de forpligter sig på.

Vi tilslutter os dermed medlem af udvalget Kresten Drejergaards særstandpunkt: "at ægteskab og partnerskab sagligt set er ét og samme fænomen. Den eneste saglige forskel mellem de to betegnelser er den forskel, der giver sig af den seksuelle orientering." (Folkekirken og registreret partnerskab, s.8)

Vi opfatter ikke ægteskabet mellem mand og kvinde som en gudvillet ordning. Vi er uenige med udvalget i dets betoning af skabelsesberetningen som grundlag for den ægteskabsopfattelse, vi har i dag. For os at se er ægteskabsopfattelsen i dag ikke bundet op på seksualitet, forplantning og børneopdragelse, men på den emotionelle kærlighed og det forpligtende fællesskab. Vi finder ikke, at der er teologiske argumenter for ægteskabet udover det, at man inden for ægteskabets rammer kan udøve næstekærlighed.

Med disse indledende bemærkninger på plads vil vi besvare de tre spørgsmål, som udvalget tager stilling til i rapporten.

1. Vi mener, at alle samliv skal indgås for den borgerlige øvrighed, hvorefter der er mulighed for en kirkelig velsignelse. Som Kresten Drejergaard anfører i rapporten: "Det er ikke stiftelsen, der er hellig, men det er det liv, der leves i ordningen, der kan betragtes som helligt og ukrænkeligt. Derfor er det ikke relevant i kirken at beskæftige sig med stiftelsen. Men det er i høj grad relevant som kirkelig handling, dvs. i et rituel regi, at beskæftige sig med det liv, som den juridiske ordning skal være den formelle ramme om." (Folkekirken og registreret parforhold, s.6)

Dog finder vi det vigtigere, at der findes en ordning, der ligestiller heteroseksuelle og homoseksuelle par og at det samliv, der indgås, får samme navn, f.eks. ægteskab, end at diskutere *hvor* samlivsindstiftelsen skal finde sted.

2. Vi mener, at man bør stile efter ét enkelt ritual, der kan rumme alle par uanset køn.

Vi finder, at udvalgets forslag om kun at autorisere dele af ritualet er godt. Hvis man, som vi ønsker, får det samme ritual for alle par uanset køn, vil det i særlig grad være nødvendigt, at tekstlæsninger og bønnernes ordlyd er valgfrie for den præst, der skal foretage den kirkelige handling. Samtidig ønsker vi dog, at der skal være vejledende forslag til tekster og bønner, så man som præst har noget at læne sig op ad.

3. Vi mener, at der bør gælde de samme retningslinier vedr. vielse/velsignelse af registreret partnerskab som ved vielse af fraskilte. Det vil sige, at præster af samvittighedsgrunde skal have frihed til at sige nej til at medvirke ved sådanne handlinger.

Vi mener ikke, at kirkefunktionærer skal have samme frihed, da de ikke som præsterne har et gejstligt og læremæssigt ansvar i forhold til udførelsen af de kirkelige handlinger.

Sigrid A. M. Hougaard

Sognepræst i Espe, Vantinge og Hillerslev pastorat
Midtfyns Provsti

Marianne Pedersen

Fungerende sognepræst i Dalum sogn
Hjallese Provsti

Høringssvar fra sognepræst(kbf) Jens Backer Mogensén, Middelfart vedrørende Folkekirken og registreret partnerskab.

Jeg vil indledningsvis gerne gøre opmærksom på, at sammensætningen af det af kirkeministeren nedsatte udvalg, samt selve formuleringen af udvalgets kommissorium på forhånd giver et tydeligt signal om, hvilket svar man forventer som resultat af udvalgets arbejde. En eventuel modstand mod et ritual for registreret partnerskab er i udgangspunktet bragt i mindretal og kommissoriets arbejder i sin formulering ikke med muligheden for at registreret partnerskab ikke skal kunne indstiftes eller velsignes i folkekirken.

Et klassisk, bibelsk funderet synspunkt, som ligger på linje med langt størstedelen af kristne kirker i verden, repræsenteres i udvalget kun af Jens Ole Christensen.

Da det at indføre et ritual for indstiftelse eller velsignelse af registreret partnerskab er en kirkesplittende handling indadtil i folkekirken og udadtil overfor andre kirkesamfund, er ovenstående, forhold jeg finder dybt kritisable, og vil derfor indledningsvis gerne formulere denne kritik.

1. På kommissoriets første spørgsmål "Om ægteskabsstiftelsen fortsat skal foregå i folkekirken, eller skal alle samliv indgås for den borgerlige øvrighed.."?"

Overvejelser:

Som det også er formuleret i rapporten kan der tales for og imod fortsat ægteskabsstiftelse i folkekirken.

At henvise selve indstiftelsen til den borgerlige myndighed vil klargøre, at ægteskabsindstiftelsen er en borgerlig handling, som kirken er tildelt myndighed til at foretage.

På den anden side er ægteskabsindstiftelsen i kirken ikke mod hverken bibel eller bekendelse, da ægteskabet er en skaberordning og velsignet af Gud.

Samtidig er ægteskabsstiftelsen i Danmark en grundfæstet folkelig tradition.

Når dette spørgsmål overhovedet er med i kommissoriets, må det skyldes et ønske om at tage det politiske pres af kirken.

Svar:

Mit svar på kommissoriets første spørgsmål er derfor: at jeg ønsker, at bevare den kirkelige ægteskabsindstiftelse, men hvis folkekirken indfører et ritual for partnerskab i en eller

anden form, ønsker jeg at ægteskabsstiftelsen flyttes til den borgerlige øvrighed for på den måde at synliggøre, hvad der er borgerligt, og hvad der er kirkeligt og samtidig flytte et fortsat politisk pres væk fra kirken.

2. På kommissoriets andet spørgsmål "Under hvilke former skal også det registrerede partnerskab kunne indgås i Folkekirken...."?

Overvejelser:

Jvf. hørings svarets indledning mener jeg slet ikke at registreret partnerskab skal kunne indgås i folkekirken.

Dette er der en helt enkel og indlysende grund til. Ethvert ritual og enhver kirkelig handling er og skal være legitimeret af et bibelsk grundlag. Dette gælder ikke mindst i Luthersk teologi, hvor sola scriptura princippet fastlægges som værn netop mod menneskelige traditioner og påfund, og det gælder for ritualer i stort set alle kristne kirkesamfund i verden. Et registreret partnerskab er en moderne konstruktion og har derfor ikke bibelsk legitimitet.

Dette betyder ikke, at vi har at gøre med et adiaforon, altså noget bibelen ikke forholder sig til, og hvor vi så må agere bedst muligt ud fra det bibelske vidnesbyrd, vi har. De bibelske udsagn om homoseksualitet er entydige og ser homoseksualitet som synd. Derfor må et evt. ritual gribe fat i enten tekstlæsninger, der står uden for bibelen, hvilket ville være et kirkehistorisk afgørende nybrud og markere folkekirken, som en kirke der ikke længere er apostolisk, eller man må gribe til bibeltekster der handler om noget helt andet. Det sidste vil i bedste fald være udtryk for dårlig teologi, i værste fald vil det føre mennesker vild.

Man kan f.eks. ikke bare gribe til en bibeltekst der handler om næstekærlighed og så bruge den specifikt som udtryk for Guds velsignelse over et homoseksuelt par. Selvfølgelig kan der være dybt venskab og omsorg mellem to mennesker af samme køn, og der kan findes bibeltekster, som bekræfter dette forhold, det er bare ikke det, man vil lave et ritual for, eller for den sags skyld det, parret vil have velsignet, men derimod den seksuelle relation, og den har man, som ovenfor nævnt ikke skriftgrundlag for.

At indføre et ritual i kirken vil være en dybt kirkesplittende handling. Vi kan være uenige om mange ting i folkekirken, men vi har altid været enige om, at det, der lå på alteret: bibel, salmebog, ritual og alterbog, var vi enige om, det var det, der bandt os sammen. At indføre et ritual som en stor del af folkekirkens præster og medlemmer er imod, vil dermed være et afgørende splittende nybrud, hvor uenighederne føres direkte ind på alteret. Et ritual vil ikke bare vise uenighed i ritualbogen, men da ritualbogen også medtages i bageste del af langt de fleste salmebøger, føres uenigheden på denne måde med helt ind i salmebogen.

At indføre et ritual vil ligeledes være kirkesplittende i forhold til langt størstedelen af kristenheden, hvilket i en globaliseret verden ikke er uden betydning. I disse år er kirken i tilbagegang i vesten, men i stærk vækst i andre verdensdele. Mange af disse kirker betragter folkekirken som værende på afveje og vil betragte folkekirken som en kirke, der ved at indføre et ritual, sætter sig udenfor kristenheden.

Svar: Partnerskab skal ikke kunne indgås eller velsignes i folkekirken, da det ikke har bibelsk legitimitet og er kirkesplittende.

3. På kommissoriets tredje spørgsmål "Hvordan sikrer man, at præster ..... har frihed til at sige nej hertil?"

Overvejelser:

Da indførelse af et ritual vil være uden bibelsk legitimitet og samtidig er kirkesplittende, vil det påføre ganske mange af folkekirkens præster og ansatte samvittighedsproblemer. Det er i sagens natur underligt overhovedet at skulle forholde sig til et ritual, som skaber samvittighedsproblemer.

Der bør derfor ikke bare tages stilling til præsternes samvittighed, men også de ansattes. Der vil givetvis være en del almindelige kirkegængere, som hvis de ikke allerede har gjort det, vil søge mod konservative valg og frimenigheder. Men en betydelig del af den menighed, der fortsat trofast sidder på kirkebænken om søndagen og som på denne måde bærer folkekirkens gudstjenester, har rod i vækkelserne.

Ganske mange af folkekirkens ansatte her deres rødder i vækkelsesbevægelserne, fordi de fra barnsben har lært gudstjenesten at kende og har fået kærlighed til den og anser folkekirken som deres kirkelige hjem.

Derfor vil ikke bare mange præster, men også mange kirkeligt ansatte, samt mange almindelige kirkegængere have samvittighedsproblemer omkring et ritual. Jeg mener af bedste overbevisning, at der hos langt de fleste er tale om reelle samvittighedsproblemer grundet en bevidsthed om, at være på ubibelsk grund, og at man derfor ikke bare kan henføre ansattes betænkeligheder til mere eller mindre bevidst homofobi.

Da der er tale om indførelse af et for mange samvittighedsanfægtende ritual bør friheden til af samvittighedsgrunde at sige fra stadfæstes, ikke bare ved lov, men også ved at føre frihedsformuleringen helt ind i kommentarerne til ritualet, på en måde så ingen nogensinde kan være i tvivl om hverken den samvittighedsmæssige eller legitime ret til at sige fra.

Svar:

Der bør slet ikke indføres et ritual, som giver præster og ansatte samvittighedsproblemer.

Men skulle det ske bør både præster og ansatte sikres frihed både ved lov, og i indledning og kommentar til ritualet. Dette skal ske på en måde, så friheden aldrig kan drages i tvivl.

Til Kirkeministeriet.

Vedr. rapport om folkekirken og registreret partnerskab:

Hermed indsendes en udtalelse om forslaget til ritual for kirkelig velsignelse af partnerskab (bilag 3, s. 61-62 i rapporten). Jeg var tidligere sekretær for biskopperne i arbejdet, der førte frem til gudstjenesteordningen af 1992, herunder også de senest autoriserede ritualer for vielse (bryllup) og kirkelig velsignelse af borgerligt indgået ægteskab. I forlængelse heraf har jeg valgt at koncentrere mig om de liturgiske og formelle aspekter ved forslaget til autoriseret ritual. Og jeg nøjes med at forholde mig til forslaget til ritual for kirkelig velsignelse.

Menighedsrådenes vetoret efter menighedsrådsloven

I drøftelsen omkring eventuel autorisation af et eventuelt nyt ritual har der været stor fokus på, at præster, der af samvittighedsgrunde ikke ønsker at anvende et sådant ritual, skal være fritaget for at bruge det. Og udvalget har overvejet, om noget tilsvarende burde gælde for det øvrige ansatte personale. Men menighedsrådene har været forbløffede fraværende i debatten og i rapporten, hvad der overrasker mig og forekommer at være en klar mangel.

Ifølge menighedsrådslovens § 38, stk. 1 skal »Præsten have menighedsrådets samtykke til, ... 2) at der ved de faste gudstjenester eller kirkelige handlinger anvendes en anden autoriseret liturgi eller andre autoriserede ritualer end dem, der hidtil er anvendt i menigheden«.

Efter min forståelse af denne bestemmelse i menighedsrådsloven må det betyde, at præsten kun er berettiget til at bruge et nyt autoriseret ritual for kirkelig velsignelse af partnerskab, hvis menighedsrådet giver samtykke. Eller sagt på en anden måde: Menighedsrådet har vetoret i forhold til indførelsen af et nyt ritual.

Det må være en indirekte konsekvens af eventuelt at få autoriseret et nyt ritual. Denne konsekvens er muligvis blevet overset, fordi den ikke har været aktuel hidtil. I 1997 accepterede biskopperne muligheden for, at præster afholdt en ekstraordinær gudstjeneste som en særlig markering af et registreret partnerskab. Og præster har mulighed for at holde ekstraordinære gudstjenester i egen kirke, uden at skulle indhente tilladelse fra menighedsråd eller biskop. Den vejledende ordning for en gudstjenstlig velsignelse for par, der har indgået registreret partnerskab, som 6 biskopper udsendte i 2005, holder sig også inden for denne ramme.

En eventuel autorisation af et ritual betyder, at den formelle situation ændres grundlæggende. En præst har nu mulighed for at bruge ritualen uden at skulle indhente godkendelse eller accept hos biskoppen. Til gengæld træder nu me-

nighedsrådslovens § 38 i kraft, hvorefter præsten skal have menighedsrådets samtykke. Og det kan godt give anledning til nogle uønskede konflikter.

Så selv om det vil være i bedst overensstemmelse med den folkekirkelige orden at have et autoriseret ritual, som menighedsrådet også har beslutningskompetence over for, og som folkekirkemedlemmer har rettigheder i forhold til, bør det alligevel overvejes, om det ikke vil være bedre fortsat at undvære et autoriseret ritual og nøjes med en uforpligtende vejledning.

Autorisation af Fadervor og Velsignelsen

Et flertal i udvalget foreslår, »at ritualet kun autoriseres for så vidt angår erklæring, Fadervor og velsignelsen« (s. 11 og 43). I princippet finder jeg, at det vil være en fordel med et minimalt ritual, hvor det meste af den konkrete udfyldning med tekster, bønner og salmer overlades til præsten og de direkte implicerede. Men det forekommer mig yderst problematisk og helt unødvendigt, at man i kun denne sammenhæng forsøger at monopolisere én bestemt form af Fadervor og velsignelsen.

I gudstjenesteordningen fra 1992 er der alle steder autoriseret dobbeltformer af Fadervor og velsignelsen med den gamle form som den primære, og de fleste præster anvender (mig bekendt) de gamle former, som er udeladt fra udvalgets ritualforslag. Da gudstjenestepraktis blev undersøgt i 1995 anvendtes den »gamle« form af Fadervor af 49% af præsterne, mens bibelformen fra 1992-oversættelsen blev brugt af 36%. Fordelingen var endnu mere markant vedrørende velsignelsen, hvor 85% brugte den gamle form, mens kun 15% brugte formen fra bibeloversættelsen 1992 (jf. min artikel i Præsteforeningens Blad 1996, s. 761-772). Situationen kan have ændret sig siden da, men det er ikke mit indtryk.

At der foreslås autoriseret kun én form af Fadervor og velsignelsen i et ritual for velsignelse af partnerskab, er ikke i overensstemmelse med folkekirkens øvrige autoriserede ritualer og den aktuelle folkekirkelige praksis.

Efter min vurdering må det være tilstrækkeligt i et eventuelt nyt ritual at henvise til at bruge autoriserede former af Fadervor og velsignelsen og i øvrigt overlade det punkt til præst og de direkte implicerede. Det er unødvendigt på ny at autorisere en form, der allerede er autoriseret.

Ritualets grundstruktur

Udvalget foreslår et ritual, som følger den grundstruktur, som blev anvendt i vielsesritualet indtil 1992. Den afgørende forskel er her, at i vielsesritualet fra 1992 efterfølges den indledende kollekt af nogle faste bibellæsninger, mens der tidligere i 1912-ritualet var en mosaik af skrift-citater, der fulgte efter tilspørgsel og erklæring. Endvidere er der i 1992-ritualet fire salmer, mens der tidligere kun forudsattes tre salmer.

Det er forholdsvis klart, at de bibellæsninger der findes i 1992-ritualet ikke vil være velegnede i forbindelse med velsignelse af partnerskab mellem to af samme køn. Og det kan være tilstrækkelig grund til at undlade bibellæsninger forud for erklæring og eventuel tilspørgsel.

Men det bliver grundlæggende uklart, om den foreslåede nye grundstruktur skal følges eller ej. Den foreslåede grundstruktur er: Præludium – Salme – Indledningskollekt – Salme – Erklæring – Tilspørgsel (kan udelades) – Forbøn – Fadervor – Salme – Læsning – Afslutningskollekt – Velsignelse – Salme – Postludium (s. 11). Og denne grundstruktur findes også i ritualforslaget (s. 61-62). Men samtidigt foreslår et flertal i udvalget, at ritualet kun autoriseres for så vidt angår erklæring. Og det betyder, at den foreslåede grundstruktur kun er en anbefaling eller en uforpligtende vejledning. Men det fremgår slet ikke af selve ritualforslaget.

Hvis man nøjes med at autorisere nogle centrale punkter i ritualet, må det betyde, at strukturen ikke er autoriseret, og at præst og de implicerede har fri mulighed til at anvende den struktur, som de finder passende. Og jeg kan ikke se nogen grund at autorisere en alternativ struktur, der ser ud til bevidst at ville afvige fra den struktur, der anvendes i de seneste autoriserede ritualer.

Efter min vurdering betyder det, at ritualforslaget ikke kan bruges, som det foreligger. Det er helt uklart, hvad der vil blive autoriseret og skal følges, og hvad der kun er vejledende forslag. Hvis man vil foreslå noget autoriseret, burde man nøjes med en meget kortere tekst svarende til det autoriserede ritual for jordpåkastelse. Og hvis man i den sammenhæng vil trykke teksten til Fadervor og velsignelsen bør det være med dobbeltformer, ligesom i det autoriserede jordpåkastelsesritual fra 1992.

Ritualets navn: Kirkelig velsignelse af partnerskab

Undervejs i den kirkelige debat om dette emne er jeg blevet mere og mere forbeholden over for begrebet »kirkelig velsignelse«. Der er tendenser til, at velsignelsesbegrebet er i færd med at udvikle sig til en yderst problematisk forestilling om, at kirken disponerer over velsignelse, som den frit kan uddele af. En sådan opfattelse vil jeg kalde velsignelsesmagi.

I Den Store Danske Encyklopædi kan man under opslagsordet 'velsignelse' læse: »Folkekirken kan lyse velsignelse over fx borgelig vielse eller registreret partnerskab« (Kbh. 2001, bind 20, s. 72). Denne forståelse af velsignelse tenderer i retning af noget, som jeg polemisk vil kalde velsignelsesmagi – og som burde være folkekirken meget fremmed. Kirken er ikke i besiddelse af en velsignelsesmagt, som den frit og efter eget skøn kan uddele af, til hvem der måtte ønske det. Men præsten og menigheden kan i bøn henvende sig til Gud og bede ham om at velsigne.

Jeg vil altså foreslå, at man forsøger at overveje navnet på et eventuelt nyt ritual. Men en kritik af navnet rammer også de autoriserede ritualer for »Kirkelig velsignelse af borgerligt indgået ægteskab« fra henholdsvis 1938 og 1992.

Det tilsvarende norske ritual (vedr. ægteskab mellem mand og kvinde) hedder: »Forbønn for borgerlig inngått ekteskab«. Det udtrykker bedre den teologiske mening med ritualet og kunne måske også anvendes i dansk sammenhæng: »Forbøn for partnerskab«.

Folkekirkemedlemmers ret til kirkelig betjening

Et af formålene med at foreslå et autoriseret ritual er angiveligt, at medlemmer af folkekirken derefter får ret til at få foretaget en sådan velsignelse i deres sognekirke (s. 42). Men denne rettighed er ikke meget værd, hvis der ikke er nogen præst, der er forpligtiget til at foretage handlingen. Og her foreslår man netop, at præster skal have mulighed for at være fritaget for at bruge ritualen. Det får til konsekvens, at folkekirkemedlemmer, der således har fået ret til at få foretaget en kirkelig handling med velsignelse af partnerskab, kan komme til at stå i en situation, hvor ingen præst er forpligtiget til at foretage handlingen – og så er rettigheden ikke meget bevendt, og det vil ikke være udtryk for god lovgivning.

På rapportens s. 52 i kap. 6 er der omtalt en kort drøftelse i udvalget, om det skal være muligt for et menighedsråd at afvise, at fx velsignelse af partnerskab foregår i sognets kirke. Udvalget kan ikke gå ind for, at menighedsrådet får en sådan ret, fordi det vil stride mod folkekirkemedlemmers grundlæggende ret til at få foretaget en kirkelig handling i bopælssognet. I denne sammenhæng forholder udvalget sig udelukkende til lov om medlemskab af folkekirken. Men efter min vurdering (jf. ovenfor) er der et klart problem i forhold til menighedsrådslovens § 38, hvorefter menighedsrådet skal give samtykke til, at præsten anvender andre autoriserede ritualer end dem, der hidtil er anvendt i menigheden. Og det betyder, at menighedsrådet lovligt har mulighed for at nægte samtykke til, at præsten bruger ritualen.

Konklusion

Jeg har med vilje kun forholdt mig til den nuværende situation, at partnerskab mellem to af samme køn kun kan indstiftes med juridisk gyldighed på rådhuset.

Hvis det også fremover er forudsætningen, føler jeg mig ikke overbevist om, at det er nødvendigt med et nyt autoriseret ritual for kirkelig velsignelse. Da folketinget i 1922 vedtog en ny ægteskabslov med mulighed for borgerlig ægteskabsstiftelse, nøjedes man i Kirkeministeriet i første omgang med at henvise til de eksisterende autoriserede ritualer, og ved kirkelig velsignelse af et for borgerlig myndighed indgået ægteskab overlod man det til præsten selv at foretage de nødvendige og relevante tilpasninger (jf. anordning af 22. dec. 1922 ang. kirkelig vielse indenfor Folkekirken m. v., § 5). Først 16 år senere i 1938 kom der et autoriseret ritual til dette formål.

Tilsvarende kunne man måske godt i dag nøjes med at lovliggøre på et højere niveau end et bispemøde, at præster foretager en »velsignelse af partnerskab« eller en »forbøn for partnerskab« og i øvrigt overlade det til præster og de implicerede frit at tilrettelægge det nærmere forløb og indhold uden at skulle holde sig inden for rammerne af et ritual, der er autoriseret ved kgl. resolution.

Med venlig hilsen

Holger Villadsen

Sognepræst Helle Brink

Raklev Sogn
Hestehavebakken 100, 4400 Kalundborg
Telefon 59 51 30 28
Mail hebr@km.dk

Til Kirkeministeriet.

Raklev d. 10.12.2010

Høringssvar vedrørende Rapport om folkekirken og registreret partnerskab.

Jeg har svaret på rapportens punkter sammen med mit menighedsråd (Raklev, Kalundborg) og har bare en enkelt kommentar på egne vegne.

Det drejer sig om den såkaldte præambel, der tænkes anført i ritualbogen, og som giver præster ret til at nægte at medvirke ved indgåelse/ velsignelse af partnerskab.

Jeg er indforstået med, at præster skal have den ret, men jeg finder det forkert at skrive det ind i ritualbogen. Der står jo heller ikke, at præster kan nægte at vie fraskilte. Det er en kommentar, som hører til i lovteksten med tilhørende bemærkninger og ikke i forbindelse med selve ritualen.

Desuden finder jeg det manipulerende, at der som begrundelse for fritagelsen skal stå "af samvittighedsgrunde". Det antyder, at præster, som gerne vil medvirke, ingen samvittighed har. Jeg mener, at man helt skal udelade en begrundelse og udelukkende nævne retten til at nægte medvirken.

Venlig hilsen
Helle Brink

København, den 8. december 2010

Til Kirkeministeriet
Att. Kontorchef Pernille Esdahl
km@km.dk

Høringssvar

vedrørende spørgsmålet om Folkekirken og registreret partnerskab afgivet af sognepræst k/b Henning Astrup, Filips kirke, Amagerbro provsti.

Kirkeministeriet har i brev af 17. september 2010 bedt om høringssvar i relation til udvalgsrapporten "Folkekirken og registreret partnerskab" med stillingtagen til tre overordnede spørgsmål, nemlig:

- 1. kirkelig og/eller borgerlig indgåelse af ægteskab og kirkelig velsignelse.*
- 2. Indgåelse af registreret partnerskab ved en kirkelig handling og ritual herfor.*
- 3. Præsters mulighed for at afstå fra at medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab ved en kirkelig handling.*

Hertil nedenstående svar:

- Ad 1: Ægteskab mellem mand og kvinde bør for fremtiden alene indgås for den borgerlige myndighed.
Efter borgerlig vielse kan i kirkerne (ikke alene i Folkekirken) følge en kirkelig velsignelse af det borgerligt indgåede ægteskab.
- Ad 2: Registreret partnerskab skal - ligesom ægteskab mellem mand og kvinde - indgås for den borgerlige øvrighed.
Registreret partnerskab skal fortsat ikke kunne indgås ved en kirkelig handling i folkekirken, ligesom der ikke skal være retskrav på en velsignelse heraf.
- Ad 3: Præsters mulighed for at afstå fra at medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab ved en kirkelig handling forudsætter at en sådan mulighed foreligger – hvilket ikke kan være en mulighed ifølge bibelsk skabelses- og ægteskabsteologi. Fritagelse for medvirken kan derfor ikke anskues som en løsning af problemet, men som et forsøg på at begrænse skaden på den folkekirkelige enhed ud fra ønsket om en opretholde folkekirkeordningen.
Tvang til medvirken kan under ingen omstændigheder komme på tale – hverken af teologiske eller af real-kirkelige årsager, idet dette med sikkerhed vil føre til Folkekirkens spaltning/sprængning.

Kommentar til ovenstående svar:

Kristendom og kirkens tro baserer sig på Guds åbenbaring i Jesus Kristus og på den apostoliske tro, således som den foreligger i de kanoniske skrifter (Bibelen). Netop fastholden af den bibelske kanon som afgørende i kirkelige trosspørgsmål er for luthersk kristendom uopgivelig – jvf. Confessio Augustana.

Dette forhold afspejles ikke i udvalgsrapporten "Folkekirken og registreret partnerskab", som bærer tydelige præg af at være blevet til under pres af sekularisering og politisk trend.

Den teologiske argumentation i rapporten er katastrofal ringe og grænsende til det ikke-eksisterende.

Indføres i Folkekirken et ritual - som modsiges af bibelsk skabelses- og ægteskabsteologi - vil dette kun føre til en accelererende flugt fra sognemenigheder til (lutherske) valg og frimenigheder – en åreladning som mange sognekirker vanskeligt eller slet ikke vil kunne bære.

Indførelsen af et ritual handler ikke om ligeværd, som er givet med den borgerlige lovgivning, men om et overgreb på kirkens åbenbarede og apostoliske tro.

Ingen kristen kirke vil (i længden) kunne leve med, at sekularisering og politisk korrekthed erstatter kirkens apostoliske tro, bevidnet i de kanoniske skrifter.

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K
e-post: km@km.dk

Biskop
Peter Skov-Jakobsen
Nørregade 11,
1165 København K
e-post: PESJ@KM.DK

Østerlars, den 13. december 2010

Høringssvar til rapport om folkekirken og registreret partnerskab af 17. september 2010

I forbindelse med det af kirkeministeren nedsatte udvalgs rapport fremsendes hermed høringssvar på den af udvalget udarbejdede rapport, sendt i høring den 17. september 2010.

Først er det vigtigt for mig at pointere, at det jeg i det følgende har at sige må ikke opfattes som bedreviden eller hovmodighed. Men det er udtryk for en dybfølt smerte og bekymring over udviklingen i folkekirken.

Vi står jo for Gud den almægtiges åsyn med såvel vore liv som vor tjeneste som præster. Vi er hyrder for vore menigheder. Det er vores opgave at lede vore menigheder til tro på Jesus og til at vokse i denne tro. Det er virkelig et tungtvejende samvittighedsspørgsmål, der afføder dette brev.

Jeg skal være den første til at indrømme, at jeg ikke er fejlfri. Det være langt, fra. Men som det menneske jeg er – fuld af fejl og mangler oplever jeg alligevel, at Gud i sin ufatteligt store nåde bruger mig som sin tjener i kirken. En benådet synder, der viser andre syndere hvor Guds nåde i hans søn, Kristus Jesus er at få.

Som sognepræst i den danske folkekirke ser jeg med *stor* bekymring og alvor på det faktum, at nogle biskopper, provster og præster offentligt har gjort sig til fortalere for en kirkelig velsignelse af homoseksuel praksis og samliv. Noget som bibelen *utvetydigt* og uden omsvøb forbyder og benævner som værende synd.

Jeg vil her minde om, at folkekirken ikke blot er en kulturinstitution, men netop en kirke. Vi er som kirke forpligtet på Bibelen Guds sande og klare ord samt på bekendelsesskrifternes udlægning af samme. Derfor kan der på ingen måde på baggrund af samfundets udvikling og moralske habitus, argumenteres for indførelse af et ritual eller en praksis i kirken af en sådan art, medmindre der findes klare og tungtvejende *bibelske* argumenter der taler herfor. Ej heller er det et gyldigt argument at anføre, at der i forvejen findes ubibelske ordninger i folkekirken. Disse ubibelske ordninger er derimod noget, hvis tilstedeværelse vi med sorg må notere os.

Men med en eventuel indførelse af et ritual af den ene eller den anden art, der relaterer sig direkte til homoseksuel praksis og samliv, er der imidlertid opstået en mulig ny situation i folkekirken. Det vil således være første gang, at kirken begiver sig ud i et *ritualiseret* brud med Guds ord. Ritualbogen vil således ikke længere kunne hævdes at være i overensstemmelse med hverken Bibel eller bekendelse (kirkens eget grundlag!). Endvidere har den kirkelige tradition helt tilbage fra begyndelsen været den, at ægteskabet er et fællesskab mellem én mand og én kvinde. Et ægteskab det er værd at kæmpe for og at fastholde også i fremtiden.

Hverken velsignelse af homoseksuelle i kirken (nu muligt med biskoppens tilladelse), indførelse af et ritual for velsignelse af registreret partnerskab, indgåelse af registreret partnerskab eller vielse af homoseksuelle kan på nogen måde forsvares ud fra folkekirken grundlag, Bibelen – eller for den sags skyld de kirkelige bekendelsesskrifter.

Bibelen åbner ikke så meget som ét eneste sted op for nogen mulighed for homoseksuel praksis eller samliv af nogen art.

De steder i Bibelen, som direkte taler om homoseksualitet¹ forbyder, afviser og fordømmer *samstemmigt* en sådan praksis. Hertil kommer den grundlæggende Bibelske tankegang, at Gud skabte mennesket som mand og kvinde til at leve sammen i ægteskabet². Her og *kun* her har seksualiteten sin Gudvilledede og Gudgivne plads i menneskelivet. Indenfor ægteskabets ramme er seksualiteten til stor gensidig fryd og glæde og som sådan en velsignet gave fra Gud. Ikke kun med reproduktion for øje, men også som et vidunderligt udslag af kærligheden mellem én mand og én kvinde.

Som Guds og kirkens tjener har ingen præst ret til selv at afgøre, hvad Gud skal velsigne. Velsignelsen er Guds og det står til ham alene at afgøre hvem han vil velsigne. Præsten er netop tjener og har derfor kun ét at gøre: at følge sin Herre og mester i alt det, som han byder sine tjenere at gøre. Når Gud altså sætter forbud mod noget, pådrager sig enhver som vil velsigne det Gud udtrykkeligt forbyder, altså Guds dom.

Jeg vil her minde om det højtidelige præsteløfte, som enhver præst har afgivet. Et løfte uden hvilket ingen kan beklæde et embede i folkekirken. Det er et løfte, jeg som præst *glæder mig over* at have aflagt og være forpligtet på. For det viser mig hvem og hvilken sag det er jeg tjener i kirken. Det er Guds sag, og ikke min egen eller nogen andens sag jeg er forpligtet på at fremme.

I det præsteløfte, jeg har aflagt står der bl.a. følgende:

At jeg vil beflitte mig på at forkynde Guds ord rent og purt, således som det findes i de profetiske og apostoliske skrifter og i vor danske evangelisk-lutherske folkekirkes symbolske bøger.

---

¹ 3. Mos 18,22 og 20,13 samt Rom 1,26-27; 1 Kor 6,9 og 1 Tim 1,10

² 1 Mos 1,27

Det er en uløselig gåde for mig, hvorledes en præst kan undgå at komme i strid med dette løfte, hvis han skal vie eller velsigne et homoseksuelt par. Nu kunne det indvendes, at det ovenfor nævnte omhandler forkyndelsen. Men jeg vil hertil påpege, at det en præst er forpligtet på er at forkynde Guds ord som i de profetiske og apostoliske skrifter og i vor danske evangelisk-lutherske folkekirkes symbolske bøger. Hvis en præst skal forkynde dette ord, er han således *også* forpligtet på i de moralske spørgsmål at skulle holde sig til det. Når altså Guds ord, Bibelen, taler imod vielse af homofile kan det på ingen måde være tilladt for en præst at vie eller velsigne et homoseksuelt par.

En anden ting, jeg her vil nævne er, at jeg fra mine menigheder og kirkefolket generelt har mødt stor modstand mod indførelsen af et det ovennævnte ritual. Det er en udbredt frustration og en højlydt undren jeg som præst må lægge ører til i det daglige. Jeg er alvorligt bange for, at indførelsen af et ritual vil bevirke en betydelig medlemsflugt fra kirken. Det er mit indtryk, at det er den særdeles aktive del af kirken, der stiller sig undrende overfor det nye rituals eventuelle indførelse. Derfor mener jeg, at det også af denne grund vil være en katastrofe for kirken.

Jeg for min del er ikke i tvivl om, at en indførelse af et ritual for vielse af homoseksuelle vil være en katastrofe for kirken. Det vil være et åbenlyst brud med Guds ord, som vi finder det i Bibelen. Endvidere vil det bryde med kirkens traditionelle praksis helt tilbage fra den første tid. Derudover kan jeg ikke se, at en præst kan undgå at komme i strid med sit præsteløfte med en sådan praksis.

Alt dette lover jeg med regnskabsdagen for øje samvittighedsfuldt at ville holde, efter den nåde, som Gud mig dertil vil give. Denne afslutning på præsteløftet står som (elle burde stå som) en mægtig advarsel mod i sin embedsførelse bevidst at komme i uoverensstemmelse med Guds åbenbarede ord og vilje.

Vi står som præster til regnskab for den almægtige Guds åsyn med vore liv og vor tjeneste.

En sidste ting, jeg her vil anføre er, at jeg mener der bør være samvittighedsfrihed ikke bare for præsten, men også for det til kirken knyttede personale, såfremt dette ritual indføres i kirken.

Der bør efter min mening være frihed til at sige nej til at medvirke ved sådanne højtideligheder.

Hertil kommer at jeg på det kraftigste vil opfordre til, at der for både kirkebogsførende sognepræster og kordegne bør være frihed til ikke at ville underskrive en eventuel vielsesattest for homoseksuelle. Jeg er vidende om, at der vil være både præster og kordegne, der vil have endog meget store samvittighedsproblemer ved at underskrive en sådan vielsesattest.

Der er altså meget stærke og tungtvejende argumenter imod indførelse af et kirkeligt ritual for vielse af homoseksuelle. Flere kunne fremføres, men jeg har her valgt at begrænse mig til de væsentligste. Det er min bøn og mit inderlige håb, at den endelige konklusion vil blive at et ritual til vielse af homoseksuelle *ikke* skal indføres i folkekirken.

Venlig hilsen Thomas Holden Jensen
Sognepræst i Østerlars og Gudhjem sogne,
tlf: 5649 8092

12. december 2010

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1015 København K

Høringssvar vedr. rapport om Folkekirken og registreret partnerskab

Undertegnede, der siden 1985 har været præst i Den danske Folkekirke og fungeret som hhv. sogne- og hospitalspræst i Præstevang sogn, på Hillerød Hospital og Psykiatrisk Center Nordsjælland, skal herved tilkendegive, at jeg helt og fuldt kan tilslutte mig de to ritualforslag, som ovennævnte rapport fremsætter.

Jeg ser begge ritualforslagene som en længe ventet og højst tiltrængt kirkelig anerkendelse af homoseksuel pardannelse, som i den brede danske offentlighed – inklusiv store dele af kirken - længe har været et accepteret faktum.

Med et ritual for kirkelig velsignelse af partnerskab og et ritual for indgåelse af partnerskab bliver homoseksuel pardannelse endelig ligestillet med heteroseksuel do. og der skabes mulighed for en kirkelig ramme, som ikke på nogen måde er diskriminerende. Hverken for det traditionelle ægteskab eller det registrerede partnerskab, idet der ikke er tale om et kønsneutralt fælles ritual, men om ritualer, der tager højde for forskellen mellem hetero- og homoseksuelle par.

Jeg kan tillige tilslutte mig præsters mulighed for at nægte brug af ritualerne; i lighed med den nugældende mulighed for at nægte vielse af fraskilte.

Med hensyn til kirkepersonales mulighed for at nægte medvirken ved kirkelig velsignelse eller indgåelse af registreret partnerskab tilslutter jeg mig det synspunkt, rapporten fremfører: at der ikke skal indføres ændringer i pligten til at medvirke ved kirkelige handlinger. Kirkepersonalets samvittighedsfrihed er tilstrækkeligt dækket gennem menighedsrådets mulighed for, som arbejdsgiver, at fritage personale under forudsætning af, at menighedsrådet sørger for afløsning.

Ritualernes placering i Ritualbogen anser jeg ikke for at være anledning til den påståede kirkesplittelse, idet jeg henholder mig til CA 7: *"...til kirkens sande énhed er det tilstrækkeligt at være enig om evangeliets forkyndelse og sakramenternes forvaltning. Det er ikke nødvendigt, at der overalt er ensartede menneskelige traditioner og riter eller ceremonier, der er indstiftet af mennesker, sådan som Paulus siger: "Én tro, én dåb, én Gud og alles Fader osv..."* (Den danske Folkekirkes Bekendelsesskrifter, Leif Grane, Det danske Bibelselskab 1976. s. 50). Den påståede kirkesplittelse grunder sig i uenighederne om skriftsynet; en uenighed, som allerede er og længe har været en realitet, som vi har kunnet leve med i folkekirken, såvel internt som i det økumeniske samarbejde med andre kirker.

Med venlig hilsen
Sognepræst Ib Lauritsen

Fra: Asbjørn Hansen
Sendt: 13. december 2010 16:57
Til: Kirkeministeriet
Emne: Vedr. høring omkring Folkekirken og registreret partnerskab

Kategorier: Journaliseret på: [2010 / 5143] - Høring om rapport fra udvalget om folkekirken og registreret partnerskab

Vedr. rapporten "Folkekirken og registreret partnerskab"

Hvis en ledelse i et firma meddelte, at ledelsen havde besluttet, at man fra nu af så positivt på noget kontroversielt - f.eks. dødsstraf, så ville alle medarbejderne ved deres blotte tilstedeværelse i firmaet pludselig være blevet fortalere for denne nye holdning.

Sådan vil jeg opleve det, hvis der bliver indført mulighed for indgåelse af ægteskab i det firma – folkekirken – hvor jeg er ansat.

Det er yderst problematisk at stå som medarbejder under en ledelse, der tilsidesætter kirkens grund og historie for at bøje sig efter tidens tanker. Det vil være en handling fuldstændig på egne præmisser, for der er ikke noget mandat i kirkens grundlag til at indføre et ritual af den slags – tværtimod.

Hvordan skal jeg som præst kunne anse min biskop for at være en hyrde – en vejleder – hvis han bakker dette op? Hvordan skal jeg kunne blive ved med at stå inde for det, "min kirke" står for? Hvor længe kan jeg sige, at det er "min kirke"?

De, der peger på det bibelske og bekendelsesmæssige grundlag som årsag til at afvise homovielser, står i kirkens hovedstrøm. Hver gang kirkens hovedstrøm er blevet udfordret at særstandpunkter i kirkehistorien, er det ikke tidsånden eller "folkets holdning", der har været målestok for, om kirken skulle indoptage nye tanker eller afvise dem som kætterske.

Når kirkeligt ægteskab for homofile indføres i folkekirken (for den beslutning synes for længst at være truffet), er det vigtigt, at ritualerne herfor placeres i et særskilt tillæg og at ikke bare præster, men alt personale ved en kirke får mulighed for helt legalt at afvise af medvirke. Desuden finder jeg ideen om en vicebiskop god!

Men med et sådant nybrud i synet på bibel, bekendelsesskrifter og kirkehistorie mister folkekirken troværdighed og sammenhængskraft.

Mvh. Asbjørn Hansen, sognepræst

Menigheden ved Davids kirke i Østerbro provsti, Københavns Stift, har gentagne gange diskuteret de tre spørgsmål ang. Folkekirke og registreret partnerskab. Vi er kommet frem til,

- 1) at vi gerne vil beholde ægteskabet i kirken
- 2) at vi gerne vil fortsætte med en kirkelig velsignelse af registreret partnerskab, og at vi gerne ser et ritual tættest muligt på velsignelsen af borgerligt indgået ægteskab
- 3) at præster naturligvis skal være frit stillet m.h.t. at medvirke til velsignelse af registreret partnerskab i kirken.

Når menighedens holdning er således, skyldes det, at vi nødtøst ønsker at skabe for mange konfrontationer i folkekirken, som kan resultere i en fragmentering af kirken og et brud mellem kirke og stat.

Endvidere ønsker vi heller ikke, at folkekirken tager skridt, som kan føre til en uddybelse af afstanden til den ortodokse, den anglikanske og den katolske kirke.

Med de bedste hilsener

Sognepræst og menighed i Davids kirke

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

Bårse d. 14. dec. 2010

Hørings svar vedr. rapporten om folkekirken og registreret partnerskab

1.

Undertegnede mener, at ægteskab fortsat skal kunne indgås ved vielse i folkekirken. Begrundelsen skal dels ses af den årelange tradition, vi har haft i kirken med at indgå vielse med juridisk gyldighed, dels at jeg ikke mener, at vi som folkekirke kan være bekendt overfor vores medlemmer at ændre lovgivningen til fordel for et klart mindretal, om end det mindretal også står som medlemmer. Argumentationen for at ændre den nuværende praksis er i for høj grad præget af det mindretal, der ud fra den gældende lovgivning ikke har mulighed for at indgå registreret partnerskab i kirken. Argumentet for at rykke den juridiske del ud af kirken bliver da: Fordi det ikke lader sig gøre at indgå registreret partnerskab i kirken, skal det heller ikke kunne lade sig gøre at indgå ægteskab.

2.

For år tilbage gik debatten på, om et homoseksuelt par overhovedet kunne få en kirkelig velsignelse over deres samliv. Et knebent flertal af biskopperne valgte som bekendt i 2005 at give mulighed for i de enkelte stifter at lade det være op til præsterne selv, om hvor vidt de ville gøre brug af denne mulighed (gudstjenestelig markering). Vi er derfor i folkekirken gået fra at skulle tage stilling til, om hvorvidt vi skal indføre et ritual for velsignelse af registrerede partnere til at skulle tage stilling til under hvilke former et registreret partnerskab skal kunne indgås i folkekirken. For mig at se mangler vi mellemregningerne og har ikke fået en formel drøftelse af spørgsmålet, om vi overhovedet skal have et ritual. Med hensyn til en kirkelig velsignelse af partnerskab, så kan jeg ikke gå ind for, at der sker en sådan i henhold til et autoriseret ritual og kan derfor heller ikke gå ind for ritualforslaget. Ydermere mener jeg ikke, at det registrerede partnerskab bør kunne indgås i folkekirken. Uagtet at man i rapporten nu skelner mellem ægteskab og registrerede partnerskab, hvilket for mig at se er en naturlig skelnen. Jeg kan i lighed med flertallet i rapporten heller ikke gå ind for en kønsneutral ordning.

Skulle der alligevel indføres et ritual til brug ved velsignelse af registrerede partnerskab, så mener jeg ikke, at ritualet skal optages i ritualbogen, uagtet at det forsynes med den omtalte præambel. Folkekirkens ritualbog har indtil nu været et fællesanliggende for hele kirken, og samtlige ritualer har haft en positiv skriftmæssig og traditionsmæssig begrundelse. Sidstnævnte mangler jeg i forhold til velsignelse af et registrerede partnerskab.

Skulle et givent ritual alligevel finde sin vej ind i ritualbogen, er det på sin plads med føromtalt præambel.

3.

Undertegnede finder det helt naturligt, såfremt et ritual til velsignelse af registrerede partnerskab vedtages, at det skal være legitimt for præster at sige nej til at medvirke ved en sådan velsignelse.

Et par afsluttende bemærkninger:

Teologisk betragter jeg mig selv om en del af den store midtsøgende folkekirke. Mit nej til velsignelse af registrerede partnerskab skal derfor ses i lyset af flere ting; foruden Bibelen betyder traditionshistorien og hele ægteskabsforståelsen meget. For mig er enhver vielse i folkekirken en velsignelse – uagtet den juridiske del. Jeg er derfor af den mening, at man ved at åbne for velsignelse af registrerede partnerskab med et autoriseret ritual, sidestiller det registrerede partnerskab med ægteskab i både form og indhold, og dermed relativiserer den hidtidige kristne ægteskabsforståelse og praksis.

Med venlig hilsen
Søren Schiøler Linck, sognepræst
Bårse-Beldringe pastorat
Præstegårdsvej 5, Bårse
4720 Præstø

København den 14. december 2010

Høringssvar om Folkekirken og registreret partnerskab af sognepræst Susanne Møller Olsen og sognepræst Torben Jeppesen, Grøndalskirken

Til Kirkeminister Birte Rønn Hornbech

Tak for muligheden for at kommentere rapporten om Folkekirken og registret partnerskab.

Vi ønsker et fælles vielsesritual for homoseksuelle og heteroseksuelle, og vi mener, at tiden er moden til at tage dette skridt fuldt ud. I det følgende vil vi kort redegøre for denne holdning på baggrund af rapportens udsagn om dette.

Vi ser ingen gyldig teologisk begrundelse for at fastholde sondringen mellem ægteskab og partnerskab, og det er med undren, at vi læser, at 11 medlemmer af udvalget mener ”at ægteskab og partnerskab må betragtes som *forskellige* ordninger, der har hver sin begrundelse og hver sin historie, og at det vil være udtryk for et ejendommeligt abstrakt syn på mennesket, hvis der stiles mod en såkaldt kønsneutral ordning for ægteskab”(jvf. rapporten side 7). Vi mener derimod, at det netop er udtryk for et abstrakt menneskesyn at skelne mellem ægteskab og partnerskab.

Ifølge rapporten er ægteskabet mellem mand og kvinde en gudvillet ordning, men partnerskabet derimod en følge af menneskeligt samliv og kulturel udvikling. Den skelnen rummer for os at se en fare for, at der indføres en kirkelig/teologisk rangordning af ægteskab og partnerskab frem for en sideordning.

Den såkaldte ordningsteologi henter traditionelt sin begrundelse i en bestemt fortolkning af Bibelen, som indebærer, at det først og fremmest er forplantning, der konstituerer ægteskabet. Efter vores mening kan man slet ikke bruge Bibelens, i øvrigt mangeartede, syn på ægteskab og sex i en argumentation hverken for det moderne heteroseksuelle ægteskab eller imod homoseksuelle ægteskaber, ganske enkelt fordi begge er moderne kategorier, som Bibelen ikke kender. Det svarer til at bruge Bibelen som argument imod kvindelige præster og for at kvinder skal have slør på under gudstjenesten. Kun de færreste finder på at gøre det i dag. Vi kan henvise til lektor, Anders Klostergaard Petersens kronik i Kristeligt Dagblad den 9. december.

Det er vores opfattelse, at det ikke er hverken seksuel orientering eller evnen til forplantning, der er konstituerende for ægteskabet, men derimod og først og fremmest kærligheden. Lader man kærligheden og overbevisningen om at ægteskabet er et sted for modtagelse, følgeskab og forsoning være konstituerende for ægteskabet, ophæves enhver spekulation om køn og seksualitet, og kirkens fornemste opgave i forbindelse med vielser nemlig at gå i forbøn for og bede om Guds velsignelse over menneskers liv og kærlighed kan varetages uden en kunstig og teologisk uholdbar kategorisering af forskellige former for kærlighed og parforhold.

Med venlig hilsen

Susanne Møller Olsen og Torben Jeppesen

Fra: Karen-Lisbeth Gøricke
Sendt: 15. december 2010 11:18
Til: Kirkeministeriet
Cc: Linda Munnecke Christensen
Emne: Svar vedr. høring om reg. partnerskab

Att.
Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K
(Sendt pr. mail: km@km.dk)

Vedr. Svar i forbindelse med høring om Rapport om folkekirken og registreret partnerskab

I forbindelse med Kirkeministeriets udsendelse af "Rapport om folkekirken og registeret partnerskab" har sognepræst Karen-Lisbeth Hybertz Gøricke og sognepræst, Linda Munnecke Christensen, Stengård kirke, Gladsaxe-Herlev provsti, valgt at indsende et høringssvar, som vi håber vil indgå i den samlede vurdering af spørgsmålene i rapporten.

Vi stiller os positive over for de holdninger i rapporten, der taler for en mulighed for indgåelse af registeret partnerskab i folkekirkens regi. Spørgsmålet om hvorvidt ægteskab fortsat skal kunne indgås i folkekirken, anser vi for dækkende besvaret af flertallet i det nedsatte udvalg. Der er en historisk tradition og en stor folkelig opbakning til, at der fortsat skal være en valgfrihed mellem en borgerlig og en kirkelig vielse.

Ad. 4.5.3 Ægteskab og partnerskab

Vi bakker op om såvel en autoriseret velsignelse af reg. partnerskab og et særskilt ritual for indgåelsen af det reg. partnerskab, samt en fastholdelse af det nuværende ritual for indgåelse af ægteskab. Vi ønsker ikke et kønsneutralt ritual.

Ad. 4.8 Udvalgets anbefalinger

Vi er enige med udvalgets seks medlemmer i deres anbefaling af, at lovgivningen om reg. partnerskab samt den kirkelige lovgivning ændres, så der bliver mulighed for at partnerskab kan indgås ved en kirkelig handling.

Ad. 5.2.2 Ritual for indgåelse af partnerskab ved kirkelig handling

Vi er enige med udvalgets seks medlemmer at der autoriseres et ritual for indgåelse af reg. partnerskab ved en kirkelig handling.

Ad 2.4.2. Eventuel fritagelse af andre end præster

Vi er enige med udvalgets flertal, at der ikke skal indføres en ret for kirkefunktionærer til at nægte at medvirke ved kirkelige handlinger, hverken ved indgåelse af partnerskab, ved kirkelig velsignelse af partnerskab eller ved vielse af fraskilte.

Med venlig hilsen

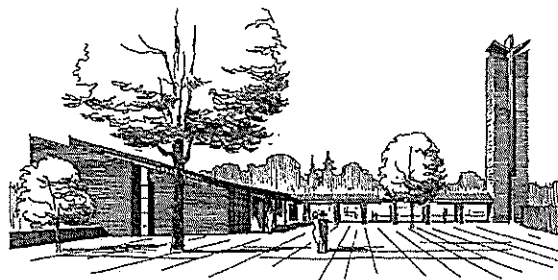
✓
☺
"Sognepræst, Karen-Lisbeth Hybertz Gøricke

Sognepræst, kbf. Linda Munnecke Christensen

Rønnevang Kirke

Taastrup Hovedgade 150 - 2630 Taastrup
Telefon 43 52 22 19

Sognepræst Søren Isak Nolsøe Sørensen
Sankt Bendts Alle 18 – 2630 Taastrup
Telefon 43 71 88 18

Til
Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1015 København K.

Høringssvar vedr. rapporten ”Folkekirken og registreret partnerskab”, Kirkeministeriet, september 2010.

Den kirkeministerielle arbejdsgruppe blev bedt om at forholde sig til tre konkrete spørgsmål, hvorefter arbejdsgruppen har tilkendegivet, at de gerne ser deres egen rapport sendt i høring. Dette høringssvar vil derfor være en kort replik til udvalgets rapport og anbefalinger, for at bidrage med mit syn på sagen, forment af teologisk og praktisk arbejde i kirke og sogn.

Skal ægteskab fortsat kunne indgås i Folkekirken?

Som folkekirkelig sognepræst finder jeg det essentielt at muligheden for at indgå vielse i Folkekirken fastholdes. Som anført i rapporten har udvalget fuldstændig ret i, at der ikke er tvungende teologiske argumenter herfor, men heller ikke imod. Til gengæld har den kirkelige vielse en folkelig rodfæstning og giver en god mulighed for at forkynde Guds velsignelse over ægteskabet. Jeg kan således fuldt ud tilslutte mig det **ja** til det første spørgsmål, som udvalget anbefaler.

Under hvilke former skal partnerskab kunne indgås i Folkekirken?

Udvalget har fundet det ”indlysende ... [at drøfte] ... om det overhovedet skal være muligt at partnerskab kan indgås i folkekirken” (rapporten side 3).

Det er stærke ord, udvalget bruger i rapporten – og de er velvalgte. For grunden til at det er indlysende at drøfte spørgsmålet *hvorvidt* inden der drøftes *hvorledes* er, at indgåelse af registreret partnerskab i kirken vil være stærkt kontroversielt. Ikke seksuelt, hvor det homofile samliv gennem omfattende medieeksponering efterhånden har fået en fremtrædende plads, men helt igennem teologisk.

Som det vil være bekendt gennem rapporten og diskussionen i dagspressen i høringsperioden, er der teologisk stor uenighed om dette spørgsmål. En længere teologisk redegørelse i dette høringssvar vil derfor ikke være formålstjenlig. Blot denne tilkendegivelse: Jeg mener ikke, at vi som kristen kirke har et bibelsk funderet mandat til at velsigne homofilt samliv, og lige så varmt velkomne som de homoseksuelle er og skal være det i kirken, lige så tydeligt må der siges **nej til at der skal kunne indgås et registreret partnerskab i Folkekirken.**

Præsters fritagelse af samvittighedsgrunde

Folkekirken er en rummelig størrelse. Det har den ikke altid været gennem århundrederne, det er noget, den er blevet. Og det er noget af det, vi næsten alle på tværs af uenigheder kan enes om at værdsætte. Den nuværende ordning, hvor præster kan afvise at velsigne registrerede partnerskaber, fungerer godt. Allerhelst ser jeg, at **den nuværende frihedsordning bibeholdes** – også hvis der bliver mulighed for at indgå registreret partnerskab i kirken, eller der autoriseres et ritual til velsignelse af registreret partnerskab.

For at støtte op om den nuværende frihedsordning, vil det være bedst hvis et eventuelt ritual til velsignelse af registreret partnerskab **ikke autoriseres**. Autorisationen af ritualer har sin ret, hvor der er behov for topstyring. Begravelsesritualet er det bedste eksempel: Det er ikke autoriseret. Der er lokale forskelle i begravelsesskik, og der kan være behov for at tilpasse ritualer til forskellige begravelser,

afhængig af omstændighederne. Kun den del, der omhandler jordpåkastelsen er autoriseret, fordi det i en tidligere konflikt viste sig nødvendigt.

Autorisation af et ritual til kirkelig velsignelse af registreret partnerskab vil være udtryk for en topstyring på et område, der skal have lov til at forme sig i en lokal teologisk diskussion hos de enkelte sogne, menigheder og præster. For dem, der måtte ønske at foretage velsignelser af registrerede partnerskaber, kan biskopperne lave et **vejledende ritual**.

Desuden er det min vurdering, at det vil støtte op om frihedsordningen og modvirke intern splittelse i Folkekirken, hvis friheden til at sige fra overfor velsignelse af registreret partnerskab udvides fra kun at omfatte præsterne til desuden at inkludere det af kirkens personale, der skulle medvirke ved selve handlingen (organist, kordegn og kirketjener).

Opsummering

De teologiske tolkninger kan debatteres, bliver det, og vil fortsat blive det. Hvad der her og nu er mere håndfast er desuden, at indførelse af et ritual til indgåelse af registreret partnerskab vil skabe splittelse i Folkekirken. Politikere og kirkelige lederes opgave er at udvikle, lede og vejlede. Også nogle gange at træffe de svære beslutninger, der vil møde modstand. Men aldrig at skabe splittelse og forcere enkeltgruppers politiske dagsordener igennem på områder, hvor det bryder med den etablerede konsensus. Folkekirkens vielsesforhold er i øjeblikket i en stabil tilstand. Landets folkekirkemedlemmer er glade for muligheden for kirkelig vielse, internt i kirken er der tilfredshed med ritualer og registrering, og vi, der af teologiske grunde mener det er forkert at velsigne homofilt samliv har frihed til ikke at foretage de velsignelser, mens kolleger har lov at foretage dem. Alligevel lægges der op til at ændre ved hele ægteskabsstrukturen (hvis vielser skal ud af kirken) og til politisk at blande sig i velfungerende kirkelige ordninger. Det er prisværdigt, at spørgsmålet er blevet bragt op og debatteret, og det er sundt for demokratiet og den fortsatte teologiske diskussion i Folkekirken at se de mange hørings svar der bliver indsendt. Men det kan ikke siges tydeligt nok, at der er tale om et område, hvor der politisk skal trædes meget varsomt. Der må i denne sag lyttes nøje til menighedernes udtalelser og de teologiske argumenter, hvis der skal ændres noget i de eksisterende ordninger.

Præsteboligen i Rønnevang Sogn, 15. december 2010

Søren Isak Nolsø Sørensen, sognepræst (kbf)

Fra: Aage Koed Mikkelsen
Sendt: 15. december 2010 13:59
Til: Kirkeministeriet
Emne: hørings svar

Skuldelev præstegård, den 15. december 2010

Kirkeministeriet

Undertegnede sognepræst i Skuldelev-Selsø pastorat, Frederikssund provsti, Helsingør stift sender hermed hørings svar vedr. rapporten om Folkekirken og registreret partnerskab.

1. spørgsmål lyder: Skal ægteskab fortsat kunne indgås i folkekirken, eller skal alle samliv indgås for den borgerlige øvrighed, hvorefter der er mulighed for en kirkelig velsignelse?

Svar: *Ægteskab mellem mand og kvinde skal bestemt fortsat kunne indgås i Folkekirken (det er vel nærmest kun præster, teologer og ateister som kan finde på at afskaffe den kirkelige vielse).*

2. spørgsmål lyder: Under hvilke former skal registreret partnerskab kunne indgås ved en kirkelig handling, og hvilket ritual skal i givet fald anvendes?

Svar: *Et par af samme køn bør kunne indgå ægteskab i folkekirken på lige fod med et par af forskelligt køn. Foruden det gældende vielsesritual (i en moderniseret og revideret udgave) bør der i ritualbogen være et ritual for vielse af par af mandkøn og et ritual for vielse af par af kvindkøn.*

3. spørgsmål lyder: Hvordan sikrer man, at præster af samvittighedsgrunde har frihed til at sige nej til at medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab i kirken?

Svar: *Dette skal sikres ved lovtekst svarende til, at præster ikke er forpligtet til at forrette vielse af fraskilte, hvis de af samvittighedsgrunde ikke vil det – altså ikke i ritualbogen.*

Venlig hilsen
Aage Koed Mikkelsen
Skuldelev-Selsø pastorat

Fra: Karin Andersen
Sendt: 15. december 2010 15:32
Til: Kirkeministeriet
Emne: hørings svar vedr. registreret partnerskab

Kategorier: Journaliseret på: [2010 / 5143] - Høring om rapport fra udvalget om folkekirken og registreret partnerskab

Til de tre spørgsmål har jeg følgende svar:

1) Af pragmatiske grunde skal ægteskab og partnerskab indtil videre kunne indgås i kirken.

Principielt mener jeg, at den juridiske indgåelse hører hjemme hos de verdslige myndigheder. Dertil bør den juridiske del flyttes den dag, civilregistreringen flyttes ud af kirken. Indtil da kan Folkekirken lige så godt foretage det juridiske, når vi alligevel laver en del af papirarbejdet. Teologisk set har den juridiske indgåelse imidlertid intet at gøre i kirken: For Gud er det afgørende de menneskelige løfter, vi afgiver i forhold til andre mennesker, hvorfor det kristeligt set er underordnet, om mennesker lever sammen med og uden "papir".

2) Så længe ægteskab juridisk kan indgås i Folkekirken, skal også ægteskab mellem bøsser og lesbiske kunne indgås i Folkekirken.

Der skal laves et ritual, som vægter den forpligtende kærlighed, som parret har sagt/siger ja til:

Når man som par går ind i kirken med sit forhold, så stiller man som frem som en lille "husmenighed", hvor Guds velsignelse og forpligtelsen til at elske Gud og næsten er to sider af samme sag. Derfor kan som læsninger bruges alle de dele af evangelierne og brevene, som handler om, Guds velsignelse af os og/eller hvordan vi som kristne mennesker er forpligtet på at elske Gud og elske hinanden. Jf. den tredje læsning i det nuværende vielsesritual.

Den foreslåede tilspørgsel "vil du have NN som livsfælle?" duer ikke. "Livsfælle" er et kunstigt ord, det er der ikke noget, der hedder. Bøsser og lesbiske taler mig bekendt som andre om min mand eller kone om den mand eller kvinde, de lever sammen med. Derfor er der ingen grund til at opfinde kunstige ord.

Den del af kirken, som står hårdt på ægteskabet mellem mand og kvinde som den eneste Gud velbehagelige samlivsform, er der taget rigeligt hensyn til med løfterne om, at de kan nægte at medvirke. Den del af kirken skal derfor ikke have bestemmende indflydelse på, hvordan det ritual udformes, som vi andre skal bruge.

3) Jeg er ikke overbevist om, at præster i folkekirken skal have frihed til at sige nej.

Jeg mener helt grundlæggende, at kirken er i modsætning til sin Herre, Jesus Kristus, hver gang den vil lukke kirkedøren for et menneske, der ønsker Guds velsignelse til at leve i kærlighed med et andet menneske. Jesus Kristus kendes efter evangelierne som en frelser, som altid stiller sig på den side, som fremmer liv og kærlighed, mens han gang på gang skoser dem, som mener at vide, hvordan andre mennesker skal leve deres liv, og som derfor vil fordømme og begrænse. I evangelierne kaldes de typisk farisæere og skriftkloge – (selv)retfærdige paragrafryttere, som sætter lov og straf og fordømmelse over kærlighed og tilgivelse og velsignelse.

Jesus selv levede på kanten af samfundet og helt i strid med dens tids familie- og seksualmoral: Han forlod sin familie og levede et omstrejfende liv med en samling disciple, som også havde ladet deres familier bag sig. Han tilbød livets vand og evigt liv til den samaritanske kvinde, selvom hvem han vidste, at hun levede med den sjette mand, som hun ikke var gift med (Joh 4,7-18). Han frelste den kvinde, som var grebet i hor, fra stening (Joh 8,1-11). Han lod sig salve og kysse af synderinden i farisæerens hus (Luk 7,36-50). Osv. Generelt omgikkes han "toldere og syndere", og han helbredte og tilgav uden smålig interesse for, om det menneske, der var i nød, havde gjort sig fortjent eller ej.

Jesus Kristus er citeret for at have sagt meget lidt om ægteskab og skilsmisse. Det lader ikke til at have haft hans interesse. Ikke eneste af hans lignelser, helbredelser eller dramatiske handlinger i øvrigt sigter på at forsvare ægteskabet eller den givne seksualmoral. At gøre kristendommen til en religion, der handler om frugtbarhed og borgerlig ægteskabsmoral er derfor efter min mening en forvanskning og reduktion, som helt forfejler sit mål og svigter sin Herre.

Derfor er jeg af den opfattelse, at det vil være det bedste for forkyndelsen af det inkluderende evangelium, som vor Herre Jesus Kristus kom til jorden for at udbrede, at de, der fortsat vil nægte bøsser, lesbiske og fraskilte at få kirkens velsignelse, enten indordner sig eller gør alvor af deres trusler om at forlade Folkekirken. Folkekirkens budskab vil stå klarere uden disse evindelige diskussioner.

Venlig hilsen
Karin Andersen
sognepræst, Skt. Nikolai Kirke
Præstestræde 4, 4900 Nakskov
Tlf. 54 92 01 26

PS. Menighedsrådet her ved Skt. Nikolai Kirke har ikke vist interesse for høringen. Ovenstående er derfor udtryk for min personlige holdning som præst og som kristen.

Høringssvar vedr. rapporten Folkekirken og registreret partnerskab

Kære flertal i udvalget!

Når jeg læser udvalgets rapport og særligt hæfter mig ved flertallets indstillinger, tænker jeg først, at I ikke har gjort jeres arbejde særlig grundigt. Det må jeg desværre sige.

Der er fra jeres side ikke noget, der rigtig ligner en teologisk begrundelse for jeres indstillinger. Der er ingen stillingtagen til de bibelsteder, som mange mener er relevante i denne sag. Jeres forslag til ritualer er yderst nødtørftige. I har ingen forslag til forbønnens udformning og heller ikke til mulige skriftlæsninger.

I har heller ikke taget stilling til forholdet mellem det uforanderlige og det historisk og kulturelt betingede i synet på homoseksuel praksis. Taler vi om disse ting ud fra andre præmisser, end man gjorde i det gamle Israel og på Det Nye Testaments tid? Er det i den forstand noget andet vi taler om? Eller gælder de bibelske udsagn uforandret hen over den lange historiske afstand?

Vi plejer at sige, at enhver handling i vores kirke må "have Guds ord for sig". Helt konkret må man kunne pege på et eller flere skriftord, der skal lyde ved en given handling, og man må kunne gøre rede for, hvordan de begrunder netop denne handling.

I vil måske indvende, at udvalget ikke er nedsat som en teologisk kommission, og at det ikke har været jeres opgave at fremlægge en større teologisk redegørelse. Det er sikkert rigtigt, men I kunne dog kortfattet og i generelle vendinger have formuleret et teologisk grundlag for jeres indstillinger. I kunne også have gjort lidt mere ved ritualerne.

Jeg lægger også mærke til, at I overhovedet ikke nævner forholdene i Den Svenske Kirke, hvor man siden den 1. november 2009 har haft en ordning for kønsneutralt ægteskab. Man har dér også udarbejdet et ritual med forslag til læsninger. Det havde dog været interessant at få inddraget holdninger og erfaringer fra en nærtstående luthersk kirke.

Jeg ville ønske, at der kunne formuleres et visionært syn på ægteskab og partnerskab, et syn der havde bibelsk grundlag og var teologisk gennemtænkt, men som også var virkeligt fornyende, og som kunne danne grundlag for en ny rummelighed i folkekirken i forhold til par af samme køn.

Nogle vil uden tvivl sige, at dette er en umulighed. Det uforenelige kan ikke forenes. Det kan meget vel være, men forsøget bør gøres. Det kræver nok, at udsagn og argumenter, som vi har hørt alt for mange gange, lægges til side, og der virkelig tænkes anderledes.

Jeg vil kort skitsere, hvordan jeg forestiller mig man måske kunne tænke om det spørgsmål, vi her har med at gøre:

Pointen i Bibelens to skabelsesberetninger er at sige noget grundlæggende om Gud og ikke mindst om mennesket. Fortællingen om Adam og Eva og deres afkom vil bl.a. sige os, at vi mennesker fra begyndelsen hører sammen, at vi er skabt til forening og enhed ("ét kød"). Så man kan måske sige, at nok er forholdet mellem de to køn centralt i skabelsesordenen - hvis vi vil bruge det ord - men der er også et overordnet og mere omfattende tema, der kunne hedde: forening og enhed på tværs af alle forskelle.

Forstået på den ene eller den anden måde er der selvfølgelig et uomstødt udgangspunkt, men den bibelske fortælling er ikke fortidsorienteret. Fortællingen drives frem af syner af det, der skal komme: Profeternes syner af den kommende frelse. Messiasforventningen under Den Gamle Pagt. Kristi komme til verden og Kristi komme til sidst. Der er skabelsen først, men det, vi er vendt mod og på vej til, er nyskabelsen til sidst.

Synerne viser os, at vi til sidst skal samles og forenes med hinanden og med Gud. Det er en virkelighed, vi er på vej til.

Hvad handler menneskehedens menneskelige historie om? Den handler om splittelser og ufred, om magt og undertrykkelse. Vi sætter skel. Vi udgrænser hinanden. Vi bekæmper hinanden og søger at få magt over hinanden. Der er mange slags forskelle mellem mennesker: racemæssige, etniske, kulturelle, sociale, sproglige, religiøse, kønsmæssige, seksuelle. Men vi holder os ikke til at kalde dem forskelle. Vi holder os ikke til at tale om rigdom og

mangfoldighed i menneskelivet. Vi gør forskellene til modsætninger. Vi opretter mure af uvidenhed og fordomme. Vi befæster dem ved magt og nogle gange ved lovgivning. Vi bruger dem som anledning til hån og foragt - og nogle gange til det, der er langt værre!

Det er menneskehedens store skyld. Det er den store smerte og lidelse i vores liv med hinanden.

Så man kan spørge: Hvad er vi mennesker fælles om, gennem tiden og på tværs af alle skel? Svaret er: Vi er fælles om smerten og skylden - og om synerne! Vi er sammen på den lange vej fra enhed til splittelse til enhed.

Man kan så med god grund hævde, at vi nu er nået så vidt, at vi bør kunne se, at forskellen i seksuel orientering er en af de forskelle, der gennem tiden er blevet gjort til en modsætning og har været - og stadig er! - anledning til stor smerte for mange mennesker, og at den bibelske vision - og dermed vores kirke og vore ritualer - også bør kunne rumme en heling af denne modsætning.

Alt dette betyder også, at et vielses- eller velsignelsesritual - sådan set både for par af modsat køn og for par af samme køn - ikke kun skal tale om "kærlighed". "Kærlighed" er i virkeligheden et flertydigt begreb, og man kan i hvert fald sige, at et kirkeligt ritual aldrig bør handle om følelser (og det gør det gældende vielsesritual faktisk heller ikke).

Et ritual for stiftelse eller/og velsignelse af et samliv bør lige så meget være bestemt af begreber som "fællesskab" og "enhed". Også selve ritualet bør være visionært. Det bør tale om og vise med bibelske billeder, at vi med alle vore forskelligheder sammen er på vej til det rige, hvor Gud gør alting nyt.

Som sagt er jeg ikke tilfreds med jeres argumentation. Jeg må også sige, at jeres indstillinger alt for meget ligner ren tilpasning til den kulturelle udvikling - herunder udviklingen i samlivsformer - som vi er inde i. Jeg synes altså ikke, I giver mig grundlag nok til uforbeholdent at tilslutte mig jeres indstillinger.

Men jeg ville ønske, at I kunne komme igen med en mere velfunderet, men også meget mere visionær og grænseoverskridende indstilling. Som kirke skal vi jo ikke bare - med større eller mindre forsinkelse - følge efter udviklingen i samfund og kultur. Vi skulle gerne være i forreste række og tænke anderledes og nyt. Vi skulle gerne kunne vise, at det gamle og overleverede, som vi er sat til at forvalte og bære videre, også kan bryde grænser og bringe os videre på den vej, vi skal gå sammen.

Vi skal overbevises med viden og argumenter. Der skal tales til hovedet. Men vi skal også rives med. Der skal lige så vel tales til hjerte og fantasi. Mindre kan ikke gøre det!

Jeg har her koncentreret mig om det andet spørgsmål i høringsskrivelsen. Det må stå som det centrale i udvalgets arbejde og indstillinger og i den løbende debat.

Men lad mig tilføje, at jeg ikke mener, der kan være tale om at flytte enhver samlivsstiftelse ud af kirken (Spørgsmål 1). Det ville være et helt unødvendigt brud med en stærk folkelig tradition. Jeg mener heller ikke, der kan være tvivl om, at en evt. kommende mulighed for vielse/velsignelse af registrerede partnere bør ledsages af en frihedsparagraf (Spørgsmål 3). En sådan frihed er der en stærk tradition for i vores kirke.

Den 15.12.2010.

Jan Ulrik Dyrkjøb

Sognepræst (kbf.), Hareskov-Værløse

Høringssvar om folkekirken og registreret partnerskab.

Til Kirkeministeren!

Tak for tilsendte rapport om folkekirken og registreret partnerskab. Her er et høringssvar fra præster i Lyngby-Tårnbæk provsti.

1.

Loven om registreret partnerskab har nu eksisteret i 20 år. Det er en livsform, som er anerkendt af Folketinget. Lovgivningen i 1989 er blevet fulgt op af følgelovgivninger, der gør, at denne livsform er næsten ligestillet med ægteskabet. Samliv har på den måde flere former (ordninger).

Læser man Luthers Traubüchlein er ægteskabet en borgerlig ordning. Luther kunne af historiske grunde ikke tænke det homoseksuelle samliv som en ordning, men i dag kan vi. Siden 1989 har ordningen omkring et samliv mellem to mennesker af samme køn været borgerligt sanktioneret, og vi mener, at dette har Guds ord for sig.

Yderligere har vi i Den danske Folkekirke en lang tradition for at indgå juridisk bindende troskabsforhold i kirken. Dette betyder, at når to mennesker – heteroseksuelle eller homoseksuelle – kommer og beder om Guds velsignelse over deres samliv, er der intet til hinder for kirkens medvirken.

I en luthersk tradition kan der altså ikke rejses tvivl om kirkens mandat til at udforme ritualer til velsignelse af registreret partnerskab. Og et ritual er ikke et sakramente.

Desuden er det svært at finde teologiske (og jo altså ikke juridiske) begrundelser for at ville skelne mellem en velsignelseshandling og en vielseshandling. (Det gør vi jo heller ikke hvad angår heteroseksuelle forhold).

Vi anbefaler derfor, at der autoriseres et ritual, hvorefter et registreret partnerskab får et retskrav på at få foretaget en velsignelsehandling i kirken.

Vi anbefaler endvidere, at der kan udarbejdes en et ritual for indgåelse af registreret partnerskab med juridisk gyldighed ved en kirkelig handling.

2.

Der er i kommissionens forslag stillet forslag om forskellige ritualer. Det forekommer os, at der er tale om dårlige kompromisser, der slører mere end afklarer, og at der på det terminologiske plan bør bruges ord, der har en mere dagligdags og samtidig højtidelig klang end ordet 'partner' og 'partnerskab'.

Vi anbefaler derfor, at der autoriseres ritualer for henholdsvis 'velsignelse' og 'indgåelse', hvor tilspørgsel, erklæring, forkyndelse, fadervor og velsignelse autoriseres. Resten af rituallet skal være vejledende (herunder læsninger og kollekter)

Vi anbefaler, at ordet 'partner(skab)' ikke bruges, men ord 'livsfælle' og 'samliv' eller ganske enkelt 'ægtefælle' og 'ægteskab': "NN og NN, I er i dag kommet ind i Guds hus for at bede Gud velsigne jeres samliv / ægteskab".

Vi anbefaler til rituallets ordlyd for indgåelse af partnerskab i kirken:

Tilspørgsel: "Vil du have NN til din livsfælle / ægtefælle"

Forkyndelse: "Derfor forkynder jeg jer at være livsfæller / ægtefæller både for Gud og mennesker".

3.

De foreslåede ritualer anbefales optaget i Ritualbogen. Og samtidig vil vi gerne afvise, at den foreslåede præambel om fritagelse for præster indskrives i Ritualbogen. Der er i vores folkekirkelige tradition (siden Grundtvig) sikret præsterne samvittighedsfrihed. Den bliver i forvejen brugt i forbindelse med vielse, men den står ikke indskrevet som præambel. Vi opfordrer til at skelne mellem jura og teologi i en ritualbog, idet en indførelse af en præambel ville svække et rituals legitimitet.

Medunderskrivere:

Julie Goldschmidt
Jørgen Bo Christensen
Leif Bork Hansen
Mette Enevold
Kristian Tvilling
Eva Borbye Pedersen
Jørgen Demant

Høringssvar til Kirkeministeriet.

Kirkeministeriet har sendt betænkning vedrørende homoseksuelles mulighed for at blive kirkelig viet.

Til dette har jeg følgende kommentar:

Ægteskabet har altid været for heteroseksuelle. Så længe man har kunnet spore tilbage i tiden, har der – uanset religion og kultur - været tradition for at påkalde gudernes velsignelse til, at man kan formere sig og derfor bevare slægten. Derfor kan et ægteskab kun være mellem en mand og en kvinde.

Derfor er et meningsløst at tale om vielse af homoseksuelle. Den juridiske registrering af et homoseksuelt parforhold er udmærket; men det har intet med en vielse at gøre, hvorfor al tale om kirkelig vielse af homoseksuelle er uden mening.

Hvis man skulle vedtage politisk, at der skal kan findes en vielse sted af homoseksuelle og dermed et behov for at kreere et kirkeligt ritual, vil kun give de homoseksuelle ”stene for brød”, hvilket vil sige, at man postulerer, at der gives dem Guds velsignelse; men det er alene menneskeord uden guddommelig accept.

Hvis der fandtes blot et sted i Bibelen, hvor der omtales homoseksuelle positivt i forbindelse med et parforhold, ville jeg overveje mine synspunkter igen; men det findes der ikke.

Tilhængerne af en homoseksuel vielse angiver, at præster selvfølgelig er fritaget for at skulle agere mod deres samvittighed. Det er efter min mening en selvfølge; men det er uforståeligt for mig, at personale dvs. organist, kordegn og kirketjener ikke vil få samme frihed.

Alternativet at flytte alle vielser uden for kirken til rådhusene er en dårlig, men trods alt bedre løsning end at tvinge en kirkelig vielse igennem.

Skulle det ske, vil det betyde et skisma i Folkekirken og være et skridt på vejen til Folkekirkens død. Dette ville være en katastrofe, idet det vil få sekterismen til at blomstre.

Konklusion: Folketinget skal holde sig fra Folkekirkens indre forhold og ”nøjes” med at lovgive om de ydre rammer.

Tårnby den 8.december 2010-12-08

Andreas Woller

Sognepræst(kbf) i Tårnby Sogn, Amagerland Provsti

Englandsvej 330

2770 Kastrup

e-mail awo@km.dk

tlf.3250 0114

Høringssvar om folkekirken og registreret partnerskab,
af provst Finn Vejlgård, Valby-Vanløse provsti, november 2010

Til Kirkeministeren!

Tak for den tilsendte rapport om folkekirken og registreret partnerskab og for mulighed for at afgive høringssvar om emnet.

Debatten har foregået i over 20 år, siden Folketinget i 1989 vedtog loven om registreret partnerskab. Synspunkterne er velkendte og velafprøvede. Rapporten føjer næppe noget nyt eller overraskende til debatten. Det var formodentlig heller ikke meningen. Tidligere har andre rapporter om emnet set dagens lys, Niels Thomsen udvalgets fra 1997 ”Registreret partnerskab, samliv og velsignelse”. Indre Mission m.fl. har ligeledes udarbejdet en rapport. De to rapporter peger i hver sin retning. Den ene for en inkludering af registreret partnerskab i folkekirken. Den anden imod.

Nu må tiden være moden til, at vi konkluderer, at enige bliver vi ikke. Det behøver vi heller ikke for at være i samme kirke.

På den baggrund ønsker jeg, at det bliver muligt at indgå registreret partnerskab i folkekirken ved en kirkelig handling. I den teologiske debat er der grundigt redegjort for synspunkter og argumenter herfor. De skal ikke gentages eller opremses i dette høringssvar. I stedet vil jeg henvise til biskop Peter Skov-Jakobsens brev til menighedsråd og præster i København stift i anledning af udsendelsen af rapporten. Han skriver:

”Det mere vidtgående forslag om, at partnerskabet skal kunne indgås i kirken, er vi seks der anbefaler. Jeg skal ikke lægge skjul på, at det er min overbevisning, at vi kirkeligt og folkeligt nu er der, hvor vi bør gøre, som de seks anbefaler. Vi mener, at to af samme køn, der frit forpligter sig til at leve med hinanden i kærlighed og trofasthed i et forhold, der omfatter hele deres tilværelse, har lov til at gøre dette i tillid til, at Gud lægger sin vilje til deres, så samlivet kan blive redskab for Guds vilje og Gud til ære. Vi betragter bønnen om Guds velsignelse som det centrale ved enhver vielseshandling, og vi ser ingen teologisk hindring for, at den retsgyldige handling foregår i kirken. Hvis sådanne par ønsker, at der ved en gudstjeneste bedes for og lyses Guds velsignelse over deres liv med hinanden, så skylder kirken efter vores mening at gøre det, ligesom den skylder dem forkyndelsen af Guds ord.”

Bliver det således som anbefalet muligt at indgå registreret partnerskab i kirken og ikke kun på rådhuset, skal ritualspørgsmålet afklares efterfølgende.

Jeg ser to muligheder. Enten ét fælles vielsesritual efter en model, hvor kun tilspørgsel og erklæring autoriseres samt fadervor og velsignelse, hvor der i tilspørgslen anvendes betegnelsen ægtefælle – resten af ritualen er vejledende. Eller to ritualer, hvor det nuværende vielsesritual bevares og der uarbejdes et vejledende ritual for registreret partnerskab, hvor kun ”kernen” - tilspørgsel, fadervor og velsignelse - er autoriseret.

Præster der ikke ønsker at medvirke skal kunne fritages – med henvisning til den gode tradition for folkekirkelig rummelighed.

Medunderskrivere på dette høringssvar er følgende præster i Valby-Vanløse provsti:

Margrethe Tranberg, Karin Thanning Christensen, Elisabeth Bøtkjær, Fritz Schiær Petersen, Hanne Rosenberg, Detlef von Holst, Malene Flensborg.

Desuden er følgende præster i Københavns Stift medunderskrivere:

Peter Birch, Pernille Østrem, Kirsten Sandholt, Jeppe Carsce Nissen, Susanne Voss Pedersen, Thomas Nedergaard, Jonna Dalsgaard, Selma Ravn, Christer Teilmann Damm, Signe Malene Berg, Ivan Larsen, Christian Juul Busch, Bjarne Lenau Henriksen, Peter Nicolai Halvorsen, Birgitte Lindegaard Sneum, Jette Steffensen, Birger Bavnhøj, Line Bjørn Hansen, Michael Hemmingsen, Line Andrea Bønding, Vibeke Rørbæk Døssing, Anne Julie Ragn Jensen, Lars Karmark Obel,

samt Peter Bjørn Hansen, præst for hørehæmmede øst for Storebælt.

den 03.december 2010

Mit hørings svar består først og fremmest, som tilfældet også er for mit menighedsråd i følgende:

1: Mit udgangspunkt er, *at der ikke er noget bibelsk grundlag for at indføre en form for velsignelse - eller kirkelig accept i det hele taget – af homofilt seksualitet i Den danske Folkekirke.* Alle bibelske skrifter tager tværtimod kraftig afstand fra homofili.

2: *Samtidig finder jeg også, at indførelsen af en velsignelseshandling i Folkekirken af homofile forhold, (en velsignelse af noget, der har såvel det bibelske vidnesbyrd som hele den kristne tradition imod sig!), og som giver sig udslag i et kirkeligt ritual af sådanne forhold, vil virke stærkt splittende indenfor Den danske Folkekirke.*

Og lad mig så tilføje noget andet:

De personer – de kulturelle kræfter - som her i landet står bag, at man navnlig den sidste snes år har arbejdet for at få fremskaffet en accept af homofili såvel i samfundet som i kirkeligt regi, er ikke nogle mennesker/kulturelle kræfter, som i synderlig grad fylder kirkebænkene op ved vore kirkers gudstjenester. På baggrund af 30 års virke som sognepræst på Bornholm vil jeg hævde, at det er tilfældet, hvad angår bornholmske kirkegængere. Og gennem hyppige tilbagevendende besøg – som følge af familiemæssige forhold - i et sjællandsk sogn og i flere jyske, har jeg kunnet konstatere det samme, hvad angår disse sogne udenfor Bornholm/Allinge-Sandvig: *blandt kirkegængerne er der kun et lille fåtal af mennesker, der ser positivt på en velsignelse af homofili.*

Samtidig ser man også noget andet: I stigende grad vender især yngre kirkegængere sig fra Folkekirken. I første omgang, fordi man i folkekirkeligt regi har vedtaget en velsignelseshandling af registreret partnerskab, har flere unge kristne undladt at komme til folkekirkens gudstjenester. Og i anden omgang har det førnævnte også ført til, at sådanne unge – sammen med ældre ligesindede – er gået ind i valg- eller frimenigheder. Og kort sagt kan jeg ikke se andet, end at vor folkekirke vil blive udsat for splittelse, om man nu indfører et officielt ritual for velsignelse af et homofilt forhold. Et ritual, som tilmed kommer ind i vor kirkes alterbog.

Mit menighedsråd pegede i så henseende på noget meget tankevækkende, som jeg også selv vil henlede opmærksomheden på i mit personlige hørings svar. Ikke mindst i vore folkekirkelige kredse mangler vi penge – og er vi tvunget til at spare. Men dersom man fra officiel side i Folkekirken accepterer homofili så meget, at man ligefrem i vor kirkes ritualbog indfører et velsignelsesritual for homofile parforhold, (som også kommer ind i nye udgaver af vor salmebog), er det forventeligt, at dette fører til en række udmeldelser af Folkekirken. Dermed vil man økonomisk miste nogle midler – i en tid, hvor man indenfor folkekirkeligt regi i forvejen er præget af sparsommelighed og nedskæringer! Og der vil tilmed blive endnu færre til at bære de økonomiske byrder, som vor Folkekirke fortsat kræver. Sagen kan også stilles op på følgende måde: Det vil blive vanskeligere at klare de krav, som økonomien stiller til Folkekirkens drift, hvis man indfører et folkekirkeligt velsignelsesritual for homofile parforhold. Samtidig må vi også have for øje, at der findes en 'smertegrænse' for, hvad en stor del af medlemmerne i Den danske Folkekirke vil betale i kirkeskat. Indførelsen af et velsignelsesritual for velsignelse af homofilt seksualitet kan derfor meget tænkeligt afstedkomme den følgende økonomisk set uheldssvangre spiral: Endnu flere vil melde sig ud – og dermed virker et sådant ritual kirkesplittende. En følge heraf bliver dermed selvsagt dårligere økonomiske forhold for vor kirke – hvilket atter fører til, at flere igen melder sig ud, fordi det efter

deres mening er blevet for dyrt at være medlem af Folkekirken. Den økonomiske 'smertegrænse' for den sidste gruppes vedkommende er nået! Konsekvensen heraf vil så blive, at yderligere udmeldelser i stigende grad følger netop som følge af denne uheldssvangre spiral. Og samtidig må vi så også have for øje, at der hele tiden dør og udmeldes flere af Folkekirken end, der døbes og indmeldes i vor kirke.

Og lad mig så slutte mit personlige høringssvar ved at citere, hvad mit menighedsråd så træffende gav udtryk for: De ovennævnte fremtidsudsigter for vor Folkekirke står i skærende kontrast til, at vi samtidig ikke finder, at der bibelsk set er noget som helst grundlag for at indføre et ritual for velsignelse af homofilt samliv i Den danske Folkekirke – samt at indførelsen af et sådant samtidig vil virke stærkt splittende indenfor Folkekirken. Så hvorfor dog gøre det?

Med venlig hilsen
Carsten Møller-Christensen,
Allinge-Sandvig sogn,
Bornholm.

Fra: Karen Nedergaard
Sendt: 26. november 2010 09:49
Til: Kirkeministeriet
Emne: (MSW) Høringssvar ang. folkekirken og registreret partnerskab

Hermed fremsendes mit høringssvar ang. Folkekirken og registreret partnerskab.

Venlig hilsen
Karen Nedergaard,
sognepræst Lumby og Stige sogne
H. C. Lumbyes Vej 40
5270 Odense N.
Tlf. 65 95 50 42
kane@km.dk

Der var engang et
ægteskab.....

Der var engang et ægteskab..

Kirken har i historiens løb bevist sin overlevelsessevne ved til enhver tid at tage bestik af virkeligheden og tale evangeliet ind i selv samme virkelighed. Det handler om det med at kende sin besøgelsestid og være i stand til at læse tegnene i sol, måne og stjerner. Kirken har altid været dygtig til realistisk og uden sentimentalitet at indrette sig på forholdene, dog uden at bøje nakken for tidsånden, men i stedet selv sætte dagsordenen.

Sådan, mener jeg, må vi som kirke forsøge at gøre i enhver ny situation, der opstår. Således også i forhold til den nye realitet, som vi formentlig kan imødesee inden længe; at der udarbejdes et autoriseret ritual for indgåelse af registreret partnerskab i folkekirken. Ligesom der formentlig også udarbejdes et ritual for velsignelse af et "borgerligt" indgået registreret partnerskab. Med andre ord; to nye ritualer, som svarer fuldstændig parallelt til henholdsvis vielsesritualet og ritual for velsignelse af et allerede indgået borgerligt ægteskab.

Som præst i den danske folkekirke giver det mig den opgave at overveje, hvordan jeg vil forholde mig til den nye situation. For mig at se står det hurtigt indlysende klart, at et nyt ritual for indgåelse af registreret partnerskab i virkeligheden må få mig til at overveje, hvad et kirkeligt ægteskab er set i lyset af den moderne virkelighed. For hvad definerer teologisk henholdsvis et registreret partnerskab og et ægteskab? Hvad er forskellen på de to? Og hvilken kirkelig legitimitet bygger henholdsvis indgåelse af et ægteskab og et registreret partnerskab på?

Hvis jeg som præst skal medvirke ved et nyt ritual i kirken, så skal jeg som et minimum selv kunne gøre rede for, hvad det handler om. Hvis jeg kaster blikket på ægteskabet teologisk og historisk set, så kan man vel sige det sådan, at det med en vis ret kan kaldes "en Gud velbehagelig orden", idet ægteskabet sikrer, at der bliver draget omsorg for samfundets svageste og mest udsatte medlemmer; nemlig børnene. Bibelsk set og historisk set har ægteskabet først og fremmest skulle sikre, at der var orden i tingene, og man vidste, hvor børnene hørte til, og hvem der tog sig af dem.

Bibelsk og historisk set har ægteskabet gennem mange hundrede år været samfundets små byggesten. Det var i familien, at man tog af de gamle og de unge. Ægteskabet sikrede samfundsordenen. Men sådan er det jo langt fra i dag. Virkeligheden er blevet en helt anden. I dag er en familie også noget, man vælger sig. I dag konstitueres ægteskabet af fællernes vilje og lyst til at leve sammen, ikke af biologi og børneopdragelse.

Det almindelige syn på ægteskab, parforhold og familieliv har ændret sig kolossalt meget de sidste 50 år. Mange mennesker har muligvis det klassiske ægteskab som deres ideal og drøm, men lever bare ikke derefter. Aldrig har der været så mange, der mere eller mindre frivilligt vælger at leve alene. Og i mange moderne menneskers optik er det at få børn ikke forbundet med ægteskabet.

En rigtig moderne kvinde behøver ikke at have en mand for at stifte familie. Det at have børn sammen konstituerer ikke nødvendigvis en familie, for de forældre og børn, som biologisk set er i familie sammen, lever ikke altid sammen som en familie i praksis. Og en del børn vokser op i bogstaveligste forstand uden far, men med to mødre. Vi lever i en tid, hvor alt er muligt, når det gælder familiekonstellationer og det at få børn og opdrage dem.

Ægteskabet er ikke mere nødvendigt til at sikre den enkeltes overlevelse. Så hvad bliver der egentlig tilbage, som kan legitimere, at et ægteskab skal indgås i kirken? Ikke meget – om noget overhovedet. Vi ender ved, at ægteskabets legitimitet alene beror på fællernes vilje og lyst til at leve sammen, hvilket strengt taget ikke er et kirkeligt anliggende. Ydermere må der være tale om præcis samme legitimitet, når det gælder indgåelse af et registreret partnerskab. Så konsekvensen af disse overvejelser må jo så blive, at skal det være muligt at indgå registreret partnerskab i kirken, så skal man i det mindste benytte ét og samme ritual, for der er dybest set tale om det samme.

Men problemet er bare, at det registrerede partnerskab rent begrebsmæssigt og indholdsmæssigt læner sig op af en institution, nemlig det klassiske ægteskab, som vakler. Og når man læner sig op af noget, som er meget vakkelt, så ender begge dele med at falde. Som præst i den danske folkekirke er det fortsat min opgave at vie et ganske pænt antal brudepar om året. Derfor vil jeg ikke ligefrem selv medvirke til at begge dele falder til jorden ved også at ”registrere partnere” i kirken.

Hvor fører alt det her os så hen som kirke? Jeg tror, det fører os derhen, hvor vi må sige, at den juridiske side af et parforhold, uanset hvilken slags det er, ikke skal høre hjemme i kirken. Men skal foregå på rådhuset. Hvad bliver så kirkens opgave i alt det her? Hvis den juridiske og moralske side af sagen helt overlades til samfundet, så kan vi i kirken tilbyde alle par, uanset køn, en ”gudstjenestelig markering”.

I kirken er vi allerede dygtige til at inddrage snart sagt enhver side af menneskelivet i gudstjenesten. Uanset hvad kan kirken jo altid gentage dåbens velsignelse og sende os ud i verden med den opgave at leve i kærlighed og troskab. Som kirke kan vi til enhver tid sige noget godt og meningsfuldt ind i alle livets forhold, og hvis vi slipper den juridiske side af sagen, så får vi oven i købet frie hænder til at gøre det, præcis

som vi finder det bedst. Som kirke har vi en hel del at sige om, hvordan mennesker skal leve sammen. Og ikke mindst kan vi bede Gud om at hjælpe os med det.

Prisen vi som kirke betaler for at give afkald på den juridiske del af ægteskabet, er, at den folkelige sammenknytning af ægteskabsindgåelse og kirke forsvinder. Men hvis vi er dygtige til at kende vores besøgstid og læse tegnene i sol, måne og stjerner, så har vi også muligheden for på en ny og lidt anderledes måde fortsat være en del af folks tilværelse, i glæde og i sorg, til højtid og til daglig brug.

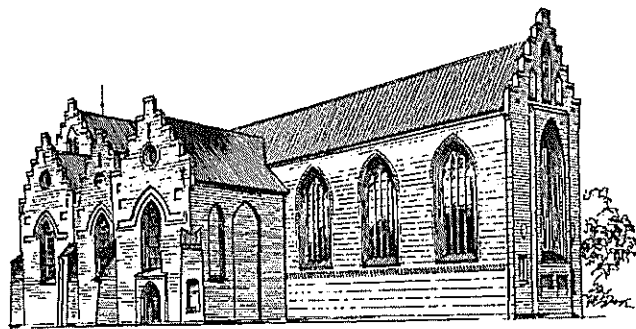
Hvis vi som kirke kan få os selv kørt i stilling, sådan at vi kan byde folk velkommen til gudstjeneste, som en god begyndelse på en enhver god (bryllups)fest, ja, så er der mulighed for på en ny måde at sammenknytte folk og kirke. Sådan lidt ud fra samme model som man især i det sønderjyske ganske ofte ser, at sølvbrylluppet eller guldbrylluppet starter i kirken med en gudstjeneste. Ved at tilbyde en "gudstjenestelig markering" for alle parforhold, kan vi som kirke tillade os at blande os helt udenom, hvordan folk selv definerer deres egne personlige familieforhold.

I givet fald ville konsekvensen også blive, at det ikke er nogen betingelse for et par, at de har indgået ægteskab eller partnerskab på rådhuset først, for at de kan få en gudstjenestelig markering af deres parforhold i kirken. På linje med at samboende par efter 2 års samliv erhverver nogle af de samme rettigheder i forhold til hinanden, som gifte folk har, bør kirken stille sig til rådighed for en gudstjenestelig markering også for samboende.

Hvis kirken frasiger sig den (umulige) opgave, det efterhånden er, at skulle definere familielivet juridisk og moralsk, så giver det os til gengæld meget større frihed til at forkynde evangeliet ind i virkeligheden, som den er. Det var måske en alvorlig overvejelse værd?

Sct. Hans Kirke

Sognepræst Tage Rasmussen
Nørregade 42, 5000 Odense C
66 12 14 05 E-mail: TJR@km.dk

Odense den 7. december 2010

Til Kirkeministeren

Hermed mit høringssvar ang. folkekirken og registreret partnerskab.

Ad 1)

Der er lang tradition for kirkelig vielse. Jeg ser absolut ingen grund til at fratage kirken vielsesmyndigheden.

Ad 2)

Jeg kan ikke svare på spørgsmålet: ”Under hvilke former....”, da kirken ikke har noget som helst mandat til at medvirke ved indgåelsen af eller velsignelse af registreret partnerskab.

Homofil praksis omtales i Bibelen som synd, dvs. brud på Guds gode vilje med os mennesker. Kirken kan ikke sige ja til noget, som Bibelen siger nej til.

Folketinget forbryder sig mod kirken ved at tvinge kirken til en ubibelsk/ukirkelig ordning. Det vil få store konsekvenser for kirken i form af udsivning/udmeldelse af trofaste kirkegængere, som med et sådant skridt må opleve deres elskede kirke som en frafalden kirke.

Den danske Folkekirke vil blive udelukket som samarbejdspartner af såvel vore mange migrantkirker i Danmark såvel som af væsentlige internationale kirkesamfund.

Ad 3)

Hvis ulykken skulle ske i form af indførelse af et ritual for indgåelse/velsignelse af registreret partnerskab, er det af afgørende betydning, at præambelen kommer ind i ritualbogen, så modstandere officielt er anerkendt som ligeberettigede medlemmer af kirken.

Det vil ikke være tilstrækkeligt at fritage præster. Også kirkefunktionærer må have mulighed for at fritages for at medvirke ved sådanne kirkelige handlinger. Det handler for dem ikke bare om, at de ikke vil medvirke, men om, at de ikke kan. Det siger noget om hele sagens alvor!

Med venlig hilsen
Tage Rasmussen

Niels Henrik Olesen
Sognepræst, dr. ès lettres
Wibrandsvej 41A
DK-2300 København S
Tlf. & fax: +45 32 55 27 06
Mobil: +45 26 25 05 83
e-post: nhol@km.dk

Den 1. december 2010

Til

Kirkeministeriet

Att. kontorchef Pernille Esdahl
km@km.dk

Høringssvar vedr. spørgsmålet om *Folkekirken og registreret partnerskab*

Kirkeministeriet har i brev af 17. september 2010 bedt om høringssvar, der forholder sig udvalgsrapporten "Folkekirken og registreret partnerskab" med fokus på tre overordnede spørgsmål, der vedrører

1. *kirkeligt og/eller borgerligt indgåelse af ægteskab og kirkelig velsignelse*
2. *indgåelse af registreret partnerskab ved en kirkelig handling og ritual herfor*
3. *præsters mulighed for at afstå fra at medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab ved en kirkelig handling*

Hertil svares

ad 1: Ægteskab mellem mand og kvinde skal fortsat kunne indgås ved en kirkelig handling i folkekirken.

ad 2: Registreret partnerskab skal fortsat ikke kunne indgås ved en kirkelig handling i folkekirken, ligesom der ikke skal være retskrav på velsignelse heraf.

ad 3: Spørgsmål 3 forudsætter, at indgåelse af registreret partnerskab indføres i folkekirken. I så fald skal præster af samvittighedsgrunde kunne nægte at medvirke.

Kommentar:

Selv om den folkelige forståelse af samliv mellem to personer af samme køn i dag i altovervejende grad synes positiv, betyder det ikke, at der i samme grad er folkelig accept af indgåelse og velsignelse af partnerskab ved en kirkelig handling, således som rapporten hævder. Undertegnede er ikke enig i det synspunkt, at kirken ved retskrav herom ikke lider skade.

Autoriserede ritualer for indgåelse og velsignelse af partnerskab vil uanset deres udformning reelt og i opfattelsen heraf ligestille partnerskab med ægteskab.

Retskravet om kirkelige handlinger i forbindelse med partnerskab synes at udspringe af et ønske om anerkendelse af samliv mellem personer af samme køn, hvilket ikke er kirkens sag.

Alle borgere i Danmark er sikret samme rettigheder uanset køn, religion og seksuel orientering.

I kirken er vi som døbte alle lige overfor Gud og modtager Hans velsignelse uden forskel. Kirkens ordninger er indstiftede og forvaltes af os i al ufuldkommenhed for at vi bedst muligt kan leve og virke Gud til ære og vor næste til gavn.

Kirkelige ordninger bør imidlertid ikke indstiftes i imødekommenhed overfor og i anerkendelse af tidsbetingede kulturelle og samfundsmæssige fænomener.

Derimod ser undertegnede intet i vejen for, at der kan foretages kirkelige handlinger for enkeltpersoner og par – registrerede eller ej – med bøn, tekstlæsning og velsignelse i perspektiv af dåbens velsignelse og det særlige ønske, som motiverer handlingen.

Niels Henrik Olesen
Sognepræst i Simon Peters sogn
Amagerbro provsti

Fra: Rie Schwartzbach
Sendt: 2. december 2010 17:14
Til: Kirkeministeriet
Emne: (MSW) Høringsvar

Til Kirkeministeriet

Nordrup-Farendløse Menighedsråd har haft møde og bla drøftet kirkelig velsignelse af partnerskab.

Menighedsrådet var meget uenige og fandt heller ikke, at de havde overskud til at indkalde til nyt møde omkring dette emne.

Men som sognepræst har jeg i de 26 år jeg har været præst - aldrig forstået, at der skulle gøres forskel. Alle bør ha` ret til at blive viet i Folkekirken.

1. Ægteskabet skal fortsat kunne indgås i Folkekirken
2. Kun ét kønsneutral ritual bør kunne anvendes
3. ?

Med venlig hilsen
Rie Schwartzbach

KASTRUP KIRKE

Provst Palle Thordal
Saltværksvej 39 - 2770 Kastrup
tlf. 32505582 - e-mail: pth@km.dk

1. december 2010

Høringssvar på rapporten om "Folkekirken og registreret partnerskab"

Ad 1. Skal ægteskab fortsat kunne indgås i folkekirken etc.

Hvis vi i folkekirken blot opfatter ægteskabsstiftelsen som et rent borgerligt anliggende, vil det fornuftigste være at lade det overgå til kommunkontoret. Derefter kan parret gå til den præst, de ønsker, og får den bøn og velsignelse, som præsten kan stå inde for at give dem. Autoriserede ritualer er her unødvendige.

Hvis vi mener, at ægtevielsen er en sakramental handling - altså ikke et basissakramente som dåb og nadver, men dog en hellig handling, der afspejler Guds vilje i skabelsen og er et dybsindigt billede på Kristus og hans brud kirken (mysteriet, Efeserbrevet 5,31f) - så vil det fornuftigste være at bevare den nuværende ordning. Denne ægteskabsteologi, som jeg deler, har hele kirkens tradition bag sig og er ikke så u-luthersk endda. Claus Thomas Nielsen citerer Luthers sermon om ægteskabet fra 1519 i sin mindretalsudtalelse. Jeg vil blot henvise til 1912 ritualet for brudevielse, hvor endog brylluppet i Kana er med i begrundelsen.

Selv om den juridiske del af ægteskabsstiftelsen på et tidspunkt skulle overgå til kommunen, vil det stadig være muligt at holde kirkebryllup i traditionel forstand. Jeg har selv engang viet et tysk par i en kirke i Hamborg; kun parret, uden gæster, havde været forbi kommunkontoret lørdag formiddag.

Ad 2. Under hvilke former skal registret partnerskab kunne indgås etc.

Det kunne ligne en afværgemanøvre at foreslå et ritual for velsignelse af registreret partnerskab nu for siden at undgå krav om indgåelse af dette i kirken eller indførelsen af et homoseksuelt ægteskab.

En kommentar i Kristeligt Dagblad 28/9-10 viser, hvorhen sproget fører os. Overskriften lød: "Få det overstået. Indfør nu vielse af homoseksuelle." Og så plæderede vedkommende for at afskaffe det uforståelige begreb "registrering" og fortalte, at han selv var blevet gift, og skattevæsenet havde opført hans mand som ægtefælle.

Ja, sprogbrugen er skredet. Befolkningen taler om ægteskab, bryllup og gifte sig, også når det drejer sig om par af samme køn. Sprogbrugen i de politiske dagsordensforslag går i samme retning (Rapport 4.2.3). Der skal partout ligestilles.

Derfor tror jeg heller ikke, at det vil være muligt - som udvalget anbefaler - at opretholde den hidtidige sondring mellem ægteskab og registreret partnerskab. En velsignelse eller indgåelse af registreret partnerskab i kirken vil blive omtalt, inviteret til og opfattet som et kirkebryllup. Det ønsker jeg ikke at medvirke til.

Og jeg finder det højest betænkeligt, at flertallet i udvalget vil indføre et autoriseret ritual, som ikke vil kunne undgå at stå i skærende kontrast til det nuværende vielsesritual, især Jesu ord i Mattæus 19,4-6: "Har I ikke læst..." Man kan ikke have modstridende ritualer i samme ritualbog. En kirkes ritualer afspejler dens teologi, og den nærværende diskussion viser tydeligt, at folkekirken ikke længere har nogen fælles ægteskabsteologi.

Ad 3. Hvordan sikrer man, at præster af samvittighedsgrunde har frihed etc.

Det er udmærket at sikre, at præster stadig har deres frihed til at overholde præsteløftet. (mere komisk virker det at skrive i en ritualbog, at pågældende ritual kunne tænkes at være uforeneligt med kristen ægteskabsforståelse)

For almindelige mennesker vil det i situationen være præsten, som står som usympatisk, hvis han/hun nægter dem det, som nu bliver muligt at få i folkekirken. Kirken som helhed tager ikke længere ansvar.

Vi har udfordringer og problemer nok i folkekirken, som kræver hele vores fælles energi og gå-på-mod. Vi behøver ikke den interne splid, som indførelsen af velsignelse/indgåelse af registreret partnerskab vil betyde. For selvfølgelig vil det kirkelige fællesskab lide skade derved.

Økumenisk set er forslaget endnu et skridt væk fra et nærmere samarbejde og større enhed. Trist nok og ikke særlig gavnligt for sammenholdet mellem kristne, hvilket der er stor brug for på verdensplan lige nu.

Læsning af rapporten har været interessant, men jeg kan af ovennævnte grunde ikke anbefale dens flertalsindstillinger gennemført.

Med venlig hilsen
Palle Thordal

Mandag d. 22. 11. 2010 Odense.

Til Kirkeminister Birthe Rønn Hornbech.

Den 23. april 2010 nedsatte kirkeministeren et udvalg om folkekirken og registreret partnerskab.

Præster og menighedsråd er blandt andet blevet bedst om et hørings svar.

Mit svar bliver følgende:

Vi har ikke brug for flere ritualer i kirken for at velsigne bøsser og lesbiske. De bliver allerede velsignet i gudstjenesten og ved dåb og nadver.

Hvis Folketinget vil velsigne bøsser og lesbikes forhold, kan de jo lave en lov om, at det kan ske på rådhuset, så de blander kirker, moskeer og synagoger udenom.

Hvis jeg i Bibelen kunne finde et sted, der velsigner et homoseksuelt forhold på linje med ægteskabet, kunne jeg bruge det som præst, men jeg har ikke kunne finde nogen steder.

Som præst må jeg sige at bøsser og lesbiske har Guds velsignelse som alle os andre benådede syndere, men fri os for et ritual for samliv mellem bøsser og lesbiske i kirken.

Venlig hilsen

Werner Elof Sørensen.

Sognepræst i Lumby og Stige sogne, Fyns stift.

Søhus præstegård, Bispeengen 11, 5270 Odense N.

Kopi sendes til

Biskop Kresten Drejergaard, Fyens Stift.

Provst Paw Kingo Andersen, Hjallesø provsti.

Pastor Karen Nedergaard, sognepræst i Lumby og Stige sogne.

Pastor Mette Louise Gabelgaard, sognepræst i Lumby og Stige sogne.

Torben Hedelund, formand for Stige menighedsråd.

Ingelise Hansen, formand for Lumby menighedsråd.

Præsteforeningens blad.

Fyens Stiftstidende.

Høringsvar fra præsterne, organist og kordegn ved
Vedbæk Kirke, Helsingør Stift

angående rapport om "Folkekirken og registreret partnerskab"
(Kirkeministeriet – September 2010)

Kirkens opgave og mission er at forkynde evangeliet
om Jesus Kristus som hele verdens frelser.
Vores kirke har Kristus som Herre.
Og kirken skal efterfølge sin Herre.

Vielsen er ikke et sakramente, men en ordning, hvorunder to mennesker forpligter sig
på hinanden i gensidig kærlighed, trofasthed og omsorg.
Vielsen er en velsigneshandling, der er udtryk for Guds nåde og barmhjertighed,
der følger dem, som modtager den.

Samlivs- og familiemønstrene har de seneste årtier
ændret sig og afspejler en større mangfoldighed og forskellighed i vort samfund, hvilket er en rigdom.
Det må kirken anerkende, hvis den vil være kirke for alle sine døbte medlemmer og en folkekirke.

Hvad end der er tale om et heteroseksuelt eller et homoseksuelt
kærlighedsforhold omfatter det alle tilværelsens aspekter.
Det handler om, at det fælles liv, den kærlighed og sårbarhed man deler sammen
er genstand for Guds velsignelse.
Kirken har ikke mandat til at forholde noget menneske Guds velsignelse, men er forpligtet på at give den.

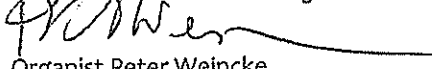
Enhver kirkelig forskelsbehandling af hetero -- og homoseksuelles
samliv er uforeneligt med det kristne menneskesyn.

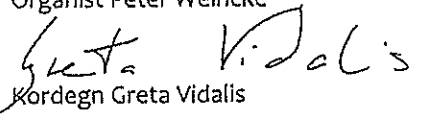
Efter mange års tovtrækkeri og berøringsangst anbefaler undertegnede,
at tiden er inde til, at der skabes lovhjemmel for et vielsesritual,
hvormed både heteroseksuelle og homoseksuelle par kan indgå ægteskab.

Vores anbefaling er ikke, at der udarbejdes et kønsneutralt vielsesritual, men at
der udarbejdes ét ritual med valgmuligheder i forhold til de bibelske tekster og bønner.

Sognepræst Ingrid Halkjær – Lassen

Sognepræst Klaus Rosenberg – Larsen

Organist Peter Weincke

Kordegn Greta Vidalis

KIRKEMINISTERIET

18 NOV. 2010

Kirkeministeriet

16.11.2010

Frederiksholms Kanal 21

1015 København K.

Ang. Høring – reg.partnerskab – ritualændring (vielse).

Som præst ved Ansgarkirken og Fløng kirke i Helsingør stift har jeg deltaget i menighedsrådsmøde ang. høringssvar på ovenstående.

Der er delte meninger i menighedsrådet – således er det op til den enkelte at svare tilbage.

Ministeren har ønsket, at høre kirken selv inden et evt. lovforslag fremlægges som jeg har opfattet det.

Som præst er jeg meget betænkelig ved at lade en politisk tolkning om ligestilling være retningsgivende for en omtolkning af ægteskabet og ritual herfor.

Det synes ,som om ligestilling udviser enhver forskel, som dog er i skabelsen. At der ikke skal forskelsbehandles har kirken vel altid forkyndt, men det betyder ikke, at der er og bliver kønsforskelse.

Tanken/begrebet kønsneutral har for mig intet med ægteskab at gøre jfr. rapporten side 31 hvor udvalget (enigt formoder jeg) finder dette som en gudvillet ordning. Hvorfra henter man dette ??

I ritualet læses og henvises både fra GT og NT – herfra hentes begrundelsen ,men også fra det enkelte menneskes helt ”spontane naturlige tanke”. Nu lægger et flertal i udvalget op til at udvide ”hvad Guds vilje er, idet Gud lægger sin vilje til vor”. Det er vel nærmest omvendt –vi lægger vor vilje ind og sår tvivl om skriftordet som Luther fandt en reformation nødvendig.

Som præst erklærer jeg to ægtefolk at være rette ægtefolk for mennesker (det høres af alle i kirken) –hermed er det juridiske i orden. MEN herudover erklæres disse to også at være rette ægtefolk for Gud. En sådan erklæring finder jeg at være langt fra den hellige skrift og udenfor mit præsteløfte.

Udover dette lyses Guds velsignelse over et kønsneutral samliv uden direkte henvisning til skriften – men med henvisning til at Gud lægger sin vilje til deres så samlivet kan blive redskab .... rap. side 9.

Summa summarum:

Ønsker reg.parnere en kirkelig markering kan præster efter samråd med deres biskop foretage dette som hidtidig praksis har været.

Med venlig hilsen

FINN RISUM

Ejbytoften 7, 2600 Glostrup

Fra: Lars Jensen
Sendt: 3. november 2010 09:19
Til: Kirkeministeriet
Emne: (hast) Høringssvar ang. "Folkekirken og registreret partnerskab"

Til
Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

Høringssvar til Rapport om "Folkekirken og registreret partnerskab"

Vi tjener det danske folk bedst på den lange bane ved at stå fast på grundelementerne i historisk kristendom, også når det gælder ægteskabet. Ægteskabet er en skabelsesordning, som gælder til alle tider og er samfundets grundpille, der danner ramme om forplantningen og familiedannelsen. Det er ikke kærligheden mellem to mennesker, men selve ægteskabets ordning, der velsignes i vielsesritualet. Det har al historisk kristendom været enig om. Derimod er der intet bibelsk grundlag for et ritual for kirkelig velsignelse eller vielse af registrerede partnerskaber. Derfor bør der ikke indføres et autoriseret ritual for kirkelig velsignelse af registrerede partnerskaber og heller ikke kunne indgås registrerede partnerskaber i Folkekirken.

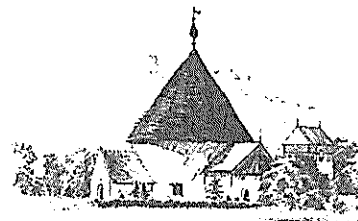
En indførelse af et ritual for kirkelig velsignelse eller vielse af registrerede partnerskaber kan også medføre alvorlige skel i Folkekirken forhold til andre kristne kirker. Jeg har selv tidligere i nogle år arbejdet som underviser ved en præsteuddannelse i en kirke i den 3. verden, og jeg er dybt taknemmelig for den inspiration, jeg har fået gennem mødet med kristne i den kirke, jeg fik lov at være medarbejder i. Jeg kunne unde mange andre danske folkekirkepræster den samme oplevelse og inspiration. Også på den baggrund synes jeg, at det vil være dybt tragisk for Den danske Folkekirke, hvis den vælger at isolere sig i forhold til de mange levende og voksende kirker i andre dele af verden. Det tror jeg bliver resultatet, hvis man gennemfører et sådant radikalt brud med den fælles-kristne tradition og grundopfattelse af ægteskabet mellem mand og kvinde som et ritual for velsignelse/vielse af registrerede partnerskaber vil være udtryk for. Det vil være noget helt nyt, hvis et ritual bliver autoriseret uden enighed blandt Folkekirken biskopper og uden bred konsensus i Folkekirken.

Vedr. retten til at sige nej til at medvirke er jeg glad for, at den bliver skrevet ind i selve loven. Ligeledes finder jeg det positivt, at denne ret anføres i præ-amblen til selve ritualet. Her er det vigtigt, at årsagen til, at mange præster vælger ikke at anvende ritualet angives i selve præ-amblen. Det bør i forlængelse af denne ret til at sige nej til at anvende et sådant ritual også anføres i lovgivningen, at ingen præst skal kunne tvinges til at underskrive en attest for en sådan handling. Det kan gøres meget enkelt ved at bestemme, at den præst, der udfører en sådan handling også skal underskrive den attest, der hører til den konkrete handling og dermed også selv tage ansvaret herfor. Ligeledes mener jeg, at kirkepersonalet også bør gives ret til at sige nej til at medvirke. Endvidere mener jeg, at ingen præst og intet menighedsråd må kunne tvinges til at have et sådant ritual liggende på alteret i forbindelse med gudstjenester og kirkelige handlinger.

Venlig hilsen
Sognepræst Lars Jensen
Sognepræst i Nexø-Poulsker pastorat, Københavns stift
Udegårdsvejen 2, Poulsker
3730 Nexø

NYKER PASTORAT

Sognepræst Per Munch
Ellebyvej 2, 3700 Rønne.
Tlf. 5696 3024. E-mail: pkmu@km.dk

Nyker d. 20/10 2010

Kirke- og Integrationsminister
Birthe Rønn Hornbech
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K

Kære Birthe Rønn Hornbech

Før du går i gang med at læse høringssvarene vedrørende eventuel velsignelse/vielse af homoseksuelle par i kirken, vil jeg nævne et par ting, som jeg tror, kan være yderst relevante. I marts måned 2010 sendte jeg et eksemplar af min bog "Som blodet i kroppen" til dig. Bogen er blevet til som et resultat af en rejse i Kenya og Etiopien, hvor jeg i 2 måneder interviewede folk om bøn.

Hver dag var jeg i kontakt med vidt fremmede mennesker, og det er værd at bemærke, at de uafhængigt af hinanden ofte stillede nogle af de samme spørgsmål til mig efterfølgende. De vidste tilsyneladende ganske meget om forholdene i Danmark. Hvor de havde deres informationer fra, spurgte jeg dem ikke om. To spørgsmål gik igen:

1. Hvordan kan I i Danmark dog finde på at ville velsigne og vie homoseksuelle i kirken?
2. Hvorfor åbner I jer som land så helt og fuldt for Islam? Forstår I ikke, hvad der foregår?

Det med Islam og muslimer lader jeg ligge, selvom spørgsmålet er meget relevant. Ikke mindst for de af os, som ikke tænker racistisk.

I Afrika undrer man sig over, at vi som kristent folk har været med til at bringe evangeliet til dem, og pludselig snurrer vi rundt som på en tallerken og står for det modsatte syn og vil nu velsigne homoseksuelle. De undrer sig over, at vi ikke læser og følger Bibelen. Mange af dem beder for kirken i Danmark, at den må få åndelig ryggrad, så den kan vejlede frem for at vildlede. Flere af kirkerne i Afrika har også udtalt, at de ikke ønsker at have samarbejde med kirker, der så åbenlyst går imod Guds klare vilje.

Jeg vil gerne opfordre til, at du, inden du læser høringssvarene, læser min bog (eller genlæser den), som et indlæg og en hilsen fra Afrika, hvor de er vant til at bede til Gud. Disse kirker mister vi forbindelsen med, hvis der bliver indført et ritual for velsignelse/vielse af homoseksuelle partnere i folkekirken. Det vil være et forfærdeligt tab for folkekirken, og det vil medføre, at vi blot kan samarbejde med de andre døende kirker i Vesteuropa. De levende, voksende og sprudlende kirker i Sydamerika, Afrika, Asien og ikke mindst i Kina vil hægte os af. Et velsignes/vielsesritual for de homoseksuelle vil ikke blot føre til, at folkekirken mister pusten, men i manges øjne være dødsstødet til folkekirken som kirke.

Jeg håber, at du vil give dig tid til at læse bogen som en hilsen fra Afrika til os i Danmark. Bogens titel peger på, at bønnen er livgivende og altafgørende, ja som blodet i kroppen. Undertitlen "Bønsliv fra syd til nord" har også en vigtig pointe til os alle. I Afrika beder de kristne om, at vi i Danmark ikke må forlade Guds ord og evangelium.

Med venlig hilsen

Per Munch

Fra: Ole Backer Mogensen
Sendt: 7. september 2010 11:15
Til: Kirkeministeriet
Emne: (Hast) Brev til kirkeministeren ang. vielse af homoseksuelle

Til
Kirkeminister Birthe Rønn Hornbech
Udvalget angående vielse af homoseksuelle i Folkekirken

Kære Birthe Rønn Hornbech!

Som sognepræst i folkekirken i 14 år skriver jeg til Dem, som min overordnede. Mit anliggende er diskussionen om, hvorvidt folkekirken skal indføre et ritual for vielser af homoseksuelle, og den nedsatte arbejdsgruppe, som arbejder med sagen.

Det har skabt ganske meget uro både for almindelige medlemmer af folkekirken, for medarbejdere ved kirken og for sognepræster som mig, at man overhovedet overvejer at indføre et sådant ritual. I årevis har jeg gået med en usikkerhed i arbejdssituationen, hvor jeg ikke har vidst, om jeg stod for at skulle miste arbejde, kald og hjem. Og det har været meget slidsomt.

Derfor er det med en indre nødvendighed, at jeg skriver det følgende: De sidder med magten, og jeg vil bede Dem om, ikke at indføre et sådant ritual i folkekirken!

I første omgang er det kirken, det handler om. I næste omgang drejer uroen sig om, hvorvidt almindelige præster som jeg, pludselig vil blive marginaliseret som et politisk ukorrekt mindretal, for derefter langsomt at blive skubbet ud af kirken. Eller endnu værre, hvis det ligefrem gøres lovpligtigt, så risikerer vi at måtte gå fra en frugtbar opgave, fra hus og hjem, og fra en kirke, som vi holder af, og hvis sag vi har arbejdet for i mange år. Derudover er der tanker som, hvorvidt vi vil kunne risikere at blive sagsøgt af homoseksuelle organisationer for at overtræde racismeparagrafen, hvis vi siger nægter at sige ja til at vie et homoseksuelt par?

Når det er så vigtigt for mig, så skyldes det et grundlæggende ønske om at være sand kirke, som har Kristus som sit centrum. Det handler primært om balancen mellem sandhed og kærlighed. Mine overvejelser er:

1. Hvad underbygger et ritual?

Kirkelige ritualer har altid været bygget op på citater fra Bibelen, som underbygger den handling, man foretager. Dette princip vil man nu ændre. Dermed foretager man et afgørende brud med 2000 års kirkehistorie og fornemmelse for, hvor man henter autoritet til de handlinger, som man foretager i Guds navn.

Det nuværende vielsesritual henter netop sin autoritet i ordene: ”som mand og kvinde skabte han dem, og Gud velsignede dem”. Det er grunden til, at vi vover at tage velsignelsens ord i vores mund. Der er i dag rokket ved Bibelen som autoritet, men decideret at bygge velsignelseshandlinger op, som direkte velsigner forhold, som skrifterne siger ikke velsignelse. Det er et kæmpe skridt væk fra autoriteten. Mennesket og en given tid er blevet den nye autoritet. Skræmmende.

2. Velsignelsen knyttes til forskellen og komplementariteten.

Det er på forskelligheden, som to køn, at velsignelsen hviler. Man bindes sammen med den som er anderledes. Der er en skabelsens ordning, som kommer til udtryk, og som man nu bryder med. Et er at man i det civile samfund har gjort det – der henter man jo netop autoriteten i flertallet. Men at man gør det i kirken, det er et grundlæggende nybrud.

3. Det heteroseksuelle ægteskab afspejler Gud.

Der løber en rød tråd gennem de bibelske skrifter og traditionen, hvor ægteskabet mellem mand og kvinde er en afspejling af forholdet mellem menneske og Gud. Og som mennesket overfor Gud netop står som den anderledes i væsen, der dog bærer fællestræk i gudbilledligheden. På samme måde står manden overfor kvinden som den anden og anderledes, og som dog bærer en fælles natur.

Et homoseksuelt ægteskab har ikke på samme måde denne forskellighed med sig, og det rækker ved den grundlæggende tanke om, at forholdet afspejler Gud og menneske.

4. Velsignelse kan aldrig være en ret eller et krav.

Ingen kan gøre krav på en velsignelse. I det øjeblik en velsignelse er en "ret", så mister den sin form af at være velsignelse. Velsignelse er i sin natur, noget som skænkes udefra, den er ikke en menneskelig forordning, som man kan kræve at få. Det gælder i og for sig for alle. Men nu vil man tage velsignelsen i sine hænder, forgribe sig på den og gøre sig til herre over den.

5. Efterfølgelsen af Kristus – hvad skete der med den?

I den teologiske debat savnes det aspekt, som handler om, at mennesker i mødet med Kristus bringer hele deres liv ind i et livsfællesskab, hvor Gud får retten til at definere sandt fra falsk. Alt tager form og farve af relationen. Det gælder forholdet til magt, til relationer, til penge, til naturen og også til, hvad man gør med seksualitetens gave.

Det kan ikke bruges som politisk argument, men det er centralt i teologien. Det er vanskeligt at operere med i en institutionaliseret folkekirke, men er dog en grundtanke i kristendommen.

6. Er Gud kun Gud i det private?

Vi har organiseret os med en markeret afgrænsning mellem religion og politik, og argumenterer teologisk ud fra Luthers lære om de to regimenter (i en misforstået udgave?). Jeg mener, det er undergravende for selve Guds-tanken, hvis Gud blot skulle optræde i det private og personlige, og dermed splittes ud fra den verden, som han opretholder. Set fra samfundets vinkel giver det mening at sige, at det religiøse er privat. Men set fra kristendommens religiøse synsvinkel giver det ikke mening. Der er Gud altings herre.

De fleste af os lever fint med, at der er ordninger på samfundsplan, som forsøger ikke at diskriminere homoseksuelle. Ingen skal udsættes for overgreb pga livsstil, valg, orientering. Kirken skal heller ikke diskriminere. Men kirken skal heller ikke velsigne noget, den ikke kan velsigne. Staten skal ikke lægge sine standarder ned over kirkens indre liv, som var det kirkens første norm.

7. Kirkens enhed er truet

Kirkens enhed – både i folkekirken og i det fællesskab, vi opretholder med andre kirkesamfund, er reelt truet. Her i sognet går ganske mange i overvejelser om, at forlade folkekirken, hvis ritualet indføres. I løbet af det sidste år, har vi set 3 nye kirkelige fællesskaber opstå, hvis mål er at blive selvstændige menigheder udenfor folkekirken. Ritualet op opleves både her lokalt og i international sammenhæng som en sekularisering af kirken. Folkekirken vil marginalisere sig sammen med nogle få andre protestantiske kirker i Vesten, som alle er i tilbagegang. Kirken vil blive opfattet som fejlende eller frafalden kirke.

Der er så mange, som udtaler sig. Og her kommer så en udtalelse fra en almindelig præst, som håber på at blive taget ligeså alvorligt, som alle andre, der udtaler sig. For mig er det en meget stor og alvorlig beslutning, I står med.

De bedste hilsner

Ole Backer Mogensen, sognepræst i Græsted

Birthe Rønn
Hornbech om h...

Fra: Tommy Hegner <hegner@post6.tele.dk>
Sendt: 24. september 2010 13:35
Til: Kirkeministeriet
Emne: (Hast) høringsvar

Vedrørende høring og udvalgets rapport angående registreret partnerskab og vielse af homofile i folkekirken.

Det er uheldigt, at udvalget består af et lige antal personer, hvorfor ét af svarene har ført til stemmelighed og dermed et uklart resultat.

Den argumentation, der hidtil har været fremme, har sammenblandet begreberne eros og agape. Ordet agape oversættes med den altomfattende kærlighed, såvel Guds kærlighed til mennesket som menneskets kærlighed til medmennesket som helhed betragtet. Denne kærlighed er grænseløs og grænseoverskridende. Denne kærlighed er et bånd mellem forældre og børn, mellem venner og slægtninge og mellem landsmænd og fremmede og alt det skabte.

Hvad angår eros, dér taler både ny og gamle testamente derimod klart om skaberordenen som mand og kvinde. Velsignelsen ligger ganske éntydigt i slægtens videreførelse. Man kan godt pille de ting ud af bibelen, som ikke passer os længere, men spørgsmålet bliver så, hvor meget man kan redigere i kristendommens grundbog, førend man ikke længere kan tale om kristendom.

Jeg ved godt, at Jesus anbefaler os ikke at vaske hænder før vi spiser, og at vi gerne lader kvinder tale i forsamlinger, selv om Paulus taler imod det - og en masse andre ting kunne i den forbindelse nævnes, men hvad ægteskabsstiftelsen angår, så henviser Jesus klart og éntydigt til skaberordenen. Jeg kan ikke forstå, hvordan man kan tilsidesætte det.

Tommy Hegner
sognepræst, Vollsmose
Åsumvej 93
5240 Odense NØ

Jeg beskyttes af den gratis SPAMfighter til privatbrugere.
Den har indtil videre sparet mig for at få 352 spam-mails
Betalende brugere får ikke denne besked i deres e-mails.
Hent en gratis SPAMfighter [her](#).